

SELECTIONA
NUMISMATA
IN ÆRE
MAXIMI MODULI
E MUSEO

Illustrissimi D. D. FRANCISCI DE CAMPS
Abbatis S. Marcelli, & B. Mariae de Siniaco,

Concis interpretationibus per D. VAILLANT D. M.
& Cenomanensium Ducis Antiquarium,

ILLUSTRATA.

PARISIIS,

Apud ANTONIUM DEZALLIER, in Vico San-Jacobæo,
ad Coronam Auream.

M. DC. XCV.
CUM PRIVILEGIO REGIS.

LECTORI.

NUMMOS veteres ex omni materia, omnique modulo summâ curâ multisque sumptibus collegit undique multis ab hinc annis illustrissimus ABBAS DE CAMPS, tam prospero successu, ut rei nummariaë studiosis omnibus, Principibus etiam non paucis opulentior in eâ re tandem evaserit: hi siquidem nummos habent permultos, ille verò numismata maximi moduli mole, cælaturâ, raritate eximia, in quibus Imperatorum seriem, si paucos excipias, cernere licet, ut & res ab eis præclare gestas, & quidquid in historiâ Romanâ legitur augustius. Ab amicis sæpe

invitatus, ut quæ privatæ studens, tum utilitati, tum voluptati sibi comparaverat, in publicum commodum transferret, annuit comiter votis amicorum, ipse tamen diversis negotiorum generibus implicatus ea in ære prius, prout extant in ipsis exemplaribus, accuratè incisa, explicanda mihi postmodum tradidit. Utere igitur, Lector, eruditibus opibus Musei Abbatis illustrissimi, usque dum publica fiant quotquot super sunt, ex auro, argento, ære selectiora numismata. Inter recentiores Cæsares unicum invenies extra suum ordinem collocatum, inscitiae ne ascribas, post cælatos jam successores ipsum recuperavit.

INDEX AUTHORUM.

<i>A</i> <i>Acta Conc. Chalcedonensis.</i>	pag. 100
<i>Alciatus.</i>	98. 104
<i>Ammianus Marcellinus.</i>	108. 121
<i>Apollodorus.</i>	35
<i>Appianus.</i>	36. 108
<i>Aristides.</i>	36. 82. 91. 92. 104
<i>Artemidorus.</i>	86. 90
<i>D. Athanasius.</i>	83
<i>Atheneus.</i>	60. 83
<i>Aurelius Victor.</i>	95. 101. 102. 124. 129
<i>Baronius.</i>	11. 12
<i>Calendarium vetus.</i>	41
<i>Calpurnius.</i>	119
<i>Capitolinus.</i>	27. 35. 37. 39. 40. 45. 84. 85. 87. 91. 96
<i>Cicero.</i>	53
<i>Cimelium Regis Christianissimi.</i>	18. 19. 64. 76. 110
<i>Dio Cassius.</i>	5. 9. 26. 31. 32. 35. 37. 43. 48. 53. 64. 72. 78. 83. 110
<i>Dio Chrysostomus.</i>	89. 97
<i>Dionysius Halicarnassensis.</i>	23
<i>Diodorus Siculus.</i>	123
<i>Eustathius.</i>	40. 56
<i>Eutropius.</i>	102. 130
<i>Fulgentius.</i>	94
<i>Gaza Christina Regina.</i>	57
<i>A. Gellius.</i>	41
<i>Herodianus.</i>	47. 57. 66. 72
<i>D. Hieronymus.</i>	55
<i>Hyginus.</i>	23. 54. 63. 103.
<i>Isidorus.</i>	49. 84
<i>Iustinus.</i>	108
<i>Juvenalis.</i>	20. 42
<i>Lampridius.</i>	43. 47. 48. 50. 51. 52. 54. 81. 82
<i>Lilius Giraldu.</i>	103
<i>Livius.</i>	26. 45. 54. 71. 104
<i>Lucianus.</i>	80
<i>Macrobius.</i>	23. 24. 25. 42. 94. 112

INDEX AUTHORUM.

<i>Manilius.</i>	6
<i>Marmor Oxoniense.</i>	18. 60. 68
<i>Mediobarbus.</i>	51
<i>Morellius.</i>	27
<i>Nicasius Abbas.</i>	111
<i>Occo.</i>	93
<i>Oppianus.</i>	21
<i>Ovidius.</i>	29. 89.
<i>Pausanias.</i>	18. 19. 53. 66. 67. 79. 92. 98. 114
<i>Philostratus.</i>	11. 18
<i>Phornutus.</i>	23. 53
<i>Photius.</i>	22. 76
<i>Plinius.</i>	1. 6. 17. 70. 111
<i>Plinius Junior.</i>	13
<i>Plutarchus.</i>	25. 41. 67. 71. 114
<i>Polybius.</i>	22
<i>Pomponius Latus.</i>	106
<i>Porphyrogeneta.</i>	22
<i>Prudentius.</i>	30
<i>Ptolemaeus.</i>	100
<i>Seguinus.</i>	3. 14
<i>Seneca.</i>	30
<i>Seneca Tragicus.</i>	21
<i>Sextus Pompeius.</i>	38. 41.
<i>Sextus Rufus.</i>	107
<i>Spanhemius.</i>	126
<i>Sponius.</i>	30
<i>Statius.</i>	29
<i>Stephanus de Urbibus.</i>	17. 24. 79.
<i>Strabo.</i>	1. 3. 22. 40. 48. 59. 60. 70. 84. 92. 100. 103. 108
<i>Suetonius.</i>	7. 8. 10. 11. 12
<i>Suidas.</i>	64. 68
<i>Tacitus.</i>	7. 10. 39. 68. 69. 78. 92
<i>Trebellius Pollio.</i>	109. 115
<i>Trifannus.</i>	33. 71. 105. 107
<i>Io. Valens.</i>	1. 50. 64. 75. 76
<i>Vegetius.</i>	74
<i>Virgilius.</i>	20. 24. 45
<i>Vopiscus.</i>	112. 116. 117. 118
<i>Zosimus.</i>	97. 98. 101

FINIS.

NUMISMATUM

EX ÆRE

MAXIMI MODULI EXPLICATIO.

AUGUSTUS.

SALDUBA Hispaniæ Tarraconensis urbs Strab. lib. 3. pag. 161.
 ad Iberum amnem sita, mutato nomine, ab Augusto appellata est CÆSAREA AUGUSTA, ut duæ illæ literæ C. A. seorsim inter se cum puncto in nummis separatae, innuunt: deinde uno verbo CÆSARAUGUSTA à Scriptoribus nuncupata videtur, quod nomen accepit, postquam divisâ inter Augustum & P. Romanum Hispaniâ, Tarraconensis cum aliis Provinciis illi cessit, urbemque, Romanam constituit coloniam, transmissis in eam partim veteranis Legionum IV. Lib. 1. Col. Scythicæ, VI. Ferratæ, & X. Fretensis: ut nos docent illius insignes nummi superstites. Urbs autem non modò colonia facta est, sed immunis Plin. lib. 3. cap. 3. pronunciata: unde tot beneficiorum memor hunc maximi moduli nummum inter alios cujus-

A

vis formæ munificentissimo Fundatori, tanquam perpetuo hostium victori cum corona è lauro contexta dedicavit. Arragoniæ urbs primaria & metropolis à Joanne XXII. Pont. Maximo effecta, hodie *Caracossa* corruptè dicitur pro Cæsar Augusta. ⁴

LIVIA, seu JULIA.

VULTUS Liviæ seu Juliæ Augusti conjugis in plurimis nummis signatus est, nomen autem raro appositum: In Romanis quidem Tiberio filio annuente anno U. C. 775. & Druso nepote impetrante anno 776. sed sub *Justitiæ & Salutis* effigie in iis qui Tiberii nomen præferunt, & sub *Pietatis* imagine in Drusianis; Senatus enim sui juris adhuc nimis erat studiosus, quàm ut Principum Fœminarum nomina in nummis suis apponere vellet: coloniæ cùm essent magis remotæ, & Cæsarum studiosæ, effigiem Juliæ & nomen simul apposuerunt: testis nobis est colonia Romulensis, mortuo quidem Augusto; sed Patrensis illo vivente ejus imaginem exhibere tantùm ausa est, appposito monetæ maximæ cudendæ permissu circa ambitum, quem forsân ejus interventu obtinuerat, seu per uxorem carissimam munifico Conditori gratulans.

Seguinus hunc nummum primus vulgavit, & disertè hæcce literas A. A. P. de Patrensis coloniæ nominibus *Augustam, Aroem, Patrensem*, à tribus conditoribus & restauratoribus Eumelo, Patreo, Augusto interpretatus est, quem consule. Patræ, urbs Achaïæ ab Augusto anno U. C. 725. ut innuit Strabo, deducta est colonia, transmissis in eam Legionis XXII. Primigeniæ veteranis, util-

Edit. 2. pag. 115.

Lib. 8. pag. 387. In Chron.

lius nomen & signa militaria in hujus coloniæ nummis frequens percussa penitus arguunt.

Quadrigæ in quibus vehitur Augustus, quinti ejus consulatûs solemnem pompam designare videntur, dextra enim scipionem eburneum, insigne consulatus præfert, quem tunc cum Sexto Apuleio gerebat.

TIBERIUS.

5

TIBERIUS.

I.

IMPERATOR V. inscribitur in nummo Tiberius, quem titulum Dalmatis ferro & igne domitis recepit anno U. C. 761. ut Dio narrat: *Lib. 55. pag. 570.* Ita Dalmatia partim bello, partim pacificatione ad Romanos rediit. Templum in averſa parte pulcherrimum, Concordiæ est; quod idem Scriptor *Id. pag. 586.* Tiberium dedicasse refert 763. Anno ſequenti Tiberius ædem Concordiæ ſacravit inſcripto ſuo & fratris Drusi vitâ perſunſti nominibus, nempe Dolabella & Silano Coſſ. Sed nummus nos docet quando templum dedicavit, nondum Imperatoris titulum accepiffe, quem hoc anno Germania vaſtata obtinuit. Concordia ſedet in aditu templi dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ ſolitum inſigne tenens: hinc Tiberii ſtantis, illinc Drusi fratris ſtatua, etſi malè ſculpta ab incifore; at ut æterna eſſet hujus templi & eorum concordiæ apud poſteros memoria, percuffus eſt maximus nummus his temporibus admodum rarus.

II.

Tiberius in hoc nummo laureâ inſignitur, utpote imperium, defuncto Auguſto, adeptus, cujus ſtatua radiato capite inſignis ſedet poſt apotheoſim, quemadmodum arguit inſcriptio **D I V U S**

A 3

AUGUSTUS à Turiasonibus qui nummum cude-
dère, apposita. Turiaso, urbs est Hispaniæ Tarra-
conensis in Celtiberis sita, municipium in num-
mis appellatur, quod suffragii jure donatum fuis-

Lib. 3. Cap.
3.

se videtur: Si quidem à Plinio inter cives Roma-
nos adscribatur, beneficium aliquod ab Augusto
haud dubie accepit, cui tot nummos percussit,
ut etiam ejus apotheosim in iis consignare volue-
rit, & ipsi statuat tanquam Deo consecrare. Ful-

Lib. 5. cap. 9.

men dextrâ tenet Augustus, quasi cœlum cum Jo-
ve regens, ut ait Manilius:

. Cœlumque replevit
Quod regit Augustus socio per signa Tonante.

Turiasones etiam se Tiberio plurimum devotos
testati sunt, per diversos in ejus honorem percus-
sos nummos; quod videre est in nostro Colonia-
rum libro.

A G R I P P I N A.

Caius Germanici & Agrippinae senioris filius, ut imperium occupavit, in parentes Pius visus est: in memoriam patris Septembrem mensem *Germanicum* appellavit, matri Circenses, carpentumque, quo in pompa traduceretur, instituit; in cuius memoriam Senatus nummum primae magnitudinis percussit, in quo illud à mulis trahitur, sed cum corona quercea, Caligulae concessa tanquam Cives servasset & in illius nummis Senatûs iussu signata, etiam in matre occurrat, nemo non videt id monetarii, qui eotypum alterius pro altero accepit, errore factum: sed licet illi typi minimè nummis in quibus reperiuntur, conveniant, ut pote historiae monumentis alieni; porro apud nummorum Cultores pro raris habentur, & ideo Lectoris hic oculis subjicitur.

Sueton. in
Caio. Num.
15.

I I.

Agrippina simulandi nefcia, cum Tiberium aliquando sermonibus suis lacefferet: ut eam à se amoveret, apud Senatum accusavit, & repetitis adversus nrum probris, tandem obtinuit ut in Pandateriam insulam relegeretur, ubi non multo post occubuit: Caius ejus filius, mortuo Tiberio, cum imperium obtinuisset, confestim in illam ad trans-

Tacit. An-
nal. 5.

In Caio.
Num. 15.

ferendos matris cineres festinavit tempestate turbida, quò magis pietas emineret, ut inquit Suetonius: *Inferias fratri & Agrippinae annua religione publicè instituit, & eò amplius matri Circenses, carpentumque quo in pompa traduceretur*: Hujus memoriam in nummis consignavit Senatus, ut norunt vel rei nummariae tyrones, sed maximos & eximia molis nummos Caius signasse videtur, quorum pauci ad nostras pervenerunt manus: cum illi qui Senatusconsulto percussi sunt, pro monetæ usu essent, & qui Caligulae jussu signati fuerant, amicis tantum distribuerentur.

N E R O .

I.

EX gente Domitia Ænobarborum Nero Cn. Domitii & Agrippinæ filius in gentem Claudiam à Claudio Imperatore adoptatus est, & Octavia uxore ducta ad Imperium matris artibus pervenit, ejus vultum exhibet hic nummus maximorum molem ex toto non attingens, minoris quidem formæ est, sed cum ejusdem crassitudinis sit, quâ signari solent, & amplissimum æreum circulum contineat, inter maximos reponi meretur. Ex anteriore parte Neronem lanugine ornatum & coronâ radiatâ insignem exhibet: ex altera Securitatem dextra capiti appositam sedentem ante aram ignitam, sinistrâ sceptrum seu hastam gerit; hæc autem Religionis cultum denotat, qua Principis securitas procuratur.

II.

Hic est portus Ostiensis à Claudio extracti profectus, quem cum condere instituisset, Architectos interrogavit, quanti sumptus ejus operis essent futuri, tantos responderunt, quantos ipse facere nollet, sperantes impendii magnitudine audita, ipsum à proposito destitutum: nihil deter-

*Dio Lib. 60.
p. 672.*

ritus rem in animum suum induxit, perfecitque magnanimitate ac potentia Romana dignam. Ejus figuram Suetonius & Dio graphicè describunt. In Claudii nummis nulli ejus occurrunt typi, sed omnes cum effigie Neronis, quod nos docet hunc principem illum absolvisse. Ad portûs introitum Neptuni seu Portumni simulacrum visitur, in medio Claudii statua paludamento ornata supra columnam tanquam Conditoris.

Alterius Neronis pars averfa, huic nummo pro Neronis capite incusa est, ita ut idem duos efficiat in uno: hic exhibet Cererem sedentem cui adstat Abundantia, ara inter eas media; illa facem solitum insigne, hæc cornucopiæ perpetuum symbolum gerit: eas quidem ad designandam Neronis in annona procuranda diligentiam, ut innuere videtur Tacitus, *pretiumque frumenti minutum, usque ad ternos nummos.* Ceres verò depingitur tanquam ferendi frumenti inventrix, matrona verò Romana sub Abundantiæ imagine tanquam urbis Genius frugum omnium copiam producens adstat: unde pro inscriptione nummi CERES ANNONA AUGUSTI.

In Claudio.
Num. 20.

Annal. 15.

DOMITIANUS.

NUMMIS Domitiani maximis, utpote raris deficientibus, illius Imperatoris imago in signo antiquo rarissimo substituta est: illa velut parva Principis tabula in pixide semper ferenda ab aulicis excogitata videtur, sed à sculptore, magnitudine triplex nescio cur, cælata est. Minervæ galeatæ caput, pectore tenus humero Domitiani sinistro insistit, tanquam Dea tutelar aut mater in aurem ejus quidquid deberet agere, suggeret, Numæ regis exemplo qui se Ægeriæ nymphæ omnia se facere dictitabat. Nemo nescit Domitianum vesanam Domini appellationem sibi post Caligulam vindicasse; Suetonius ait, cùm dictaret epistolam sic cœpit, DOMINUS ET DEUS NOSTER SIC FIERI JUBET. *Unde institutum posthac, ut ne scripto quidem ac sermone cujusquam appellaretur aliter.* Quod si quis facere detrectasset, tanquam magni criminis reus detrucebatur in carcerem, ut apparet ex his quæ Philostratus scribit, *In ejus vitâ Num. 8.* Tarenti præsidem sacra facientem, quod publicis precibus non addidisset Domitianum Palladis filium esse, accusatum fuisse. Sed cur Princeps ille Palladis filius dici voluerit, conjicit Baronius *id In Domit.* ei à Josepho scriptore Judæo ejus lateri inhærente suggestum, cùm autem Domitianum à vesana Dei appellatione avertere is non posset, saltem

Palladis, cùm esset virgo, filium se prædicaret, suasisse: quandoquidẽ ex oraculis Prophetarum, virginis filium nasciturum, qui in perpetuum regnaturus esset, haberetur: ut autem Josephus Imperium Vespasiano patri portenderat; sane quidẽ Domitianus eandem spem concepit, ut quod Vespasianus fuerat consequutus, ipse acciperet. Conjecturam Baronius accipit, quod ut pater, ita & filius inquiri fecit, si qui reliqui essent ex familia David. Refert autem Eusebius nepotes

Eccles. Hist.
lib. 3. c. 20.

Judæ illius qui secundum carnem frater Christi vocabatur, à nonnullis ad Domitianum delatos, quod ex regia Davidis stirpe essent oriundi, ab ipso de Christo & de regno illius interrogatos, cùm non hujus mundi nec terrarum imperium illud esse, sed angelicum & cœleste dicerent, vitæ hominum aspernatus, liberos abire jussit.

In ejus vitâ.
Num. 4.

Minerva in Domitiani nummis frequens cæolata est: huic Deæ templum erexit, cujus figuram & prospectum nobis illi suppeditant. Suetonius scribit Domitianum celebrasse in Albano quotannis Quinquatria Minervæ, cui collegium instituerat. Legionem ab eo institutam, de nomine ejus Minerviam appellasse testatur Dio.

Lib. 55.

TRAJANUS.

A Nerva adoptatus est Trajanus, cum in Germania principis legatus exercitui præfret; vir de omnium hominum genere meritissimus, primum Germanici victoriâ Pannonicâ relatâ nomen accepit, deinde devicto Rege Decebalo in Dacia, paceque cum eo initâ, in fine anni U.C. 854. Dacici appellationem Germanici titulo addidit, cum Consulatum IV. ageret: anno autem 956. quintum iniit, in quo cufus est maximus hic nummus, ut denotat ejus epigraphæ. Non abs re videtur si Trajanus in eo sub Jovis effigie exhibeatur, cum ille ut alter Jupiter, à Romanis Optimi cognomen meruerit. Plotina ei adstat sub Junonis imagine tanquam digna hujusce Imperatoris conjux, de quâ Plinius junior. *Tibi uxor in decus & gloriam cedit. Quid enim illâ sanctius.* A dextris Marciana foror, ut altera Minerva tanquam prudentiæ præses repræsentatur; hanc autem virtutem quantum patefecerit, dum in aula cum Plotina cognata est morata, audias eundem Plinium. *Quo quidem admirabilius existimandum est, quod mulieribus duabus in una domo, parique fortunâ, nullum certamen, nulla contentio est.* Trajanus inter Plotinam conjugem & Marcianam sororem depingitur, ut Jupiter inter Junonem uxorem, & Minervam filiam, sub Concor-

*In Panegy.**Ibid.*

diæ imagine : de illis Panegyrista. *Suscipiunt invicem, invicem cedunt, cum te utraque effusissime diligat, nihil sua putant interesse, utram tu magis ames.* En egregium concordia, Deorum instar, inter homines monumentum.

Perrari sunt Trajani nummi ex ære maximo, unicum in eorum serie à nobis nuper vulgata descripsimus, cui addendus est insignis ille & integer, ut ex ea discas quàm difficile illa confici possit etiam à Principibus eorum collectio.

*De Præstant.
Num. Ed. 2.*

HADRIANUS.

TRAJANO successit Hadrianus ipsius con-
 sanguineus, ab illo adoptatus, ut existimari
 volebat; sed potius auxilio Tatiani & Plotinæ, à
 qua amabatur ad Imperium pervenit: porro Se-
 natus ei in Syria, ubi provinciam administrabat,
 confirmavit. Initio Trajani nomen sibi assumere
 sollicitus, imo se Nervæ nepotem aliquando
 inscribebat, ut adoptionem omnino suaderet: sed
 postea solâ Hadriani appellatione usus est, nullâ
 Tribunitiâ potestate adhibitâ; ita ut difficile sit,
 tempus quo ejus nummi percussi sunt assignare:
 præsertim cum tertium tantum Consulatum inie-
 rit, & jam uno ante imperium functus esset, duo-
 busque aliis, ab initio subsequenter gesserit.

In hoc Hadriani nummo maximo, ille nudo
 capite in anteriore parte cum solo Augusti titulo
 exhibetur, in averfa verò parte Sabina conjux
 sub Cybeles effigie in curru à quatuor Leonibus
 tracto repræsentatur, & quidem sine inscriptione,
 ut postea Faustina senior sub eodem typo prodiit
 cum epigraphe MATRI DEUM SALUTARI,
 & ejus etiam filia Faustina junior cum appella-
 tione MATRI MAGNÆ. Cybele autem, *Rhea* &
Ops nuncupata, dextra spicas gerit ad fertilitatem
 & omnium rerum abundantiam quas *Terra* pro-
 fert, designandam: tanquam Sabinæ ope, huma-

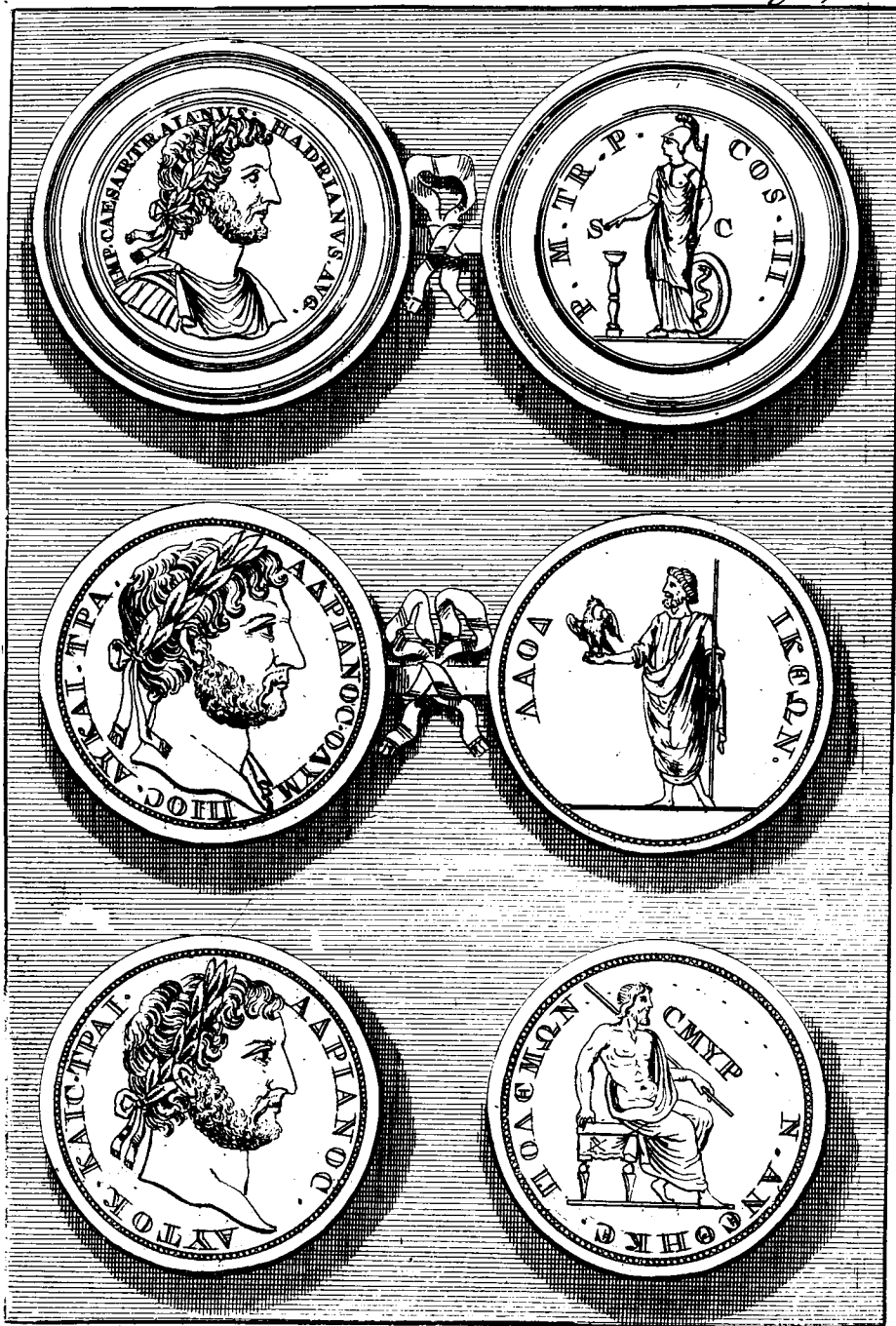

na vitæ alimenta P. Romano concederentur. Ejus Deæ attributa ejusmodi exponunt Mythologi : tympanum, terræ orbem : turres in capite, oppida : spicas, humana alimenta : leones, nullum terræ genus, quod non subigi, colique possit.

Maximi Hadriani nummi partim notam S. C. præferunt, partim eam non habent, quod ærei omnes jussu Senatûs cuderentur in urbe, at cùm maximi non monetæ loco exponerentur, Hadrianus eorum cudendorum potestatem sibi primus arrogasse videtur : unde in sequentibus Cæsaribus nulla ampliùs S. C. nota, si Trajanum Decium exceperis qui omnia quæ sibi tribuerant Imperatores, Senatui reddidit.

HADRIANUS.

Pag. 17.

Hic Hadriani nummus S. C. notâ ornatus, primæ magnitudinis formam adæquat, sed amplius ille circulus in quo inclusus est, ei inter maximos locum assignat, præsertim cum is Princeps munificus plurimos ex hoc modulo à Senatu acceperit, & ipse tandem percusserit. A Patribus is signatus videtur, ob cultum quo Hadrianus Minervam scientiarum & artium Deam prosequabatur, de illo autem narrat Spartianus. *Fuit enim poematum & litterarum omnium studiosissimus. Et paulo post. Cum professoribus & philosophis, libris vel carminibus in vicem editis, sæpe certavit. Expeditiones sub eo graves haud fuere, & bella silentio pene transacta; pacis autem tempore, artes & scientiæ magis vigent.*

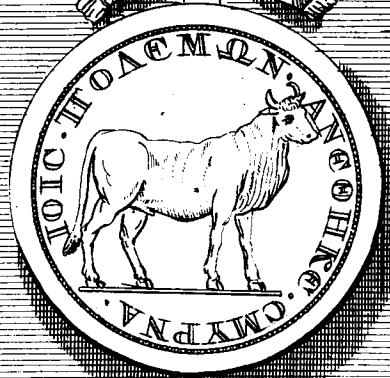
III.

Laodicenses Phrygiæ ad Lycum fluvium siti, Lib. 5. cap. 29. ut Plinius & Commodi nummus cum hujus fluvii simulacro & nomine percussi nos edocent; hunc Hadriano dum forsan in eorum urbe moraretur percussere, nam is per totum Imperium Romanum peregrinatus est. Laodicæa à Seleuco Syriæ imperii fundatore de matris Laodices appellatione denominata est, Jovis quidem monitu per Apollinis oraculum, ut refert Stephanus. Ideo Jupiter pro supremo urbis numine ab illa habitus De urbib.

est, & in hoc nummo sculptus, quòd Hadrianus sibi Jovis cognomentum adscivisset, nempe ΟΛΥΜΠΙΟΥ, post consecratum Athenis ab eo templum sub ejus nomine, cujus descriptionem videre est apud Pausaniam. Hinc *Olympius* in nummis Ephesiorum appellatus est & in maximo à Laodicensibus; sed ut Jupiter in variis urbibus colebatur, diversa etiam ab attributis nomina habuit, Laodicensis ille, ΦΙΛΑΔΗΘΗΣ, id est *veritatis amicus*, eadem semper formâ signatus in Augusti nummis appellatur, ut sequens in Smyrnæis Acræus indigitatur.

III.

Smyrna urbs Ionix celebris nummum Hadriano percussit sub Polemone, qui ita Imperatori gratus ut urbi ingentem pecuniæ vim ad opera publica, & *ut bis Neocori essent*, obtinuit. Is vocabatur Antonius, ut ex marmore Oxoniensi eruitur, sophista fuit Laodicenus quem Smyrnæi civitate donarunt: ideò memor plurima ipsis contulit, & illi videntur in nummo Hadriani Jovis statuam ab eo donatam exhibuisse, uti epigraphe innuit ΠΟΛΕΜΩΝ ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ ΑΝΕΘΗΚΕ; *Polemon Smyrnæis posuit*. Jupiter Smyrnæorum, dictus est Acræus, ut nos docet alter ejus urbis nummus cum epigraphe: ΖΕΥΣ ΑΚΡΑΙΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Ita appellatus, quòd arci præsideret, & extractum in eâ templum haberet in monte Coryphæo, id est vertice, ex Pausania.

ANTINOVS.

I.

ANTINOVS puer Bithynio, urbe Bithyniæ ortus, eximiæ pulchritudinis fuit, ab Hadriano Imperatore in deliciis habitus, quem in Ægypto mortuum muliebriter fleuit, & solatii loco in heroum seu deorum numerum à Græcis referri iussit: plurimi statuas, aras & templa illi consecraverunt: testis est Pausanias, τὸ δὲ ἱερὸν καὶ ποικελεύσαντο τῆτο, *Antinoi etiam religio est divinis honoribus sancita.* Marcellus quidam, ejus sacerdos alicubi renunciatur. Lib. 18. pag. 409.

In nummis formosus ille puer sub plurimis juvenum deorum nempe, Apollinis, Mercurii, Bacchi & Luni imaginibus exhibetur, & sub animalibus etiam iis numinibus dicatis prodit, sub Tauro qui Apollini sacer, sub Ariete qui Mercurio, & sub Panthera quæ Baccho. Calchedonii Antinum ut Apollinem venerati sunt, Smyrnæi ut Mercurium, Tyani ut Bacchum, Ancyrani ut Lunum, Nicomedienses ut Harpocratem. Bithyniæ commune templum ei superbum consecravit, ut & Philadelphenses Lydiæ, Bithynium urbs, ejus patria eum appellavit Deum, & ita coluit. Cimel. Reg.

Smyrnæi verò inter alios Græciæ populos hunc

heroem sub Apollinis, Mercurii, & Bacchi symbolis venerati sunt, & plurimos ei dedicarunt cum Tauro, Ariete, & Panthera nummos, procurante Polemone: de quo in Hadriano verba fecimus, is autem huic Principi valde carus in hoc studium peculiare posuit, ut denotaret suum versus eum Imperatorem obsequium, ut videre est in Smyrnenfibus nummis. In hoc verò Taurus exhibetur ad indicandam ejus animalis statuam, quam Apollini in Antinoi honorem dedicavit, ut fert ejus epigraphe ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ ΠΟΛΕΜΟΝ ΑΝΕΘΗΚΕ, *Smyrnæis Polemon posuit.*

Plurimis Diis immolabatur Taurus: unde iis dictus est sacer, primum Jovi, de quo Juvenalis:

Duc in Capitolia magnum

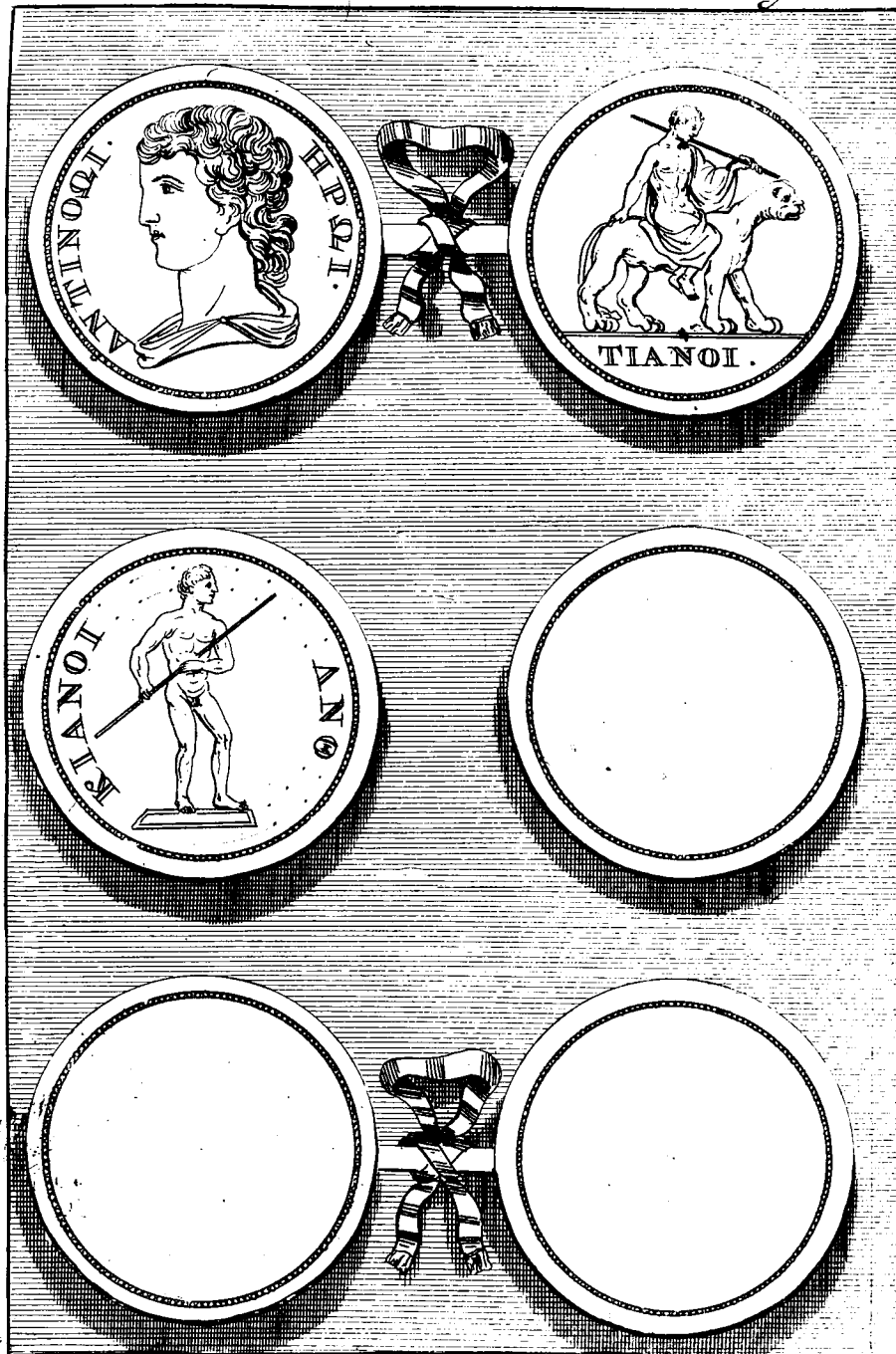
Cretatumque bovem.

Pariter Neptuno dicatus est, ut & Apollini, teste Virgilio.

Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apollo.

Sed Taurus in hoc nummo Apollinem respicit, quòd Antinous, cum fuisset juvenis formâ conspicuus, ut alter Apollo qui juvenis semper depingi solet, sicut Bacchus & Mercurius, habebatur.

Pag. 21.

I I.

CUM Antinous è Bithynia esset oriundus, ejus provinciæ urbes Hadriani principis amasii, nuper inter deos illius jussu relati, honorem, nummos in quibus esset ejus effigies, ut cuderent, imprimis curabant: Tyani quorum urbs in Bithyniæ Paphlagoniæque erat confinio, maximum hunc signarunt, in eoque Antinoi statuam, quam sub Baccho venerabantur, posuere: Bacchus enim, uti Antinous, juvenis depingitur, & perpetua huic deo juvenus, ut Apollini adscribitur, propterea semper imberbis à Poëtis fingitur. Ovidius.

Stephan. de urbib.

Solis perpetua est Phæbo Bacchoque juvenus.
Bacchus inequitat Pantheram, quòd ei sacra sit & vino gaudeat, ut innuit Oppianus:

De Venat. lib. 4.

Pantheras etiam dona Bacchi capiunt.
Thyrsum pro simbolo & armis gerit; unde *Thyrfiger* apud Senecam dicitur:

In Medea.

Candida Thyrsiferi proles generosa Lyæi.
Thyrsum erat hasta aculeata, hæderâ obtecta, quam in bigis Bacchæ quatiebant.

III.

Strab. lib.
12.

Bibliot. Phot.

Polyb. legat.

Lib. 53.

In excerpt.
Constant.

C IUS urbs Bithyniæ fuit à Cio Herculis socio dicta, quam Philippus Macedoniæ rex à se everfam Prusiæ cognomine *Venatori* Bithyniæ principi dedit, qui illum in eâ capiendâ adjuverat: hæc postea ab eo restaurata, Prusias seu Prufa, de nomine suo dicta est: at cum plures essent ejus appellationis in Bithyniâ urbes, nempe à Prusia patre, qui *κλωδς*, id est *Claudus*, & à filio, qui *Κυνηδς* dicebatur; nomen Cii pristinum resumpsit, & aliæ remanserunt, una scilicet ad Hippum fluvium dicta Prusias, altera ad Olympum montem vocata Prufa: ne quis autem Cium eandem esse cum Prusiade ad Hippum putet, ex nummis enim rectè omnes distinguuntur: alii præferunt ΚΙΑΝΩΝ, alii ΠΡΟΥΣΙΕΩΝ ΠΡΟΣΥΠΙΩ, alii ΠΡΟΥΣΑΕΩΝ ad Prusam Olympicam spectantes. Ciani Antinorum popularem suum inter Divos relatum venerantes, statuam ei à se erectam in nummis percusserunt, Hadrianus autem Imperator Bithyniam tunc provinciam suam non fecisse denotat *Ανθυπάτης* Proconsulis in nummo appellatio, sub cujus permisso nummus est cusus, quæ in provinciis populi, tum Prætoris, tum Consularibus frequens erat, ut innuit Dio, & nummi ac marmora firmant: Hadrianus verò Pamphiliam Augustorum provinciam populo Romano pro Bithyniâ postea concessit.

T. ÆLIUS ANTONINUS.

I.

ANTONINUS ex Aurelia gente in Æliam adoptione Hadriani transfuit, & in Imperio ei successit, varii illi percussi sunt nummi: in hoc Vulcanus & Minerva sine epigraphe exhibentur. Vulcanus Junonis filius Lemni fabricæ præfuisse traditur, galeam cudit, ipsi adstat Minerva in uxorem ab eo optata, quòd artes Vulcano ac Minervæ tribuerint antiqui: ipsas autem hoc symbolo restituisse Antoninum Pium docemur, illum etiam Imperatorem veteres Romanorum historias in maximis nummis renovatas expressisse perhibent. Dionysius Halicarnassæus T. Tatium Sabinorum regem Romæ templum Vulcano vovisse narrat, quod extra urbem constructum refert Plutarchus, in quo forsitan hæc statuæ erant positæ.

Hygin. 166.

Phorn. de Vulcan.

Lib. 27

In Romulo.

II.

Hæc est altera vetus historia ab Antonino Pio restituta, nempe sacrificii Herculis ad aram maximam, ut ipse apud Evandrum regem ostendit qualiter se coli vellet, de quo Virgilius:

Gramineo viros locat ipse sedili.

Ad quem locum inquit Macrobius. *Non vacat SEDILI, nam propria observatio est in Herculis sacris epulari sedentes.* Ideò Hercules in nummo sedet cum Pinario & Potitio super graminis fasciculos, quod duos ipse ad id selegerat, adstant

Saturn. 3.
Cap. 6.

alii ministri, vel forsan Pinarii filii, quibus sacra commissa, teste ipso Virgilio.

Undique vites & vasa vini plena & præsertim ingens super aram maximam, ad sacra ex vino fieri indicanda, nam idem Macrobius de Hercule ait. *Is heros bibax fuisse perhibetur.* Omnes nudo capite conspiciuntur, quia adjicit ille. *Custoditur in eodem loco ut omnes aperto capite sacra faciant.*

III.

Nummus hic antiquum Cereris apud Romanos cultum indicat institutum, ideò ab Antonino renovatur in maximis, exhibet Jovem & Cererem, ille tanquam Proserpinæ pater ex Cerere quæ facem in Ætna accensam ad filiam quærendam à Plutone raptam gerit, dextram hæc modio spicarum referto apponit tanquam terræ cultûs inventrix, de quâ Virgilius.

Lib. 5. Cap.
21.

*Prima Ceres ferro mortales vertere terram
Instituit.*

Cereris autem sacra Romulus à proximis Arcadibus adscivit cum Herculis & Fauni cæremoniis ab Evandro institutis: inde Cerealia tunc recepta, quod confirmare videtur argenteus consularis nummus, in antica cujus parte Romuli caput cum voce QUIRINUS, & alterâ Ceres ipsa sedens C. MEMMIUS ÆDILIS CEREALIA PRIMUS FECIT. In cujus deæ ludos instituit Ædilis Memmius.

I V.

Thesei cum Centauris pugnam in hoc nummo exaratam primùm existimavi; sed cùm illius herois historia nullomodo ad res Romanorum antiquas, vel sacras ab Antonino Pio restitutas spectaret, illam Herculis apud eos culti esse dignovi. Mulier à Centauro rapta est Euristhei soror, cui vim intulit Homadus Centaurus, capite dein ab Hercule plexus cùm eos aggressus esset: alios clavâ occidit. Adfunt picei trunci quibus utebantur in pugna Centauri, cujus descriptionem videas apud Diodorum Siculum; de quo Lib 4. pag. 154. *Dignum ipsius herois pristina factorum gloria certamen.* Templum illud Herculis Victoris est Romæ extractum, ut arguit aquila in ejus frontispicio, imperii insigne, quod repræsentari voluit Antoninus, quasi Hercules ob id solum factum, cultum & templum fuisset meritis.

V.

Idem templum in superiore nummo exaratum rursus prodit, quadratum est & in conum definit, illud Herculi Victori ad portam Geminam assignamus: alterum enim in foro boario, erat rotundum; illud extruxisse M. Octavium Herennium narrat Macrobius. Hercules coram eo sa- Sturn. 3. cap. 6.

cra Romano more facit, vinum ex patera in ignem aræ impositum effundens: adsunt sacrorum ministri, Popa, Victimarius, & alter cum bove pro victima, nam is Herculi immolabatur ex Livio. *Ibi tum primum bove eximia capta de grege sacrum.* Quam historiam renovavit Antoninus Pius, ut Herculis cultum à Romulo jam ex Græcia receptum notaret; de quo idem Livius. *Hæc tum sacra Romulus, una ex omnibus peregrina suscepit.*

Dec. 1. lib.
1.

ibid.

VI.

Latinis nummis succedit Græcus, cujus epigraphe plurimorum Antiquariorum ingenia vexavit *Specim. pag. 18.*
ΚΟΙΝΟΝ. Γ. Ι. ΠΟΛΕΩΝ. ΠΡΟΔΙ. ΟΝ. ΚΛ.
ΦΡΟΝΤΩΝΟΣ. ΑΣΙΑΡΧΟΥ. ΚΑΙ. ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ.
Γ. Ι. ΠΟΛΕΩΝ. Quam ita interpretati sumus & olim V. C. Morellio communicaveramus. Κοινὸν τρισκαίδεκα πόλεων Προδίκης ὄντος Κλαυδίου Φρόντωνος Ασιαρχου ἔ Αρχιερέως τρισκαίδεκα πόλεων. *Commune tredecim urbium Curatore existente Claudio Frontone Asiarcha & Pontifice tredecim urbium.*

Plurimæ urbes in Asia terræ motu disjectæ fuerunt sub Tiberio: unde illi insignis nummus S. C. percussus CIVITATIBUS ASIÆ RESTITUTIS, iterum tredecim aliæ sub Antonino Pio, eodem modo afflictæ sunt, quibus succurrit Princeps, ut notat Capitolinus. *Terræ motus quo Rhodiorum & Asiæ oppida conciderunt*, quæ omnia mirificè instauravit. Memor beneficiorum commune istarum urbium munifico Imperatori plurimos curat nummos curante Claudio Frontone ad id creato, Asiarcha, id est Asiæ Sacerdotum principe, cum jam esset urbis suæ Pontifex: nam ille ex urbium illarum sacerdotibus eligebatur, qui curam habebat Concilii totius illius communitatis, & Ludorum, seu Festorum in iis agendorum.

In qua urbe percussus sit nummus, si nobis con-
 jicere licet, Sardibus fuit : si quidem Herculem
 exhibet Omphali Lydiae Reginae blandientem,
 qui ab ea alia multa acceperat munera, quod ad
 Sangarim fluvium ex Dyndimo monte (cui infi-
 det Hercules) ortum, multos regnum ejus va-
 stantes interemisset. Hercules saepe in Sardia-
 norum nummis caelatus est. Sardis erat urbs ce-
 leberrima, in cujus nummis etiam alii Asiarchae
 observantur, & KOINON ASIANS signatum ha-
 betur.

GALERIA FAUSTINA.

I.

FAUSTINA senior Annii veri filia, uxor Antonini Pii, tertio ejus Imperii anno è vivis excessit, & inter divas Senatusconsulto relata est. Sub Cereris autem effigie cultam docent ejus nummi, quæ viva in iis appellabatur CERES AUGUSTA. Hic ejus signum sub cippo seu columnæ basi positum in curru à duobus serpentibus tracto; utraque manu tædam gerens exhibet. Mulier illa velata nummi aream occupans videtur esse Daducha Cereris ministra seu sacerdos, quæ facem dextra ex igne sacro aræ imposto accendit, altera jam in læva ardente, ad sacra deæ agenda. De his Ovidius

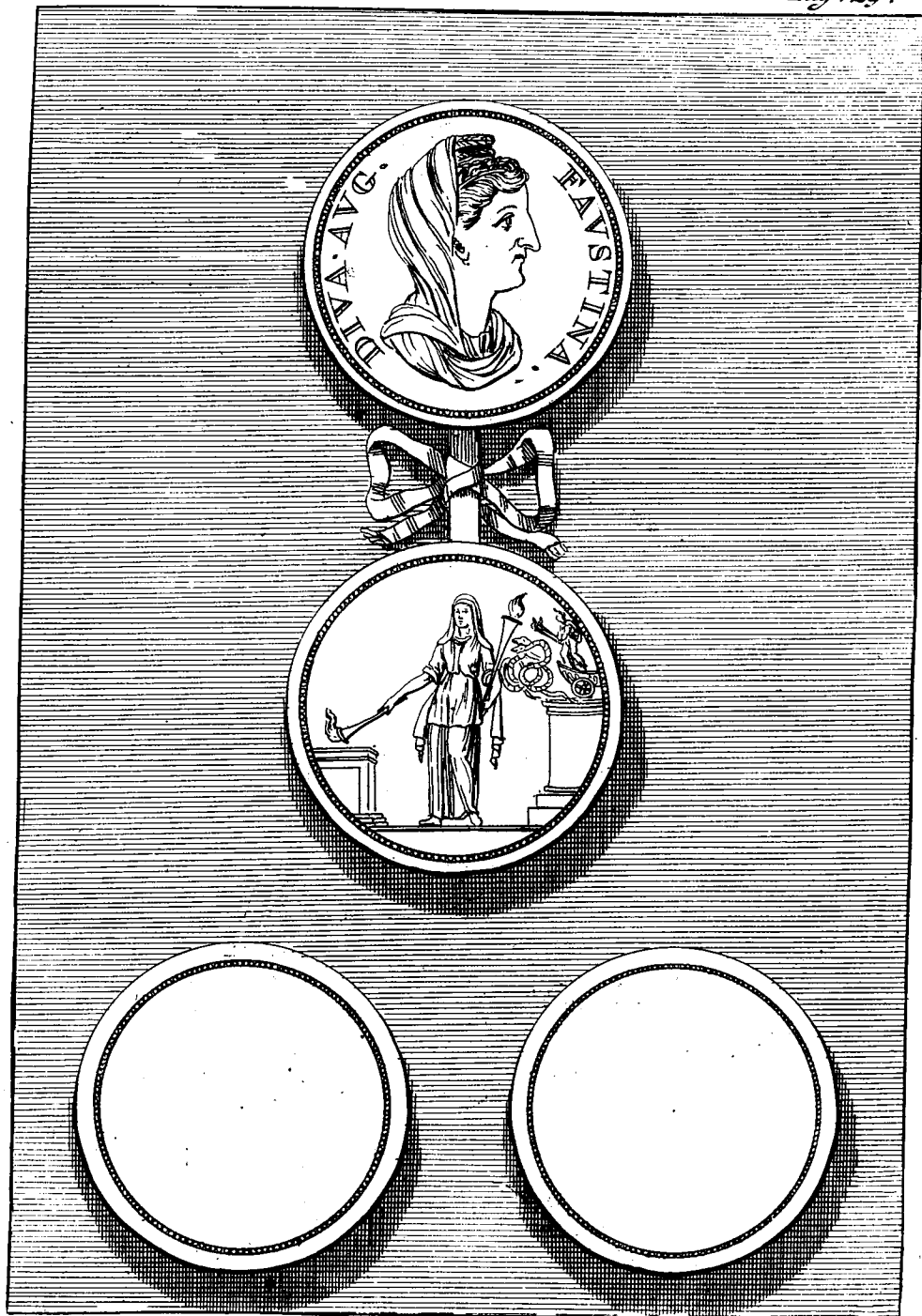
Fastor. 4.

Illic accendit geminas pro lampade pinus;
Hinc Cereris sacris, nunc quoq; tæda datur.

Unde inquit Lactantius: *idcirco sacra ejus ardentium tædarum jactatione celebrantur.* Atque in ejus rei memoriam non modo *Δαδύχος*, sed reliqui Mystæ faces inter currendum agitabant, ut refert Statius.

Silvar. 4.

Tuque Actæa Ceres, cursu cui semper anhelò
Votivam taciti quassamus lampada Mystæ.

Quapropter ait Fulgentius. Unde & lampadum dies Cereri dedicatus est.

Quo ritu, quibusve ceremoniis Fæminæ Principes inter divas referebantur, commentarii Panvini in secundum Fastorum librum edocent, quibus addimus Imperatores suas uxores ex aliarum dearum cognomine illas appellare cœpisse, ut innuit Prudentius.

Lib. 1. contra Symmach.

Adjecere sacrum, fieret quo Livia Juno.

Miscel. pag. 328.

Sabina Hadriani conjux in inscriptione Græca apud Sponium appellatur etiam ΝΕΑ ΔΗΜΗΤΗΡ. Nova Ceres.

M. AURELIUS ANTONINUS.

I.

EX Annia gente Marcus, in Aureliam ab Antonino Pio adoptatus Hadriani Imperatoris jussu, Faustinae patris adoptivi filiam duxit uxorem, bella plurima gessit, & in memoriam relatae contra Quados victoriae nummum hunc maximum signavit, memor gratiarum à Jove acceptarum, postquam Romani in bello milites in maximum ex siti & calore periculum venissent, mirabiliter sanè ac divinitus conservati sunt: nam ut ait Dio, copioso licet imbri exorto à siti liberati, gravia damna accepissent, urgentibus hostibus, quod in aqua ex parte bibendo erant occupati, nisi vehemens grando, compluraque fulmina in hostes incidissent. Ideo triumphus ille Jovi dicatur qui fulmen ex quadrigis in Quadorum regem semiprostratum vibrat; victoria ejus auxilio reportata. Marcus autem ex ea Imperatoris VII. titulum meruit, ut refert idem Dio. Eoque facto à militibus VII. Imperator appellatus ut demonstrat nummus, cum gereret ille cos. III. & TR. P. XXVII.

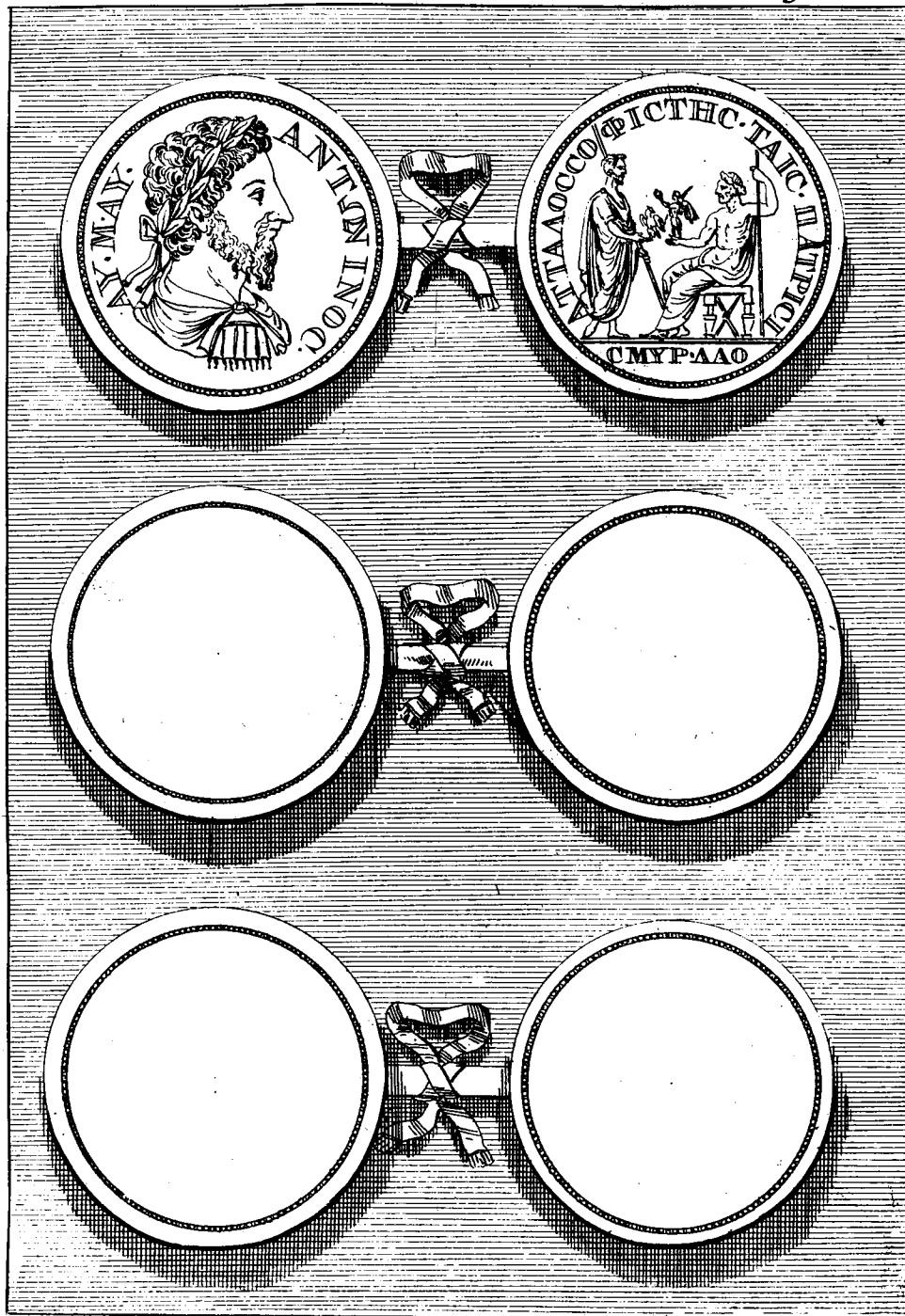
II.

Hic est ovationis M. Aurelii typus, qui bello

post octo annos contra plurimas Germaniæ nationes peracto in urbem victor rediit; hanc Dionysius Halicarnasseus pedestrem vocat triumphum: nam is pedes graditur, nec trabeam, nec togam pictam indutus. Marcus sacris super aram coram templo Jovis Capitolini, quod pone eam visitur, peractis, iter per arcum sibi & L. Vero in VII. regione olim Senatusconsulto erectum ob bellum Parthicum confectum, facit, ad Palatinum domicilium iturus: illum præcedunt Prætoriani, ut mos erat, & Victoria sequitur ei coronam imponens. Tribunitia potestas **XXVIII.** cum titulo imperatoris **VI.** circa nummi ambitum, tempus quo decreta est ovatio, designat: in imo autem epigraphæ **ADVENTUS AUG.** quando ipsa est acta, nempe post Imperatoris reditum.

of ell. antip. no. o. **III.**

Marcus in urbem post plurimos annos redux, contufis plurimis Germaniæ gentibus, & Provinciis Romanis per Cassii rebellionem sedatis, victoriæ signum globo impositum, tanquam toto terrarum orbe victoriis suis pacato, deæ Romæ spoliis hostium insidenti porrigit. Tribunitia potestas **XX.** tempus, quo Romam rediit, denotat: titulus vero Imperatoris **VI.** ei datus est post indicatam Avidii Cassii rebellionem, ut innuit Dio.

ta ei victoriae ex diversis barbaris nationibus ac mors ipsius Cassii nunciatur.

IV.

Hanc nummi M. Aurelii epigraphen jam Tom. 1. pag. 647. vulgavit Tristanus noster. ΑΤΤΑΛΟΣ ΣΟΦΙΣΤΗΣ ΤΑΙΣ ΠΑΤΡΙΣΙ ΣΜΥΡ. ΛΑΟ. Α' ΑΛΟΣ ΣΟΦΙΣΤΗΣ παῖς πατρίσι Σμύρνη, Λαοδικεία. Attalus Sophista patriis suis Smyrnæ & Laodiceæ : sed cum altero typo nempe Jove Laodicensi, quem pro M. Aurelio accipit & Cybele tutelari Smyrnæorum dea: in nostro vero duo Joves, idem Laodicensis qui in Tristani nummo, Philalethes, idest *amicus veritatis*, ab iis dictus, semper stans, & alter Smyrnæus, vocatus Acræus, ab arce urbis monti, nomine Coryphæo impositus, semper sedens, depictus.

Attalus ille Sophista qui nummum percussit videtur filius fuisse Polemonis illius Sophistæ Hadriano Principi multum cari : de quo in illius nummis diximus, qui tanti patris hæres, munificus etiam in urbem, ut parens videtur fuisse, cum primis Smyrnæ & Laodiceæ Magistratibus functus fuerit, quas ille patrias suas appellat : pater ejus Laodicenus quidem fuit & inter cives Smyrnenses adscriptus qui idem honos filio collatus est.

Jupiter quidem Laodicensis stans aquilam dex-

dextrâ solito modo sustinet, & hastam sinistrâ, iisque symbolis ab aliis distinguitur: Jupiter vero Smyrnenfis sedet, sed cum hastam dextrâ ferre soleat, victoriam sustinet & illam lavâ gerit: unde nobis conjecturæ locus nummum apud Smyrnenfes signatum esse in memoriam cujusdam victoriæ à M. Aurelio relatæ, cujus signum Jupiter præfert, ob quam causam Attalus Principi gratulans, hoc obsequii sui monumentum in nummo maximo testari voluit.

ANNIA FAUSTINA MARCI.

I.

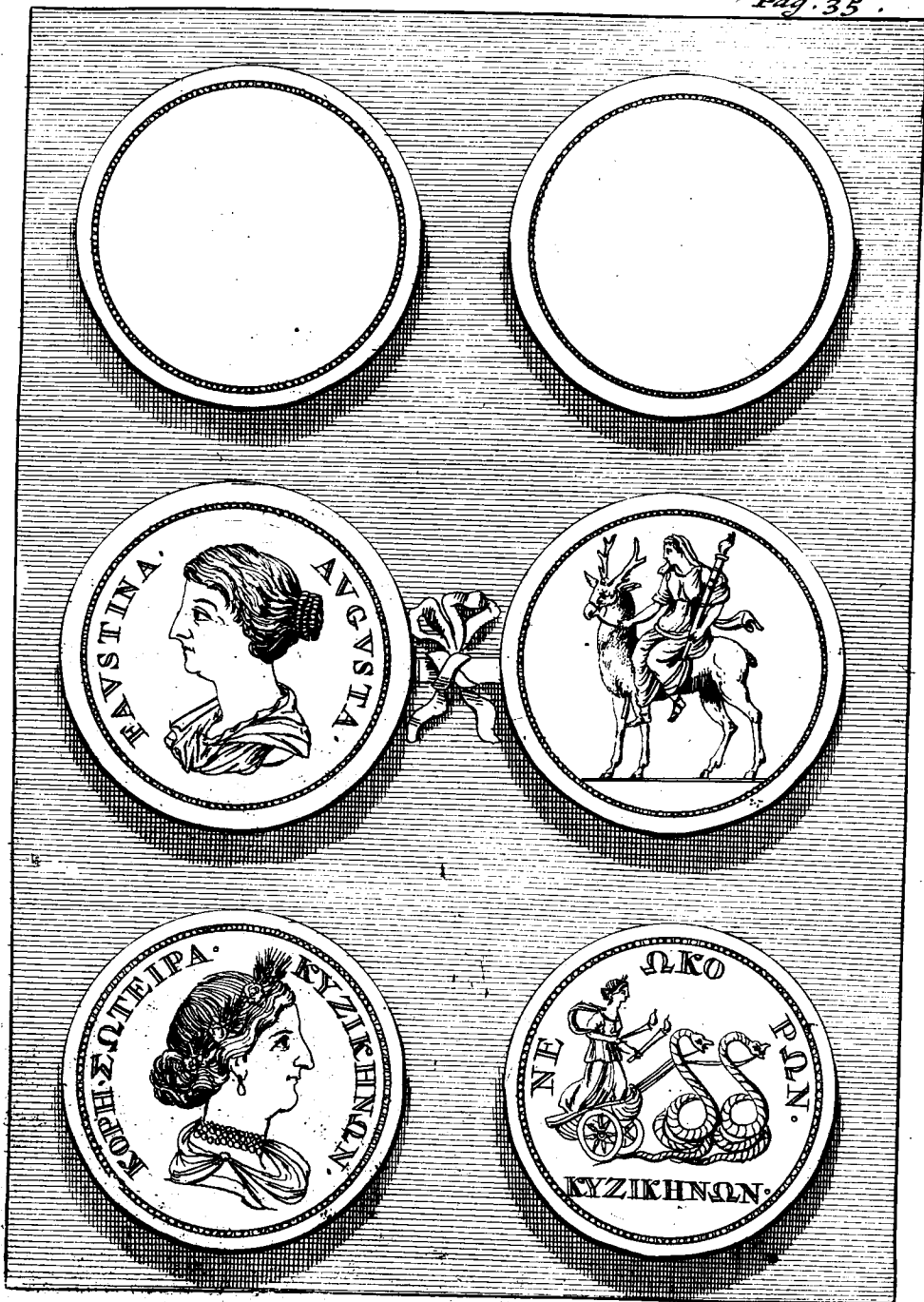
FAustina Antonini Pii & Galerix Faustinx filia M. Aurelio à patre adoptato nupsit, quam parum pudicam flevit, Marcus cum mortua esset ad radices versus Tauri montis dum in Syriam contra Cassium proficisceretur, petiit à Senatu ut ei honores, ædemque decerneret, & divam ab illo appellatam gratulatus est, ipsique nummos ejus rei testes ad æternitatem ejus denotandam percussit. Hic eam sub Dianæ Luciferae effigie exhibet Cervum inequantem. Nulla in eo epigraphe, sed in simili Regii thesauri legitur ÆTERNITAS AUGUSTA, quæ ejus consecrationem indicare videtur: illa quidem sub Dianæ Luciferae imagine dum viveret, in nummis repræsentatur. Diana seu Faustina velo ornata divinitatem arguit, Cervo insidet, qui deæ erat sacer ex Apollodoro, *cervus Dianæ sacra*, facem tenet ut Luna, cum eadem esset ac Diana.

Dio lib. 10.
pag. 813.

Capitol. in
Marco.

Lib. 2.

Pag. 35.

II.

Faustina sub Proserpinæ Servatricis nomine ΚΟΡΗ ΣΩΤΕΙΡΑ à Cyzicenis repræsentatur. Cyzicus erat Helleſponti urbs celeberrima, cujus præcipua & tutelaris dea habebatur Proserpina, *In Mithrid.* ut narrat Appianus: *Fertur hanc urbem in dotem à Jove datam Proserpinæ, quam Cyziceni venerantur præ omnibus numinibus.* In averſa nummi parte ſignata eſt Ceres Proſerpina mater in curru à duobus draconibus tracto, utraque manu faces gerens, cum raptam à Plutone filiam quaereret.

Cyziceni in nummo dicuntur Neocori, cum hanc prærogativam à M. Aurelio obtinuiffent, ut eorum nummi teſtantur, in quibus primò illi dicuntur, in cujus gratiam Imperatori & Faustinae conjugii ſub Veneris nomine erexerunt, ut narrat alicubi Ariſtides. Cyziceni verò ſecundam Neocoriam ſub Caracalla tantum obtinuerunt, ut in noſtro de nummiſ Græcis demonſtrabimus.

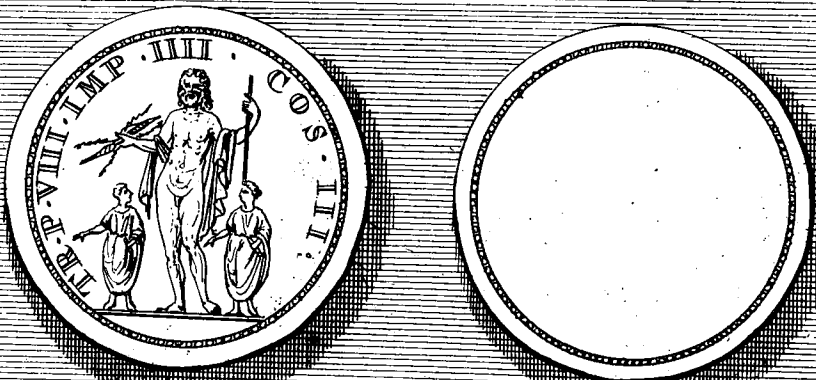
L. AURELIUS VERUS.

I.

Verus Ælii Cæsaris ab Hadriano adoptati filius, in Aureliam gentem per M. Aurelii Antonini adoptionem ejusdem Hadriani jussu tranſiit: ſub Antonino Pio Cæſar, poſt ejus mortem, à M. Aurelio particeps Imperii factus eſt. Cùm autem decretum eſſet contra Vologæſum Parthorum regem bellum, à Marco in Syriam miſſus eſt, ait enim Dio, *Robuſtus & adoleſcens* Lib. 71. *erat, ad rem militarem aptior.* Verus ut venit Antiochiam, comparato maximo militum numero, eos allocutus eſt in ſubſtructione legatis ſtipatus, cùm ageret tribunitiam poteſtatem I I I. ut indicat nummus, & ad Vologæſum ultra Euphratem ſubmovendum adhortatus cohortes; cujus rei memoriam M. Aurelius poſteris in ære magno conſignare voluit.

II.

Monumentum eſt triumphi Parthici ab utroque Imperatore M. Aurelio & L. Vero acti: licet enim Verus ad bellum ſolus eſſet profectus, refert tamen Capitolinus, *petiit Lucius, ut ſecum Marcus* In M. Aurelii *triumpharet.* Viſitur etiam in quadrigis puer, cùm etiam poſtularet Verus ut Marci filii, Cæſares ap- Ibid.

pellarentur, qui in curru positi sunt, teste eodem auctore. *In triumpho autem liberos Marci utriusque sexus secum vexerunt.* Eminent inter alia trophæum ad cuius imum duo captivi revincti sunt, Armenus nempe & Parthus: unde iis devictis Lucio Armeniaci & Parthici cognomina, ut circa caput cuius inscribuntur, imposita sunt. Verus in hoc bello quater appellatus est Imperator, cum quadriennio durasset, & antequam triumpharet consulatum III. accepit, itaque in nummo inscribitur. *Tribunitia potestate septima, Imperator quartum, Consul tertium.*

I I I.

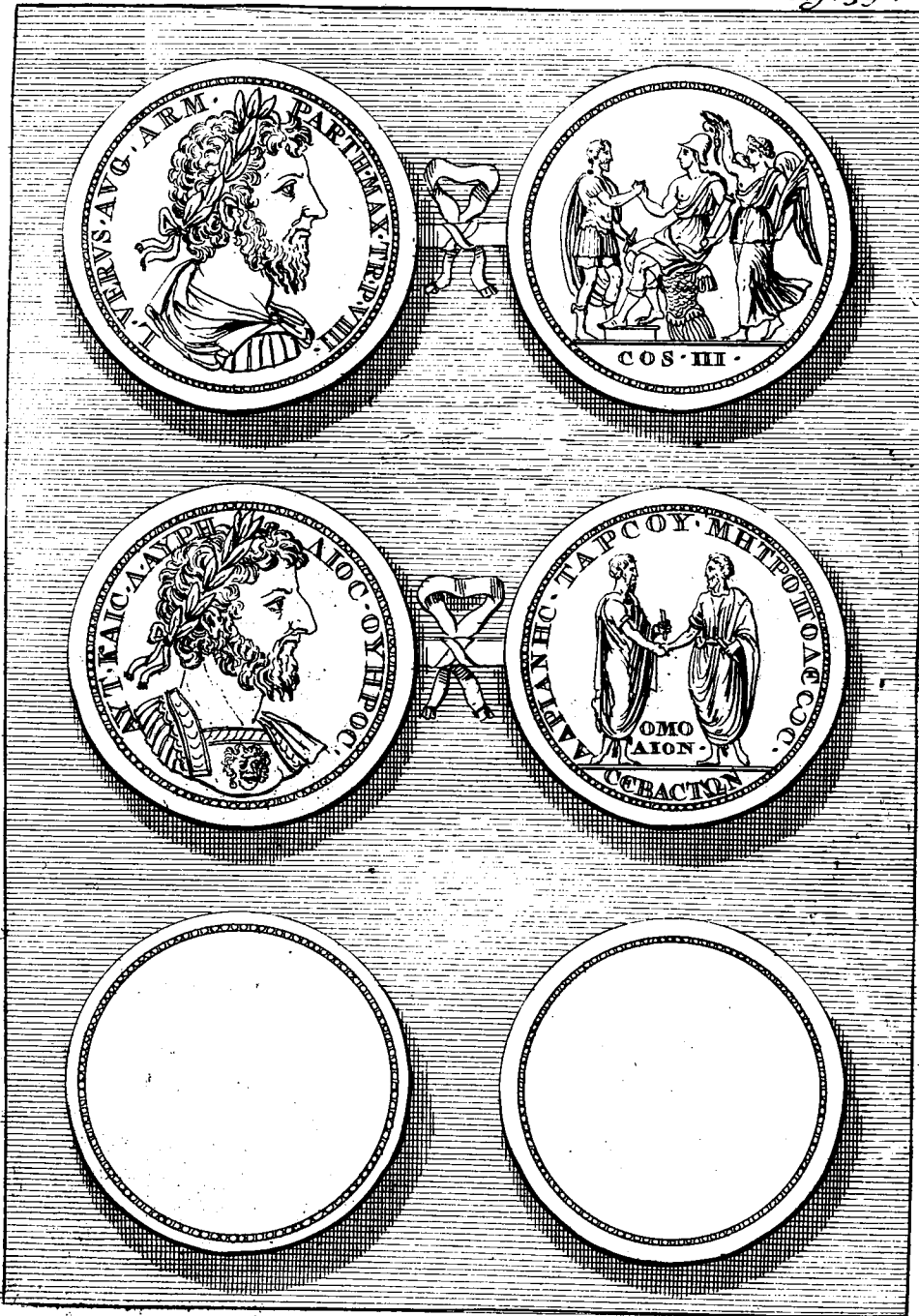
In Romulo.

Jupiter colossa figura ut deus exhibetur, M. Aurelii & L. Veri, peste Romæ sæviente, protector, ob id inquit Capitolinus, de Marco. *Celebravit & Romano ritu lectisternia, per septem dies, tanta pestilentia fuit, ut vehiculis cadavera sint exportata sarracisque.* Mos enim erat, ut placandæ Jovis iræ causâ, convivium in templo ejus exhiberetur, diisque tanquam epulaturis, aut cubituris lecti sternerentur: unde lectisternia dicta, huic verò epulo præerant Septemviri Epulorum ab iis appellati ex Sex. Pompeio. Epuli Jovis mentio fit à Livio multis in locis. Nummus exhibens Veri tribunitiam potestatem octavam, indicat eum fuisse percussum anno sequente post actum triumphum, nempe V. C. 921.

IV.

L. Verus devictis Armeniis & Parthis ex Oriente redux in octava tribunitia potestate, paludatus victoriae signum deæ Romæ thoraci infidenti porrigit, eam ipsa Victoria lauro coronat: Romanorum autem Principum usus erat, bellum antequam aliquod susciperent, diis sacra facere, ut hostes profigare possent: unde Jovi nomen Victoris, quod ejus auxilio relata esset victoria: sic in numinis Galbæ, Vespasiani, & Titi, ROMA VICTRIX. L. Veri ævo Roma inter præcipua habebatur numina: Asiani quidem primi ei templum erexere apud Tacitum. *Seque primos templum urbis Romæ statuiffe M. Porcio Consule, magnis quidem jam populi Romani rebus, nondum tamen ad summum elatis, stante adhuc Punica urbe & validis per Asiam regibus.* Augusti passim nummi templum Romæ & Augusto decretum, sed Antonini Pii ævo ROMÆ ÆTERNÆ summa magnificentia ab illo erectum nos edocent, in quo forsan statua hæc L. Veri victoriam deæ porrigenti, in æternam victoriarum suarum de Armeniis & Parthis relatatum memoriam collocata est, cujus ectypum nummi nobis per omne ævum duraturi suppeditant.

Pag. 39.

Annal. 4.

V.

Tarsus Ciliciæ Metropolis, *Hadriane* nomen ab Hadriano Imperatore ob beneficia sibi collata assumpsit : porrò Metropolis titulum jam ab Augusto accepisse convincunt nummi, quem illa obtinuit cum Augustus urbi Athenodorum præceptorem suum, post M. Antonii mortem præfecisset, sicut innuit Strabo qui sub Tiberio scribat. De origine urbis & de Tarsi nomine disceptant inter se Autores, de quibus vide Eustathium : antiquissima est, in campo sita, quam intersecat Cydnus amnis. Hæc imitata Romanos, qui nummos percussere cum epigraphe CONCORDIA AUGG. eundem typum expressit cum fratribus sibi dextras jungentibus, & inscriptione ΟΜΟΝΟΙΑ ΣΕΒΑΣΤΩΝ. Quæ maxima à populis optabatur inter duos Principes, quos primum simul imperare cernebant; de iis refert *In M. Aurel.* Capitolinus. *Adepti Imperium, ita civiliter inter se ambo egerunt, ut lenitatem Pii nemo desideraret.*

Lib. 14. pag. 974.

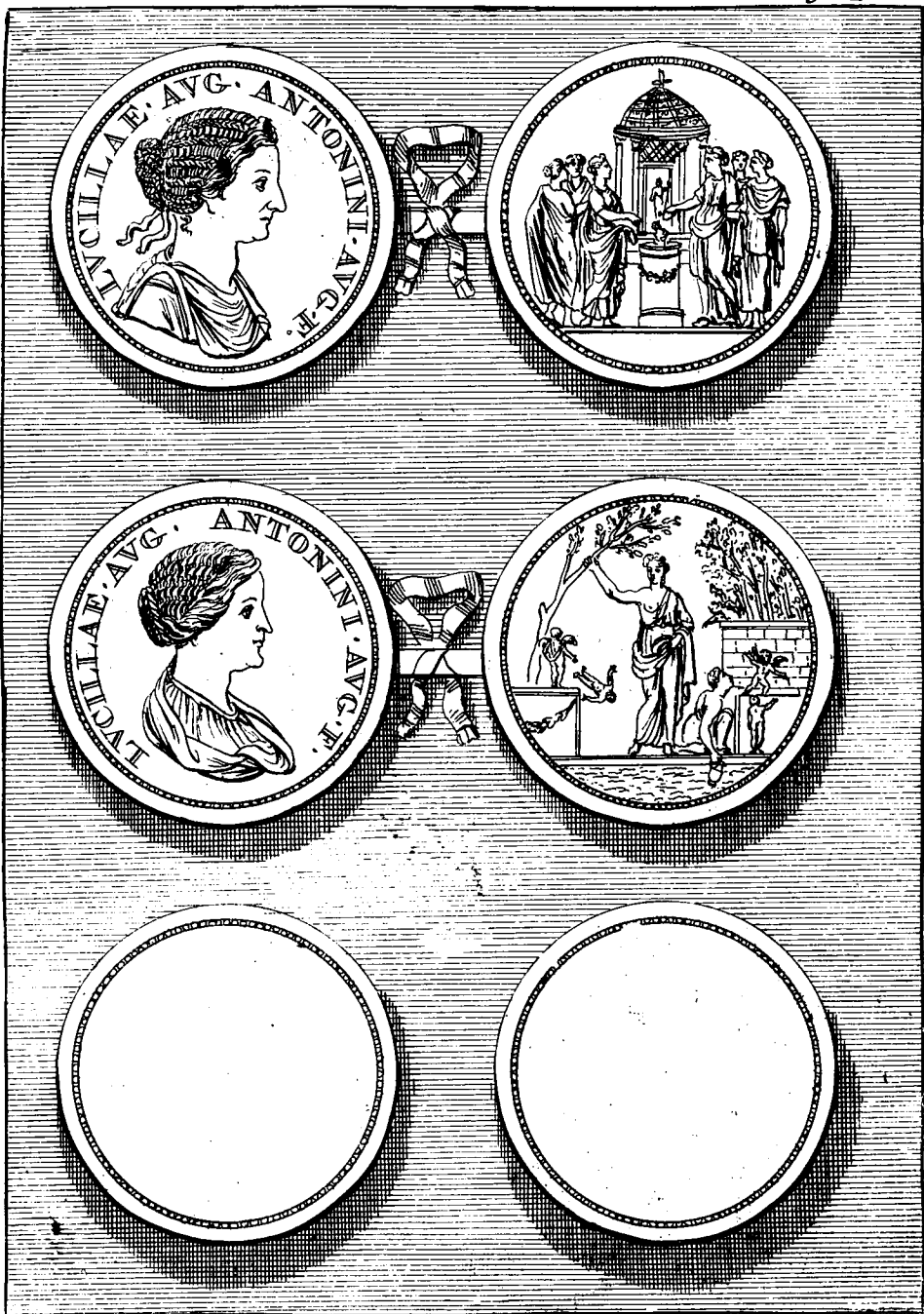
Ad Dionys. pag. 868.

ANNIA LUCILLA.

I.

Lucilla M. Aurelii & Annæ Faustinae filia
 L. Vero in uxorem data est à patre, se An-
 tonini filiam ideo in nummo inscribit ante tem-
 plum Vestæ rotundum supra aram sacra faciens
 tanquam prima Vestalis, aliis nempe stipata. Au-
 gustæ autem sub nomine VESTA sæpè in nummis
 prodeunt, quod pudicitia notam præsertim am-
 birent: Vestales autem pro pudicitia exemplo ha-
 bebantur, & ne ulla esset de illis labis suspicio, ut
 ait Gellius, *Minor quam annos sex, major quam an-*
nos decem nata non accipiebatur; at si quæ virgini-
 tatem polluerat, viva defodiebatur. Sex erant
 institutæ ex Festo, hîc Lucilla, pro majori ha-
 bita, sacra facit, vestalia forsan die ad v. Id. Ju-
 nii, ut notat Calendarium vetus. Templum ex-
 truxit rotundum Numa, teste eodem Festo; in
 aditu statua Vestæ conspicitur, dextra pateram ad
 sacrificia ipsi indicanda, sinistra hastam divini-
 tatis gerit. Lucilla, sacrificii memoria, ad Vestæ
 templum, ut res admodum solennis, in ære ma-
 gno consignata est.

Lib. I. c. 12.

Plut. in Nu-
ma.

II.

Lustratorum Lucillæ puerorum monimentum est hic nummus : ipsa sub effigie Nundinæ deæ prodit, ita referente Macrobio, à nono nascentium die nuncupatæ, qui lustricus dies appellabatur; quo infantes lustrabantur & nomen iis imponebatur. Lucilla manum lauro arbori apponit, ad indicandum ex illa ad hanc cæremoniæ ramos colligi, quam ab Augusto lectam aiunt, & de qua Juvenalis.

..... *cuperent lustrari si qua darentur*

..... *aut si foret humida laurus.*

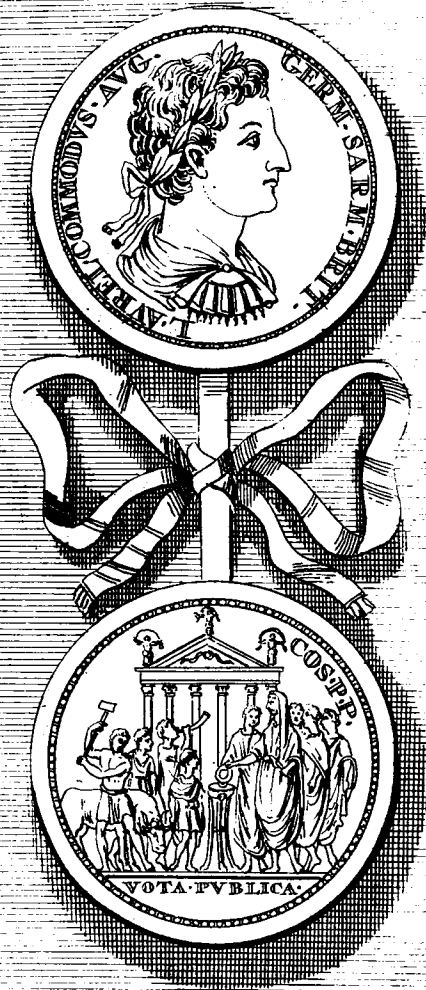
Sacerdos vel ministra ex mari aquam lustrationi necessariam in vas excipit, ei adstat unus ex puerulis seminudus asperionem expectans, cum alii qui nudi sunt, jam lustrati videantur : Ex iis tres alati cupidinis instar, ad fœminarum distinctionem : unus eorum stat super aram, in qua post lustrationem sacra in gratiarum actionem peragebantur : ex ea alter decidit, quasi statim ab eo tempore mortuus : tertius in hortis Elysiis, ante asperionem defunctus, aliis annunciat eos tandem secum venturos. In nummis Lucillæ Augustæ obviis cum epigraphe FECUNDITAS, tres illi tantum pueri assignantur : cum duo è vita tunc decessissent, ut hic observatur.

L. ÆLIUS AURELIUS COMMODUS.

I.

COMmodus M. Aurelii & Faustinae junioris filius, *Ælii* nomen in Hadriani memoriam à quo adoptatus erat Antoninus Pius ejus avus, cognomen vero *Commodi* Ceioniae genti particulare, ob Ælium Cæsarem à quo Verus descendebat, ei datum est: omnium ante se Principum facile nobilissimus, natus anno V. C. 914. ultima die Augusti. Quinquennis Cæsar à patre dictus 1v. Id. Octob. 919. Augustus à patre dicitur, & ab eo trib. potestatem accepit anno 928. labente Augusto. Cum eo triumphat de Germanis x. Kal. Amazonias an. 929. Crispinae Brutii Præsentis filiae patris jussu nubit anno 930. in cujus memoriam cusus est nummus ille maximus.

Sacra facit Commodus ob Crispinae matrimonium, & vota pro felici ejus successu suscipit; nam ille Lampridio teste xiv. *ætatis anno in* ^{In Commod.} *collegium sacerdotum adscitus est.* Publica dicuntur quia coram templo Jovis Capitolini fiunt adstantibus quatuor sacerdotibus ex omnibus nempe collegiis, & quatuor ministris, Camillo nempe, Tibicine, Popa, & Victimario. De hoc matrimonio inquit Dio. *Postquam res Scythicae præsentiam Marci iterum postulare visæ sunt, Crispinam cele-*

rius quàm vellet, ob hanc causam filio in matrimonio collocavit: ideo fœlix non fuit.

Commodus initio anni quo Consul cum Plautio Quintillo renunciatus erat, matrimonium cum Crispina contraxit, & in ejus gratiam Paterpatriæ nuncupatus est, jamque Imperator secundùm appellatus: primùm quidem ob res in Germania à patre feliciter gestas; unde illi Sarmatici nomen à militibus inditum: secundùm verò in Germania, qua de causâ cum patre triumphavit & Germanici nomen retulit.

II.

Eadem prodit epigraphe VOTA PUBLICA, ob illa pro Commodum cum Crispina matrimonio celebrata: de quo Capitolinus, *Filio suo Brutii præsentis filiam junxit, nuptiis celebratis exemplo privatorum.* Capita utriusque adversa in parte nummi antica exhibentur, ipsi autem stantes in aversa dexteram jungunt pro matrimonii testimonio; nam post concessum amborum receptum, mulier teste Marone in viri conveniebat manum, *In 4. Æneld.* in fidem: dexteram enim jungere vetus erat apud Persas fidei symbolum; qua de re Livius, *dextram datam fidem futuræ amicitie sanxerunt.* Dea Concordia inter Commodum & Crispinam media exhibetur, quæ concordiam conjugalem iis communicaret, ut sententiis & voluntate convenirent, sed infaustum fuit eorum matrimonium: Commodus enim iratus uxorem adulterii causa, primo relegatam, post occidit.

III.

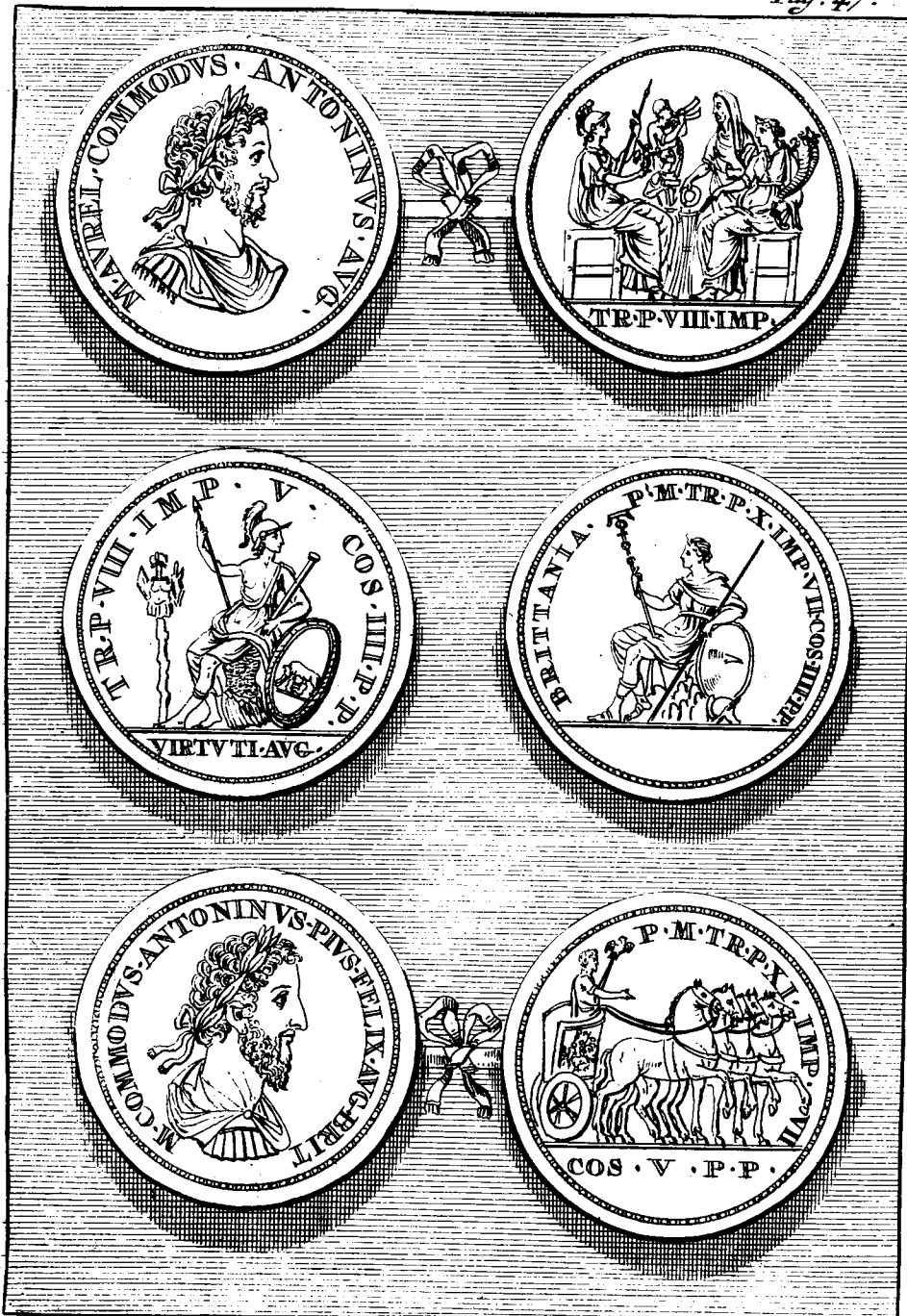
Victoria lauream Commodo stanti paludato porrigit, ob victoriam in Sarmatia per legatos relatam, de qua Dio. *Fuere Commodus etiam bella quedam cum barbaris, qui ultra Daciam incolunt, ex quibus Albinus & Niger qui postea bellum gesserunt cum Severo Imperatore magnam gloriam consequuti sunt.* Ex illa victoria Commodus appellatus est Imperator V. ut arguit hic titulus in nummo conjunctus cum ejus tribunitia potestate VIIII. & consulatu IV. quem iniit cum M. Aufidio Victorino II. an. v. c. 936. Commodus autem cum æternas res gestas suas reddere vellet, eas in ære maximo consignari jussit, cujus victoriæ testis est hic nummus.

Lib. 72. p.
820.

IV.

Commodus velo ornatus, adstantibus Camillo & Tibicine sacra super tripodem, sedentibus à dextris Roma galeata, & annona à sinistris, facere videtur duabus de causis, nempe ob victoriam relatum supra Germanos & Dacos imperium illius recusantes, & ob annonam P. Romano procuratam, de qua Herodianus, *sed Lib.*
 & fames eodem tempore civitatem oppresserat. Ideo matrona cornucopiæ ad arguendam rerum omnium abundantiam tenet, dextrâ autem temonem, ut frumentum per mare advectum denotet. Roma galeâ insignis in victoriæ signum, ejus simulacrum gerit, tanquam perpetuo Victrix. Percussus est nummus sub Comodi trib. pot. VI I I. inchoata nempe Augusto mense anni 935.

Roma spoliis insidet galeata, dextrâ hastam gerens, & sinistrâ parazonium, eodemque cubito clypeo innixo, in quo ad originem Romæ indicandam, Lupa cum puerulis Romulo & Remo depingitur. Ante illam trophæum est de Dacia, de qua diximus in penultimo nummo, qui eodem anno, quo hic percussus est, nempe trib. pot. VI I I. cum esset Commodus Imp. V. & gereret coff. I V. Licet autem bellum per legatos Principis gestum esset; ut ait Lampridius. *Que omnia ista per duces In Commodis.*
 gesta sunt, tamen quasi Roma staret Comodi Virtute, tranquilla, sedens illa exhibetur, & trophæum VIRTUTI AUG. tribuitur.

VI.

In memoriam rebellis Britanniae per Ulpium Marcellum Commodi legatum redactae, signatus est nummus: eam exhibet patrio vestitu ornata, & rupibus infidentem; ut denotet plurimos colles in ipsa reperiri, ut innuit Strabo. *Maxima insula pars campestris est, & silvis obsita, multos etiam terrestres habet colles.* Dextrâ Romanum militare signum tenet, ut se Romano Imperio subjectam denotet. Hasta quam laevâ gerit: clypeus quo brachio innititur, & galea in imo clypei, arma Britanni sunt quibus utuntur. De victoria illa Britannica ita loquitur Dio. Igitur *Marcellus tali ingenio praeditus, maximis damnis in Britannia barbaros affecit.* Percussus est nummus, cum Princeps gereret trib. potestatem x. quam suscepit Augusto mense anni V. C. 937, unde Commodo in hujus victoriae monimentum titulus Imperatoris VII.

Lib. 4. p.
199.

Lib. 72. p.
821.

VII.

Nulla decurrit triumpho à Commodo acti mentio in illius tribun. potestate x i. ergo quadrigae illae in quibus vehitur ad processum consulatus v. referendae, quem cum Acilio Glabrione i i. gessisse refert Dio ad annum V. C. 939. consules autem die magistratus initi per urbem solenni pompa burem gestantes in quadrigis procedebant, ut in Elagabalo refert Lampridius. *Denique Kalendas Januarii*

Ibid.

In ejus vita.

CUM

cum simul tum designati essent consules, noluit cum consobрино procedere. Ingeniosè docet Norisius modum discernendi triumphi à consulatûs processu, profert autem Imperatorem quadrigis in triumpho vectum olivæ ramum, in processu verò consulatus, scipionem eburneum, consulis symbolum gerere: in hoc autem nummo Commodus consulare sceptrum tenet sinistra, dextram extendens.

VIII.

Ad decennalia Commodi suscepta pertinet nummus: exhibetur Jupiter Capitolinus sedens, ut supremus Romanorum deus, cui sacra fuerunt peracta, & ipsius filii Castor & Pollux ei hinc & inde adstant, quibus dicatos Circenses ludos narrat Isidorus de iis agens. *Itaque Castori & polluci deputantur hæ ludorum species, quibus à Mercurio equos distributos Historiæ docent.* Unusquisque eorum capistro equos retinet. Decennales autem ludi ab Augusto instituti sunt: solebat enim decimo anno constituto, in hoc ingenti spectaculo ludorumque apparatu Imperium populo resignare, quod tamen illico, quasi rogaretur, recipiebat: inde hinc factum est, ut posteriores etiam Imperatores, quoties decimum Imperii annum attingerent, festum celebrarent, & ludos cum maximo apparatu ederent. Id omne confirmat

notata in Comodi nummo Tribunitia potestas X.

I X.

In ejus vita.

Adlocutionis ille typus non Commodum ad bellum proficiscentem indicat, Lampridius enim duas ejus tantum profectioes memorat, & illum tertio de profectioe meditantem, cum Brutius praesens iterum consulatum ageret anno v. c. 939. a senatu & populo retentum narrat in tribunitia pot. XI. ad bellum igitur non profectus est, & ille adlocutionis veluti typus, ad fidem exercitus sibi praestitam & militum cum illo concordiam denotare videtur, praesertim cum aureus nummus ejusdem typum representet & epigraphem CONCORDIA MILITUM. In bello Britannico objurgati fuerant quod seditionem fecissent, reversos Romam eos adloquitur Commodus & sacramento obligat, unde in his nummis, FIDES EXERCITUS ET CONCORDIA MILITUM in tribunitia potestate XI.

Faillant in num. aur.

X.

Iterum prodit Roma spoliis insidens, justa quam trophaeum, ut fere similis typus eam exhibet in nummo Comodi quinto, cum epigraphe VIRTUS AUG. Ille percussus est in trib. potestate VIII. & de Dacia sedata exposuimus: hic notat

trib. potestatem XI. & de Pannonia pacata eum interpretamur, de quibus Lampridius: *Victi sunt* In ejus vita. *sub eo tamen per legatos, Mauri, victi Daci, Pannoniae quoque compositae.* Pone Romam stat Victoria Augusti, quod ex hoc bello Commodus Imperatoris V. titulum sit consequutus. At cum ad illud proficisci voluisset, & a populo fuisset retentus, tanquam ejus virtute fuisse confectum, inscribitur in nummo VIRTUS AUG. unde Roma spoliis hostium insidet, sinistra parazonio insidente, tanquam armis suis perpetuo Victrix.

XI.

Mulier seminuda decumbit sub arbore dextra globo apposita, sinistra cornucopiae gerens quatuor puellulis circa globum gradientibus signa cujusque tempestatis ferentibus in hoc nummo, cum epigraphe TELLUS STABILITA: In simili altero Regii thesauri, TEMPORUM FELICITAS. Commodus hoc lemmate indicare voluit rusticos toto terrarum orbe hoc anno pacato agriculturae operam securè dare posse; unde *Tellus stabilita est*, & *Temporum Felicitas* exorta, quod confirmat alter ejus Principis nummus PACI AETERNAE cusus. Puellae quatuor illae, quatuor anni tempestates designant, unaquaeque fructum aut florem vel animal pro tempore gerit: globus caelestis ad influxum terrae necessarius volvitur

Mediob. pag. 250.

Telluris aut Providentiæ decumbentis nutu,
ei manum ideo admovet, unde rerum omnium
abundantia per cornucopiæ signum denotatur.

XII.

Commodus tanquam colonus agit boves, sed
velatus ut plurimis depingi solet colonus: Com-
modus verò Leonis exuviis amictus in hoc num-
mo exhibetur, Herculis instar, ideo sinis-
tra manu clavam gerit: nam ut ait Lampridius,
Appellatus est etiam ROMANUS HERCULES, ratio-
nemque addit, *quòd feras Lanuvii in amphithea-
tro occidisset*. Romam postea coloniam facere vo-
luit, ut narrat idem auctor. *Fuit præterea ea de-
mentia, ut urbem Romam COLONIAM ROMA-
NAM COMMODIANAM vocari voluerit*. Ideo in æ-
ternum rei monumentum percussus hic maximus
nummus *Herculi Romano* Conditori, cum illa con-
sulatum VII iniret cum Helvio Pertinace II. anno
V. C. 945. & tribunitiam gereret potestatem XVII.
sed paulo post interfectus est.

In ejus vita.

ibid.

XIII.

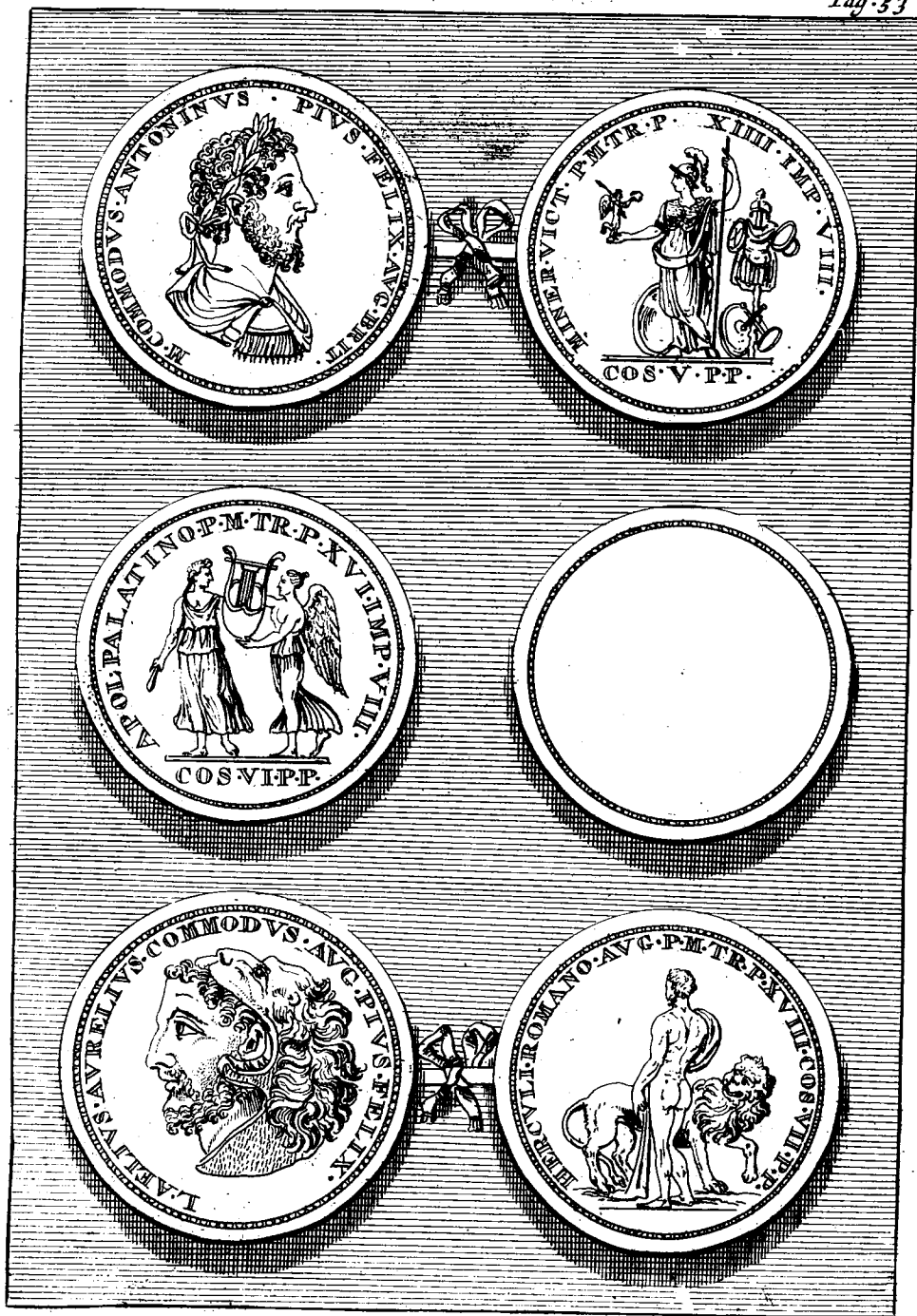
Bellum aliquod per duces Commodus in trib. potestate XIV. Minervæ ope confecisse videtur; unde ipsi tanquam *Victrici* nummos dedicavit. Cicero illam Principem & belli inventricem appellat; ipsa etiam apud Phornutum victoriæ tribuere dicitur, dextra autem signum victoriæ gerit, & trophæum pone eam erectum est, de quo idem auctor. *Erigunt in ejus honorem trophæa, quæ constant ex lignis oleaginis.* Ideo Minerva in altero Commodi nummo *Pacifera* nuncupatur, tanquam ex victoriis nascatur Pax. Apud Romanos Minervæ *Victricis* mentio tantum in nummis, sed eo nomine apud Græcos illam memorat fuisse cultam Athenis Pausanias. *Alterum est delubrum Minervæ, cui Victorie cognomentum.*

De nat. Deor. lib. 3. De Miner. va.

XIV.

Apollo prius *Actiacus* ab urbe Actio, ubi Augustus M. Antonium profligavit, dictus est: deinde *Palatinus* à monte Palatino, in quo ille qui ejus filius existimari volebat, ipsi templum extruxit. Commodus autem sub ejus effigie perhibetur, non ut lyram pulset Neronis instar, sed ut videatur illius instar *Medicinæ* Deus qui pestem hoc anno savientem extinxerit, de qua Dio. *Per idem tempus tanta pestilentia fuit, quantam nusquam fuisse cognovi, nam una die moriebantur Ro-*

Lib. 7.

mæ sæpenumero ad duo millia hominum. Ideo Apollinares Ludi Roma editi sunt, ad eam expellendam: hi quidem ludi, victoriæ, non valetudinis causa erant instituti, ut ex Livio discere est, illi die incerta fiebant & in annum à Prætore volebantur: at cum pestilentia gravis incidisset in urbem agrosque, P. Licinius Varus Prætor Urbanus, legem ferre ad populum iussus, ut hi ludi in perpetuum in statam diem voverentur.

Lib. 15. &
26.

XV.

Commodus leonis exuviis amictus exhibetur sub Herculis Romani effigie, ita enim vocari voluit, uti innuit Lampridius. *Appellatus est Commodus etiam ROMANUS HERCULES.* In averfa parte videtur esse statua illi dicata sub ejus Dei imagine, sicut narrat idem Scriptor: *Accepit statuas in Herculis habitu.* Stat obverso corpore, pallio divinitatis tectus, ex humero dextra ad pedes labente, quod manu in lævam partem transmittit. Hæc autem statua in hunc modum posita, videtur à sculptore ad demonstrandam suam in arte peritiam: ante statuam Leo, quod Herculi sit sacer, ut refert Hyginus, *Herculis prima fuerit hæc certatio, & quod eum inermis interfecit.* Commodus etiam Leonem occiderat, ut indicat ejus nummus, in quo eques telo Leonem transfigit cum epigraphe VIRTUS AUG. sic Leo illi, ut Herculi convenit.

In ejus vita.

Ibid.

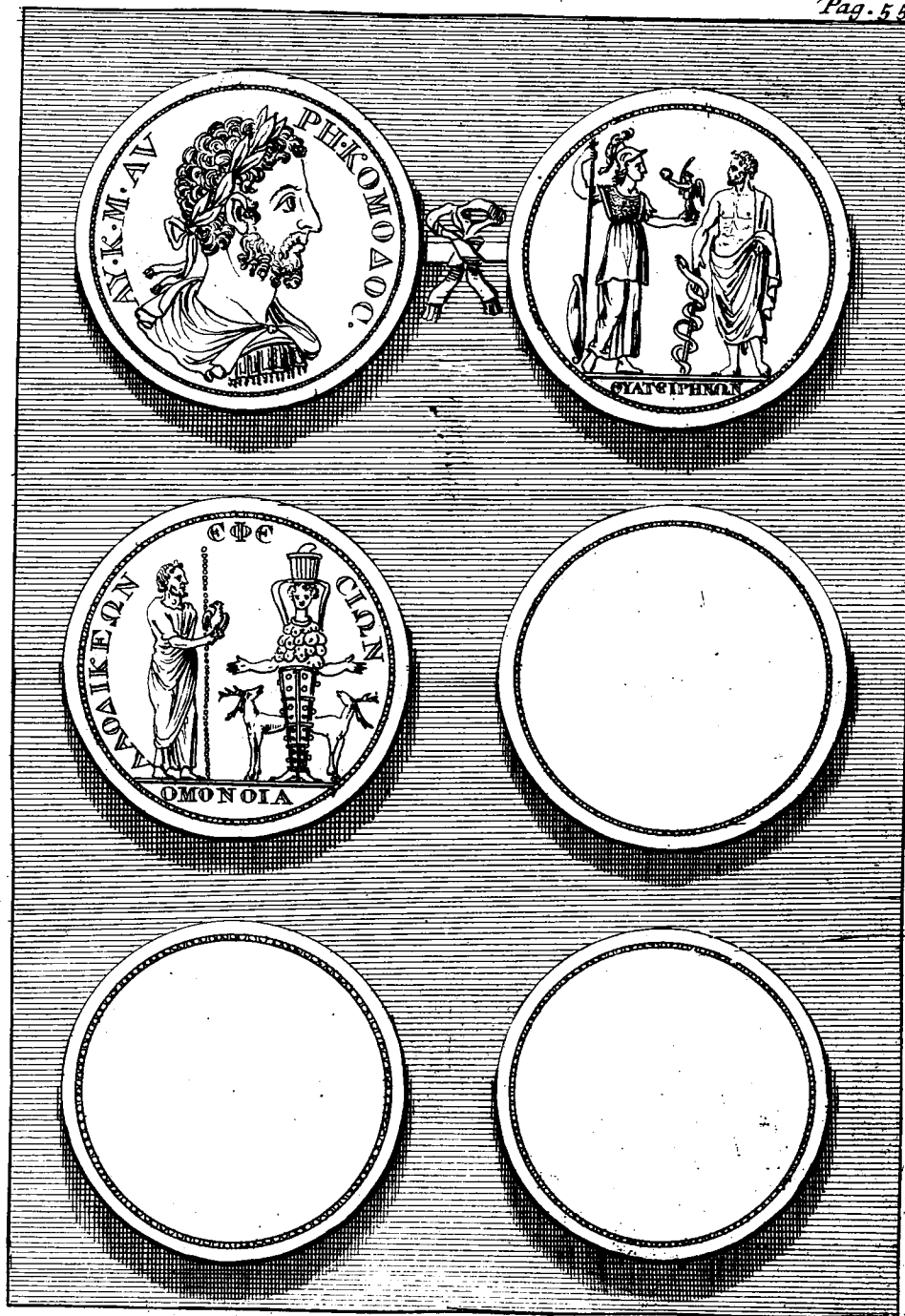
Lib. Fabul.

XVI.

nummi

Plurimæ etiam Græciæ urbes nummos Commodo cuderunt, inter eas Thyatira Lydiæ civitas, seu ad obsequium arguendum, vel ob aliquod ab Imperatore acceptum beneficium; nomen quidem magistratus sub quo signatus est, temporis injuria erasum occurrit; sed liceat nobis ex altero ejusdem Principis in eadem urbe percusso cum Pallade tutelari Thyatirenorum nummine, illius epigraphem restituere. ΕΠΙ ΣΤΡΑΤΙΤΟΥ. ΑΥΡ. ΒΑΡΒΑΡΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ, *sub Prætoře Tito Avelio Barbaro Thyatirenorum.* Pallas, ut ex plurimis hujus urbis nummis eruitur, inter deas ab illis præcipuè colebatur, & inter deos Æsculapius, cujus in hac urbe templum fuisse scribit Hieronymus. *Thyatira civitas Lydiæ, quæ est Provincia Asiæ, templo quondam Æsculapii famosa.* Thyatira civitas antiquissima ab una ex Amazonibus condita nomine Pelopea, vel Euhippa, id est equitandi perita; deinde à Seleuco Nicatore adversus Lysimachum bellum gerente, cum audiisset filiam sibi natam, Θυατινὴν, id est filiam, fuisse appellatam tradit Stephanus.

Pag. 55

XVII.

Quædam urbes quòd essent ab eodem fundatore conditæ, sorores se aliquando appellaverunt, concordiaque inter se firmata mutuo sibi favebant, ut de Apamea & Laodicea Syriæ tradit Eustathius: earum exemplo aliæ fœdus inter se iniverunt, cujus memoriam in nummis consignarunt, notata in iis societate sua per solenne illud vocabulum ΟΜΟΝΟΙΑ. Ex Commodi nummis Laodiceam & Ephesum ita fœderatas exhibet, unaquæque tutelare numen exhibet, Laodicea quidem Jovem, dextra aquilam sustinentem, sinistra divinitatis hastam, quem alter hujus urbis nummus *Φιλαλήθην*, id est, *veritatis amicum* appellari nos edocet: Ephesus verò Dianam Polymammam toto terrarum orbe decantatam repræsentat. Aquila Jovis perpetuum est insigne: cervi, Dianæ sunt sacri.

Observandum videtur quando ita urbes duæ occurrunt fœderatæ, unaquæque seorsim in urbe sua nummos percutere, & se primam in iis nominare: unde hunc Laodiceæ signatum existimamus, ut L. Veri alterum: Ephesi, in quo Ephesus se primum nuncupat ΕΦΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΟΜΟΝΟΙΑ. Diana Ephesia & Jupiter Philalethes, primumque locum occupat Diana. Addam Laodiceæ cum Epheso concordiam non sub M. Aurelio forsitan initam fuisse, quam ad tempora usque Philippi Imperatoris adhuc durare animadverto. P. HELVIUS

In Dion.
Perig.

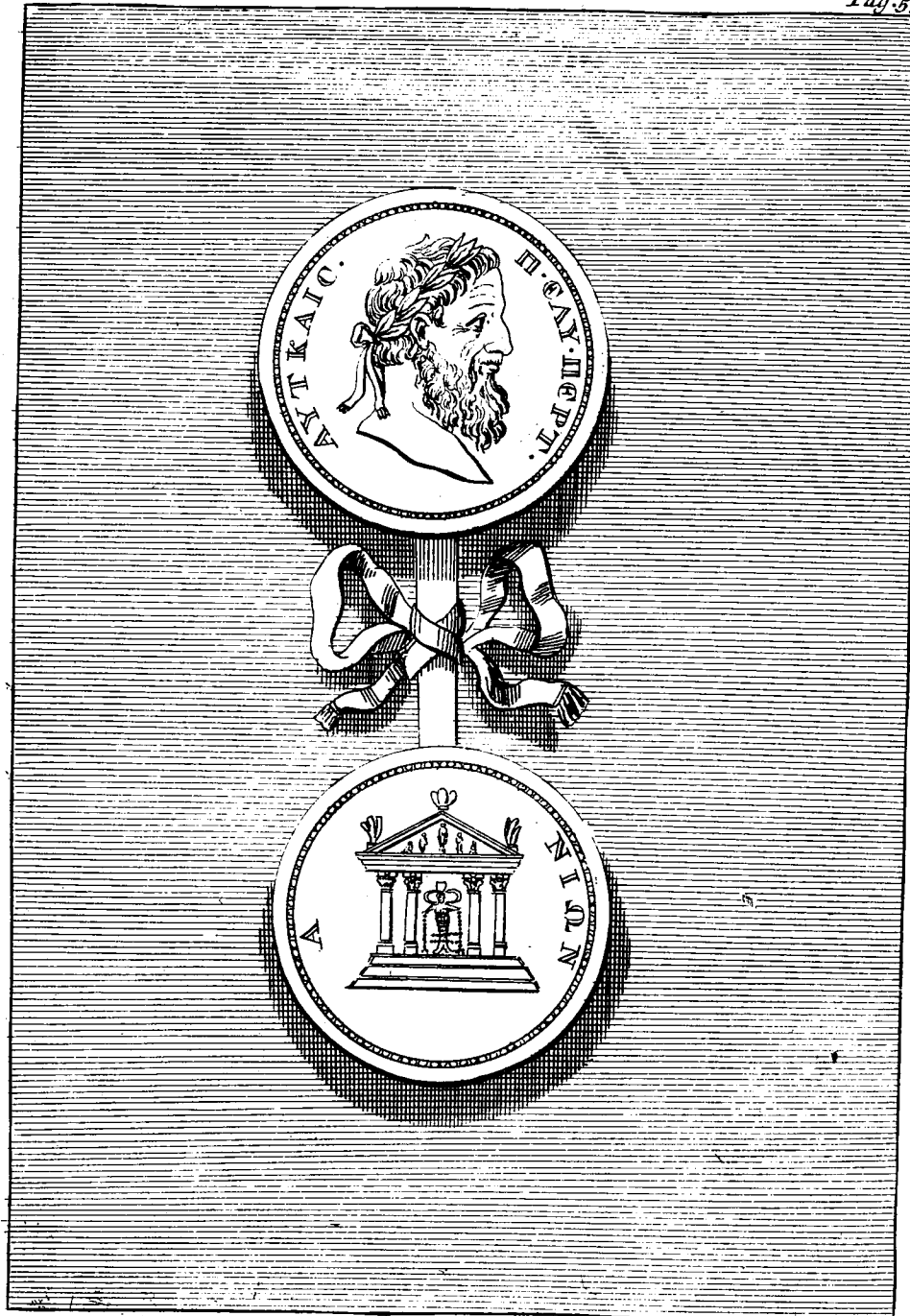
P. HELVIUS PERTINAX.

I.

ANtoninorum nomine per cædem Commo-
 di extincto, Helvius pertinax ad Imperium
 à conjuratis euectus est, invitus quidem, & licet à
 Senatu confirmatus, uxori tamen Augustæ titu-
 lum haud concessit, nec filio Cæsaris dignitatem:
 non ex illustri quidem gente Romana natus, sed
 belli meritis ad consulatum pervenerat: ideò
 electionis ejus cum fama latius evagaretur, in-
 quit Herodianus, *Legatione undique confluebant,
 gratulatum populo Romano quod Pertinacis imperio
 gubernarentur.* Modestus erat & mansuetus,
 maximamque in bellicis negotiis gloriam fue-
 rat adeptus: & sic magnum apud gentes illius
 nomen; nihil igitur mirum, si Græci intra tres
 menses quos imperarit, nummos optimo Princi-
 pi cuderint: Tomitæ Ponti etiamsi longe remo-
 ti, illi ex ære medio præsertim signarunt, unus
 in Thesauro Regio à me Genuæ repertus asserva-
 tur, alter Romæ in Gaza Christina Regiæ; sed
 hic maximus est & pretii longe majoris: duos
 quidem ejus molis Latinos tractavimus, Græ-
 cum hætenus nullum Antiquarii inspexerunt,
 quid tum? novi è terræ visceribus quotidie in eo-
 rum oblectationem eruuntur, utinam integri,

H

Pag. 57

nam proh dolor ! aliquando erosi, cùm ærei sint. In hoc perraro templi tetrastyli prospectus, & Dianæ ad instar Ephesiæ signum, optimè cernuntur : populorum verò apud quos percussus est, nomini litteræ deesse videntur, si tantum I. ad Ænios Thraciæ pertinet, nec longè distat Tomos Ponti ab Æno, prior Milesiorum, altera Cumæorum colonia est. Plurimi occurrunt nummi cum epigraphe AINION, sed cum capite semper cuiusdam numinis, nullum cum Imperatoris effigie in Thracia ex ære magno vel maximo observavimus : si plurimæ litteræ, insolens est nummi epigraphe, de qua videant Eruditi.

L. SEPTIMIUS SEVERUS.

I.

Severus devictis Pescennio & Albino solus imperavit. Tarsus quæ Pescennio primùm adhæserat, mox Severi partes amplexa est: unde ab illo plurima accepit beneficia, & cùm Metropolis dignitate gauderet, provinciæ prima ab eo facta est, ut indicant hæ literæ, quæ in Severi nummis poni cœperunt A. M. K. πρώτη Μεγαλῆς Κιλικίας. *Prima magnæ Ciliciæ*, & deinceps in cæteris principibus, cujus rei memor Tarsus Severianam se appellavit. Æmula ejus Anazarbus postquam Metropolis parvæ dignitatem ab Alex. Severo accepisset, primatus etiam titulum à Valeriano obtinuit: urbes enim inter se de primatu contendebant, & ab Imperatoribus illum per diplomata obtinebant, ut Ephesus, Smyrna, & Pergamus quæ se eodem tempore primas Asiæ nuncupant. Plurimi eas literas interpretati sunt, *Prima Metropolis Ciliciæ*, sed Metropolis vox jam arata est in nummo, & licet Cilicia apud Scriptores dividatur in asperam & campestram, nummi nos docent Ciliciam in magnam & minorem fuisse distinctam, ut Armeniam & Phrygiam in μεγάλην & μικράν apud Strabonem. Arcadius duas tandem fecit provincias.

II.

Smyrna Ionix urbs celeberrima nummos etiam Severo cudit sub Pratore Claudio Rufino Sophista, præclaram cujus *σπατηρίας* mentionem supeditat rescriptum Severi & Caracallæ filii ad Smyrnæos. Sophistæ autem & sapientiæ professores ad Praturæ munus, ut alii cives, pervenire poterant: Athenæus Romanos ex urbe sua eos eiecisse & postea recepisse narrat. Cybele in nummo signata est, ut præcipua urbis dea, cujus templi meminit Strabo. *Hodie omnium urbs est pulcherrima, pars ejus in monte, major in planitie ad portum, & MAGNÆ MATRIS templum & Gymnasium.*

In append. ad
Marm.
Oxon.

Lib. 53. p.
610.

Lib. 14. p.
646.

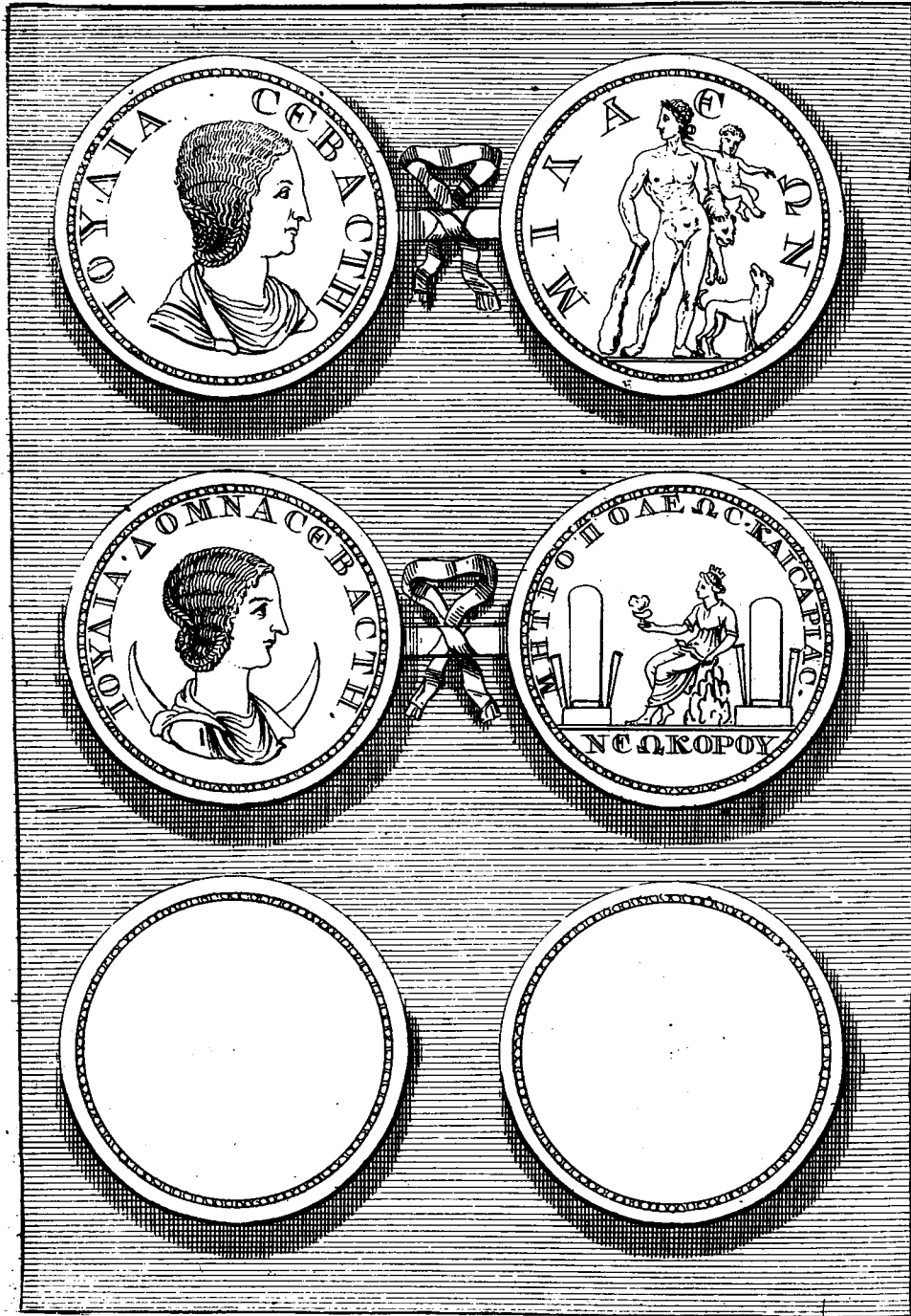
III.

Ephesus Ionix urbs præcipua Severo etiam nummos consecrat ob victorias ab eo relatas, ut indicat typus, Ephesii in eo se bis Neocoros inscribunt, primam vero Neocoriam à Nerone eos accepisse testatur illius Principis nummus, & secundam ab Hadriano alter hujus Imperatoris arguit, nec quis existimet eos à Severo bis Neocoros fuisse factos: urbes enim factæ Neocoræ, eos titulos semper in nummis servabant, & si quas ampliùs obtinuissent, in iis tum apponebant, ut ipsa Ephesus quæ sub Caracalla tertiam obtinuit Neocoriam, se deinde ter Neocoram inscripsit, imò se quater Neocoram sub Elagabalo gloriatur, non quòd illa, ut quidam putarunt ab hoc Principe acceperit, quater facta fuerit Neocora: nam postea sub aliis Principibus, in plurimis nummis, se ter Neocoram tantum appellat: quod intelligendum est de ter facta Neocora Imperatorum: cùm jam esset Neocora Dianæ templi, ut fert insignis nummus ΕΦΕΣΙΩΝ ΤΡΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. Alter habet ΕΦΕΣΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΤΩΝ, quæ dignitas *Neocora* Imperatorum pro ludis & sacris faciendis instituta est.

IV.

Iterum prodit nummus Tarsi in honorem Se-
 veri, nempe ob ejus in Parthos profectio-
 percussus. Ipse eques in barbarum humi prof-
 tratum, quem jaculo impetit, decurrens pingi-
 tur: occiso in Gallia Albino & rebus Romæ om-
 nibus constitutis, ad bellum Parthicum conver-
 sus est, ut narrat Spartianus. *Profectus debinc
 ad bellum Parthicum est.* Ejus profectio-
 nis in Parthos ex omni metallo in moneta Romana typi
 occurrunt. Tarsenses tanto erga hunc Princi-
 pem beneficio astricti, qui iis, ut diximus, pro-
 vincia primatum concesserat, etiam illius monu-
 mentum in nummis suis signare voluerunt: ipsi
 victoriam de hostibus hoc augurio auspicantes.

In ejus vita.

JULIA DOMNA.

I.

JULIA natione Syra ex Emesa urbe, Severo nupsit antequam ad Imperium pervenisset, ipsi Caracallam & Getam filios progenerunt, quos pater tandem ad Imperium testamento vocavit. Illis omnibus superstes fuit Julia, tantæ Principi foeminae Midæi Phrygiæ populi, cujus urbs Midæum à Mida Rege nomen accepit, nummos percusserunt, cum illa Caracallæ comes post Severi mortem, Asiam peragraret: hi proculdubio aliquod ab ejus filio beneficium acceperunt, cum huic Principi nummos tantum & plurimos quidem dicarint. Hercules in averfa ejus parte sui cultum in urbe indicat; puer quem sinistra sustinet, Hylas est Theodamantis filius, ab eo raptus, & unice dilectus. Canis ad historiam pertinere videtur; an Hylæ custos datus, qui ad Herculem rediit, cum Hylas in fluvium cecidisset, in quo miserè submersus est? an canis ille Theodamantis, Herculem sequutus sit cum Hylam abduxit & ideo comes?

Hygin. Fab. 271.

II.

Masaca urbs Cappadociæ primaria ab Ariarathe Rege, cui cognomen fuit Eusebes, dicta est Eusebeia; denique ultimo ejus Principe mortuo Archelao, cum Cappadocia esset in provinciam à Tiberio redacta, in ejus honorem vocata est Cæsarea; ipsaque ab Antonino Pio metropolis facta est, ut ex illius Imperatoris nummis eruimus, in quibus occurrit ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ Τ. ΠΡ.

Suidas.

Cimel. Reg. ΑΡΓΑΙΩ. Κομμαρέων τῶν πρὸς Ἀργαίω. *Cæsariensium*

qui sunt ad Argæum, & postea. ΚΑΙΣΑΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΕΓ. Ζ. Κομμαρεία Μητρόπολις anno 7. scilicet regni Antonini Pii. Nec ullos reperies hac dignitate insignitos in Cæsarum nummis qui eum Principem præcesserunt. Pariter ex illis Sept. Severum novimus Cæsarienses Cappadociæ Neocoros fecisse, ut in nostro Præstantiorum numismatum

Tom. 2. pag. 242.

denuò edito vulgavimus: quapropter illi beneficii memores Juliae Severi uxori nummos dedicant. Mulier turrata rupibus insidens, Genius est urbis qui situm illius indicat, nempe sub Argæo monte, uti narrat Strabo Κεῖται γὰρ ὑπὸ τῷ Ἀργαίω.

Sita enim est sub Argæo monte: meta ante & altera post Genium, cum duabus tædis hinc & inde, Cerealia Græcis Ελευσίνια & in circo noctu peracta indicant; unde circi metæ, & lampades, quòd sacra à matronis luctus causa Cereris filiam cum facibus quærantis celebrarentur. Genius quod teneat, non discernere potuimus? an ludorum præmium?

M. AUR. ANTONINUS CARACALLA.

I.

Caracalla dicitur in hoc maximi moduli nummo Imperator II. consul VIII. cum tribunitia potestate XVI. quam inuit initio anni U. C. 966, cum ad Kal. Jan. consulatum IV. cum D. Cælio Balbino II. suscepisset, in cuius memoriam, consulatus processum in quadrigis agit: nec quis eas ad triumphum ejus revocet, cum nullum egerit in hac tribunitia potestate. Hoc anno in Germaniam profectus de hostibus victoriam retulit; unde Germanici nomen relicto Britannico quod gerit in nummo, assumpsit; sed non triumphavit, cum Romam non amplius redierit & in Syria fuerit interfectus.

II.

Nummus ludorum Pythiorum memoriam exhibet per commune Thracum, in urbe Philippopoli regionis illius primaria celebratorum: hæc in gratiam Alexandri M. urbis conditoris, Philippi filii, instituta videntur, & in honorem Caracallæ qui alter Alexander haberi volebat, renovata, dum Macedoniam & Thraciam lus-

In ejus vita

traret : de quo Herodianus : *Sed ubi milites apud Danubium ordinavit, atque in Thraciam conterminam discessit, continuo Alexander alter evasit. Nam & memoriam Regis omnibus modis renovavit.* Pythia quidem certamina in Apollinis honorem Diomedem primum omnium instituisse narrat Pausanias. Hercules verò tanquam Deus Philippopolis urbis tutelaris, ut indicant M. Aurelii, Severi, & aliorum Cæsarum nummi, cui sacra ante ludorum celebrationem fiebant.

III.

Epigraphe nummi præfert ΕΠΙ ΣΤ. Μ. ΚΑΙΡΕΑ ΑΤΤΑΛΟΥ ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ Γ. ΝΕΟΚΩΡΩΝ. *Sub Prætorè Marco Cerea Attali F. Pergamenorum primorum ter Neocororum.* Pergameni plurimos cedere Caracallæ nummos ob felicem ejus in urbem suam adventum, de quo Herodianus : *Pergamum adiit Asiæ civitatem ut Æsculapii curationibus uteretur.* Ideo eques ad Æsculapii signum quod ante eum positum est, proficiscens exhibetur. Pone eum Pergamenus ad eum manus tendens elevat, aliquid eum precatus, quod Princeps dextrâ sursum erectâ illi concedere videtur, forsan Asiæ primatum quem Ephesus sola ante Pergamum & Smyrnam, habuit; nam in Caracallæ nummis Pergamus se tantum πρώτω nominare cœpit. Nam & ab ipso tertiam Neocoriam

*Corinth. pag. 14.**In ejus vita.*

obtinuit, cùm primam sub Hadriano, & secundam sub M. Aurelio accepisset, ut nummi nos docent. Cæreas Attali F. nomen est Prætoris.

IV.

Nummus hanc præfert epigraphem. Ε. ΣΤΡ. Μ. ΑΥΡ. ΓΕΜΙΝΟΥ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ, sub Prætorè M. Aurelio Gemino Smyrnæorum Pergamenorum concordia; Smyrna & Pergamus fœdere inter se junctæ illum Caracallæ percusserunt: communia ideo adsunt eorum numina, Smyrnæorum nempe Nemesis, Pergamenorum verò Æsculapius; de illis loquitur Pausanias. *Facile itaque se deduci Smyrnei passi sunt: ac Nemesis quidem plures, non unam tantum venerantur.* Plutarchus Pergami templum memorat. *Fimbria in templo Æsculapii Pergami trajecit se gladio.* Illud inter has urbes fœdus initum jam sub Severo fuisse nummi ejus nos edocent, sed etiam sub Antonino Pio, imò sub Domitiano simul cum Ephesus aliud habuisse eorum Principum numismata declarant.

In Sylla.

—πρωτοῦ & , οὐκ ἔστιν ὅτι V. ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ἀναστέλλομεν
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀναστέλλομεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ

Iterum prodit Pergamenorum nummus sub
 M. Cærea Attali F. urbis Prætoris cufus, tria
 templa exhibet, duo à latere, tertium interme-
 dium in quo sedet Jupiter d. Victoriæ s. hastam,
 cognominatus Φίλιος, ut nos docet similis in Tra-
 jano typus. Jupiter ita appellatur apud Sui-
 dam, qui amicitie præest, & ejus jura spectat ac
 tuetur, & eos punit qui violant amicitie jura. Eo-
 rum alterum Augusti est, de quo Tacitus: Per-
 gamenos eo ipso nitebantur, ade Augusti ibi sita
 satis adeptos creditum. Tertium Trajani esse vi-
 detur, ut ejus nummus à Pergamenis cufus
 cum simili templo, in quo stans visitur cum epi-
 graphè. ΘΕΩ ΣΩΤΗΡΙ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΣΕ-
 ΒΑΣΤΩ. Deo servatori & deo Augusto.

Annal. 4.

—πρωτοῦ & , οὐκ ἔστιν ὅτι VI. ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ἀναστέλλομεν
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀναστέλλομεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ

VI.

Smyrniæ se primos & ter Neocoros Augusto-
 rum nominant, quas prærogativas, ut Pergame-
 ni ab eodem Caracalla accepisse verum est, nam
 sub eo se primos vocare cœperunt, & ab eo ter-
 tiam Neocoriam obtinuerunt; cum primam à
 Vespasiano, ut docent ejus nummi, secundam ab
 Hadriano per Polemonem ex marmore Oxo-
 niensi accepissent. Tria hæc non exhibentur ob

tres eorum, ut quidam putant Neocorias, cum illi Neocori Augustorum dicantur, & primum templum habeat in aditu mulierem, quæ Roma est, deque illius templo audias Tacitum, *seque* Annal. 4. *primos templum urbis Romæ statuisse M. Porcio Consule.* Medium, Jovem Aræum sedentem, de quo dictum est in Hadriano. Tertium Tiberii est paludati, de quo idem Tacitus: *Ita rogati sen-* Ibid. *tentiam Patres, Smyrneos prætulere in extruendo scilicet illi Principi templo.*

VII. & VIII.

Duo prodeunt percussi Caracallæ à Perinthiis nummi, L. Septimius quod Severus ejus pater expugnata Byzantio Pescennii partium acerrima faultrice, illius urbem & regionem ipsi subjecerat, ut narrat Dio. *Civitati abstulit libertatem,* Lib. 74. p. 847. *eamque privavit dignitate principali, fecitque tributariam, bonis civium publicatis, urbem regionemque omnem Perinthiis concessit.* Hæc duo templa erexerunt, unum Severo, alterum Caracallæ & Getæ filii, & ut essent Neocori, obtinuerunt: unde duo certamina Actia nempe & Pythia celebrantur, dicta in aliis nummis ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, Fratrum concordiæ dicata. Actia certamina erant quinquennialia: Pythia, novennialia: ambo in Apollinis honorem, illa Actii, hæc Pythii. Serapis in altero nummo cum ara pro pe-

dibus exhibetur ad designanda sacra ipsi tanquam deo urbis tutelari ante certaminum celebrationem perpetrata.

IX.

Accedit tertius à Pergamenis nummus sub eodem M. Cærea Attali F. Caracallæ percussus, ipse togatus sacra facit super tripodem, à cuius dextra parte Taurus pro victima, ante templum in cuius aditu stat paludatus Augustus. Imperatores, ut erant Pontifices maximi sacra ipsimet faciebant. In altero Pergamenorum nummo ejusdem Principis: idem sacrificat ante templum Jovis Philii, & nos ex duobus Cæsaribus, quibus Pergameni delubrum erexere, Augustum potius quam Trajanum nominare existimavimus.

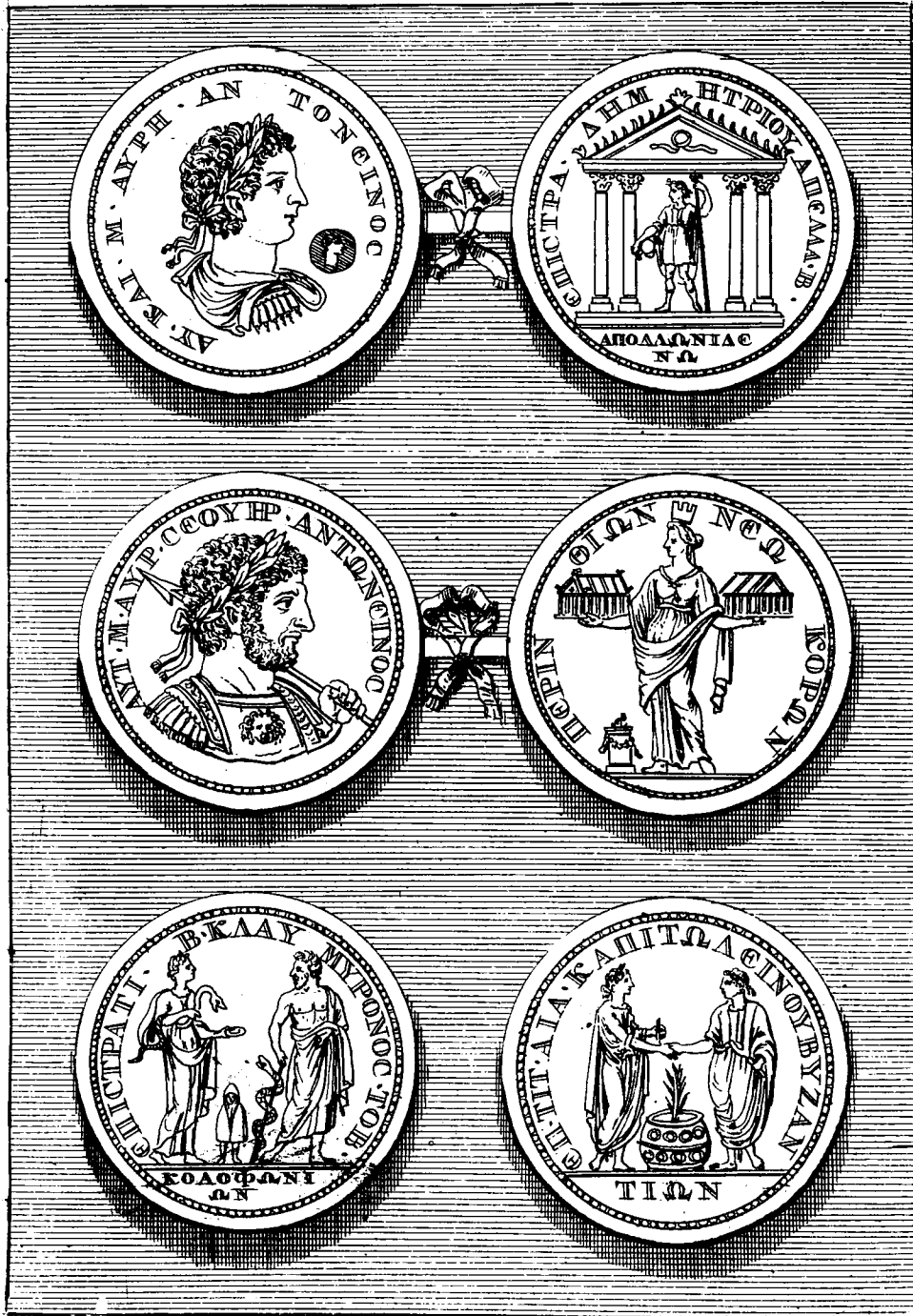
X.

Caracallæ hunc nummum cuderunt Apollonidenses Ioniæ, quorum urbs à Strabone describitur. *Ad dextram est Apollonis, xxx stadiis à Pergamo, totidemque Sardibus.* Ad Pergamum convenire Apollonidenses cum plurimis urbibus aliis, auctor est Plinius: ipsi autem Caracallæ, cum à patre Imperii factus est particeps, nummum dicasse videntur, nam imberbis nomen Imperatoris præfert, forsân sub juvenis Dei effi-

Lib. 13. pag.
625.

Lib. 5. cap.
30.

Pag. 71.

gie, qualis est Bacchus, repræsentatur in illo, cujus templum exhibuerunt. Nummus signatus est sub Prætore Demetrio Appella, quem littera B. isto magistratu bis functum fuisse denotat.

XI.

Tertius etiam Perinthiorum nummus hîc locum habet, in eo Julia Caracallæ mater, itineris comes, sub urbis Genii imagine stat turribus ornata, insignis stolâ, utraque manu templum sustinens: quorum unum Severo conjugî, alterum filiis dicatum in 7. hujus Principis nummo supra diximus, nunc forsân ipsi soli, cum mortuus esset Geta. Ara pro pedibus Juliæ, sacra pro Caracallæ salute facta denotat in ejus templo. Trifastus fere similem typum sub Severo nummum vulgavit, sed mulier, dea est concordia, tunicata & cum cornucopiæ, & nummo adjunctæ sunt hæ voces ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ ΑΚΤΙΑ ad indicandam Caracallæ cûm Geta concordiam.

Tom. 2. pag. 103.

XII.

Colophonii Ionix populi, quorum urbs sub Lysimacho diruta, postea denuo extracta est, ut docet Livius, *Id oppidum Colophonium mari imminens, abest à vetere Colophone duo ferme millia passuum.* Immunes à Romanis devicto Antiocho Rege pronunciati sunt, & Lucullus comprehen-

L. 3. Dec. 4.

Plut. in ejus vita.

fo eorum tyranno Epigonio horum urbem asseruit in libertatem; cujus confirmationem à Caracalla forsàn obtinere, & ideo Principi munifico nummos dedicant sub Tiberio Claudio Myrone iterum Prætore cum Æsculapii Hygiæ & Telesphori sanitatis numinum simulachris, ad denotandum se iis sacra pro salute recuperanda fecisse. Caracalla autem teste Dione, *Fuit ægra corporis valetudine, quòd morbis partim evidentibus, partim occultis correptus esset.*

Lib. 97. p.
376.

XIII.

Byzantiis fame à Severo expugnatis, diruta est eorum urbs & in vici formam redacta & Perinthiis, in servitutem data est, sed Caracallæ interventu ipsi redditæ sunt immunitates, ut narrat Spartianus. *Antiochensibus & Byzantiis interventu suo jura vetusta restituit.* Memores Byzantii nummos Caracallæ cuderunt. Sub Tito Ælio Capitolino, in quibus ad indicandam cum fratre Geta concordiam, ipsos dextras jungentes exhibuit, & Ludos, ut indicat urna in eorum medio, exhibuit: Perinthii quidem ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, vocarunt, certamina, Byzantii verò ex altero nummo ΑΝΤΩΝΕΙΑ ΣΕΒΑΣΤΑ, quòd uterque frater à patre fuerat Imperator testamento pronunciatius.

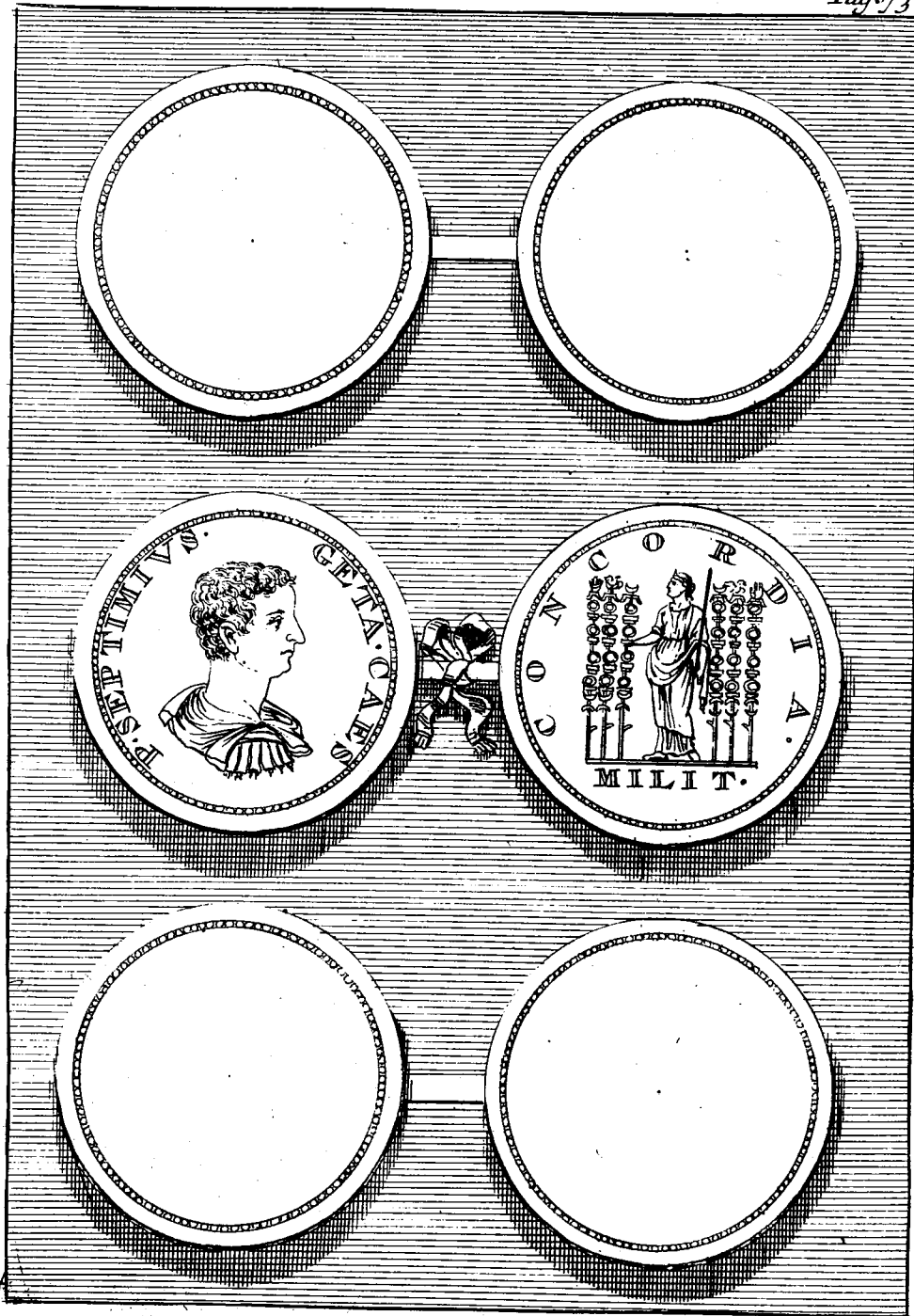
Herodian.
lib. 3.

In Severo.

P. S E P T I M I U S G E T A

I.

MInor ex Julia Severi, Septimiae gentis nomen ex qua pater erat oriundus, accepit, & Getae cognomen ab avo: Caracalla frater natu major, Antoninus fuerat appellatus, cum hic autem, devictis Parthis à militibus Augustus fuisset dictus, Geta ab iisdem Caesar vocatus est, ut narrat Spartianus. *Ob hoc etiam filium Bassianum* In Severo; *Antoninum, qui Caesar appellatus jam fuerat, annum decimum tertium agentem, participem Imperii dixerunt milites, Getam quoque minorem filium, Caesarem dixerunt: eundem Antoninum, ut plerique in litteras tradunt, appellantes.* Ideò Severus pater in perpetuam rei memoriam nummum hunc maximum cudi curavit; in quo ab antica parte Geta, puer adhuc sine lanugine, nudo capite, Caesaris titulo insignis exhibetur: ex altera parte Dea Concordia ornata stolâ, ut matrona Romana stans, dextrâ signum militare apprehendit, duobus aliis ante eam stantibus, & tribus pone, cohortium, & legionum symbolis, cum lemmate CONCORDIA MILITUM, ad indicandum Getam filium, non à se Caesarem fuisse appellatum, sed à militibus communi eorum consensu renuntiatum.

In vertice duorum signorum qui in medio positi sunt, observatur hinc & inde Aquila, totius legionis Romanæ insigne: in duobus aliis, manus visuntur, Manipulorum symbola, in duobus reliquis duæ literæ C, quæ inversæ videntur velut Luna falcata, Centuriarum signa sunt, cum ex manipulis, & ex centuriis legio esset composita. Hæc erant simulacra aurea hastæ præpilatæ suffixa, quæ à militibus ferebantur, ut ex qua cohorte, vel quota esset centuria in acie seu quodam tumultu à contubernalibus suis aberrare non possent. De quibus vide Vegetium.

M. OPELIUS MACRINUS.

I.

Macrinus post mortem Caracallæ ab exercitu Imperator appellatus, Diadumenianum filium, dato illi Antonini nomine, ne id deficeret, Cæsarem fecit: utrique Principi Cæsarienses Cappadociæ maximum hunc nummum anno secundo Imperii incepto dedicarunt: nam paulò post cum filius à patre dictus fuisset Augustus, victi & fugati, ab exercitu Elagabali demum capti, ambo occisi sunt. Cæsaream in Juliæ Severi nummis Metropolis dignitatem ab Antonino Pio accepisse, & à Severo Neocoram factam fuisse diximus, in cujus honorem templum hoc erectum videtur. Hinc & inde urnæ cum palmis, ludos designant; qua de causa urbs Neocora, facta videtur: certaminum porro nomina non apposita sunt, quorum etsi palma concedatur victoribus: poculum in imo, forsan est eorum premium. Mons Argæus retro signatus Cæsareæ insigne est, quippe quæ ad ejus radices sita. In montis cacumine, statua est Imperatoris tanquam Genius loci semper in eorum nummis positus, quod hic pro deo habitus sit. Sol ab una parte, & Luna falcata ab altera, montis altitudinem denotant: nam ejus cacumen ad sydera usque ascendere ab incolis existimabatur.

*Num. Præf.
tom. 2. edit.
2. p. 243.*

II.

Strab. l. 14.
pag.

Miletopolitæ inter Mysiam & Bithyniam locantur. Photius ex Memnone narrat Mithridatem Regis ejus nominis filium à Fimbria Romanorum duce fugatum ex Asia ad Miletopolim pervenisse; inde Pergamum ad patrem salvum evasisse cum equitum comitatu. Miletopolitæ Macrino nummo dedicarunt sub Prætore Claudio, cujus cognomen temporis incuriâ erasum est. Mercurius insidet rupibus, quibus sinistra insidit, ad indicandum sui cultum in urbe quæ supra montem extructa est: caduceum dextrâ gerit tanquam peculiare symbolum.

III.

Ex Cim.
Regio.

Ephesus, urbs Ionix celeberrima se primam Asiæ in hoc nummo inscribit, cum de illa dignitate Smyrna & Pergamus decertarent; sed à Macrino Ephesii per aliquod diploma obtinuisse videntur, ut soli provinciæ primatum haberent, quod etiam ex altero hujus Imperatoris nummo eruere possumus hanc epigraphem præferente ΕΦΕΣΙΩΝ ΜΟΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΣΙΑΣ. In ejus rei gratiam mulier stolata, quæ genius urbis est, vota pro felici ejus imperio & salute suscipit, quod confirmare videtur amplior ejus Principis nummus, in quo plurimæ figuræ manus attollunt circa aram ignitam sacra facturæ ante templum, in cujus aditu Æsculapius sanitatis deus exhibetur, cum inscriptione Β Ω Τ Α.

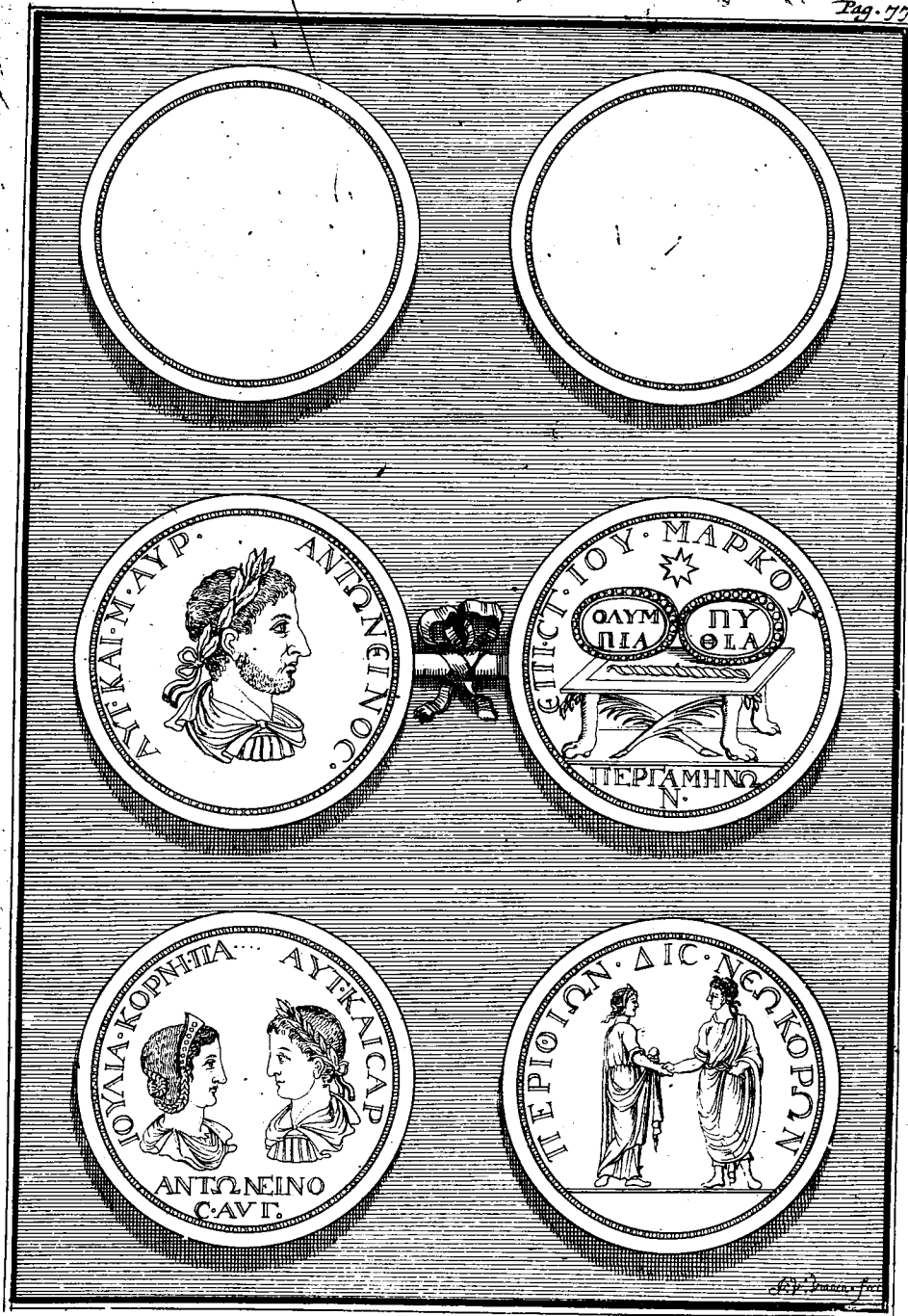
Ibid.

M. AURELIUS ANTONINUS

ELAGABALUS.

AB una nummi parte conspicitur Aurelius Antoninus cognomine Elagabalus, laureâ insignis: ex altera Ludorum apparatus, mensa nempe supra quam duæ urnæ, sed decumbentes, in priore scriptum ΟΛΥΜΠΙΑ, in posteriore verò ΠΥΘΙΑ: sub mensa duæ palmæ decussatim, in vertice astrum, pro epigraphe ΕΠΙ ΣΤΡ. ΙΟΥ. ΜΑΡΚΟΥ ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Pergameni Caracallæ qui eis tertiam Neocoriam & Asiæ primatum, ut diximus, concessit, beneficiis adstricti, Elagabalo pro ejus filio habito nummos libenter percusserunt. In hoc duo certamina, quod eodem forsan anno incurrebant, celebranda exhibent: Olympicum quidem singulis quatuor annis in honorem Jovis Olympii, primum in Elide institutum, alterum Pythium in Apollinis Pythii novennale: sed cum Pergameni, Neocoræ ter facti fuerunt, tertium etiam celebrarunt ludum, quem nobis indicat Valeriani nummus, in quo tria exhibentur certamina tribus urnis inscripta, ΑΚΤΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ ΠΥΘΙΑ. Actium videtur ab iis susceptum in Augusti honorem, cui templum

K 3

ædificarunt, quod ille ludos in memoriam victoriæ contra M. Antonium & Cleopatram ad Actium relatæ instituisset. Sed sat de ludis, de astro aliquid; illud est symbolum Elagabali, qui Solis erat sacerdos, ut fert epigraphe nummi SACERDOS SOLIS ELAGABALI.

II.

Julia Julii Pauli præfecti prætorii filia, quam ex Cornelia gente fuisse nos docent ejus nummi, *Lib. 79 pag. 911.* Elagabalo nupsit: de qua Dio, *Corneliam Paulam duxit in matrimonium, quo fieret pater, sicuti dicebat, celerius, qui ne vir quidem esse poterat.* Perinthii qui inter beneficia à Severo accepta, ab eo ut essent Neocori, obtinuerant, sicut indicant eorum nummi in illius honorem cusi, cum hac epigraphe, ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΩΡΩΝ, in hoc se bis Neocoros prædicant ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΔΙΣ ΝΕΩΚΩΡΩΝ, quam ab Elagabalo secundam Neocoriam receperunt. Cùm ille Severi eorum patroni munificentiam erga illos, adæquare vellet: Perinthii ergo tanti beneficii memores Elagabalo & Corneliæ Paulæ simul nummos dedicarunt, & ad arguendam conjugalem eorum concordiam, eos dextras sibi jungentes exhibuerunt, cum dextrarum junctio concordia esset symbolum, nam de *Ann. II.* iis ita loquitur Tacitus: *Mos est regibus, quibus in societatem coëant, implicare dextras.*

M. AUR. SEVERUS ALEXANDER.

I.

Alexandri nummorum scenam aperiet latinus Imperatorem togatum in quadrigis exhibens, dextra equorum habenas regentem, sinistra victoriam, utraque manu scipionem eburneum tenentem. Ne quis typum Alexandri triumphum designare existimet, nullum egit hoc anno consentientibus Historiæ scriptoribus, sed memoriam processus consulatus III. renovat, quem iniit cum Dione 11. anno U. C. 982 cum gereret trib. potestatem VIII. quæ omnia confirmat, nummi epigraphe, ut & toga consularis, qua indutus procedit, & scipio eburneus consulum insigne, quod Victoria gerit, ob acceptum victoriæ in Germania per duces relatæ nuntium.

II.

Latino succedit Græcus à Perinthiis Alexandro cufus; eorum urbs ad mare in edito peninsula jugo à Perintho Epidaurio, teste Stephano, *De Urbib.* condita: unde ad originem arguendam dicuntur Iones. Epidaurus autem urbs erat in ea Peloponnesi parte, quam habitabant Iones, quod confirmat Pausanias cum de Ionum duce Procle loquitur, qui postquam ab Achæis ejecti sunt. *Achaic. pag. 403.*

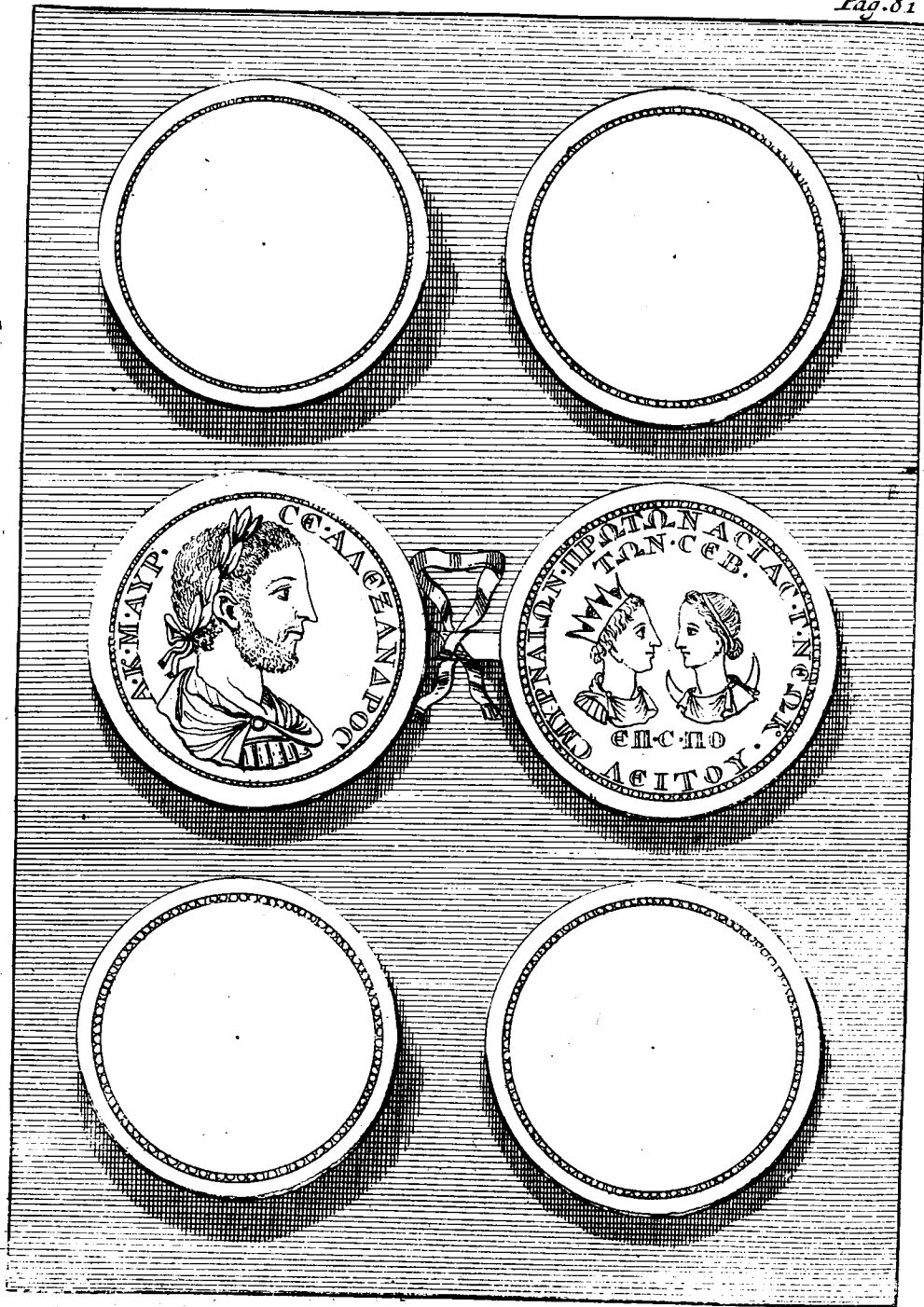

Iones, in Asiam eos ducit. *Erat Ionum dux Procles Pityrei filius & ipse Epidaurius, & paulò post. Genus Procles ducebat ab Ione Xuthi filio: unde Iones ab eo dicti sunt. Mulier stolata Genius est urbis sub abundantia effigie: illa gerit duo templa, unum Severo patri & alterum filiis, in quorum honorem Actia & Pythia Perinthii bis Neocori ab Elagabalo facti celebrant. Urnae pro pedibus foeminae, ludorum praemia continent, dexterio palmae ramum pro Actiis, sinisterio poma pro Pythiis, ut nos docet Lucianus. In Pythini poma certaminum Deo sacrorum.*

*De Gymnas.
pag. 727.*

III.

Serapis in Caracallae nummo ad ludos spectante, cum Perinthii primum facti sunt à Severo Neocori, jam prodiit tanquam urbis Praeses, cui sacra ante eorum celebrationem facienda erant, quod ara pro ejus pedibus arguit: Perinthios quidem sub Severo primum Neocoros fuisse, secundum verò sub Elagabalo, ex eorum nummis pronuntiavimus. At cum Actia & Pythia celebrata sint eodem tempore sub Caracalla, ut indicat ejus nummus, & adhuc sub Alexandro renoventur, credibile est Pythia non esse, ut solebant, ab eorum institutione, novennalia, sed singulis quinque annis edita, ut Actia, Perinthii Graecum morem relinquentes, ut se Romano accommodarent.

IV.

Epigraphe ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΔΙΣ ΝΕΟΚΟΡΩΝ indicat Perinthios hunc Alex. Sev. nummos cudisse cum Festa & Ludos Neocori iterum celebrarent, ob victoriam nempe de Persis relatam: stat enim Imperator militari vestitu indutus, paludamento insignis, dextra hastam, sinistra parazonium gerens, cui Victoria lauream porrigit. De hoc bello inquit Lampridius: *Magno igitur apparatu inde in Persas profectus, Artaxerxem Regem potentissimum vicit, & de præda quam Persis diripuit, suum ditavit exercitum.* Amicus hunc nummum statuæ victori Alexandro Severo à Perinthiis erectæ monumentum esse existimat, cui non renuimus, illi enim aliquod à munificentissimo Principe beneficium accepisse potuerunt, quorum memores & statuas & maximos ex ære nummos cuderint.

V.

Smyrnæis tanta beneficia contulerunt Imperatores Romani, ut eorum urbs, etsi plurimis afflictæ terræ motibus, tandem dicta sit terræ ornamentum & Græciæ theatrum: in ea enim Jupiter præses & Nemesis urbis tutelares deæ, Neptunus qui utraque movet; Diique Romani, nempe Imperatores, Græciq; scilicet Theseus Alexander, & Lyzimachus urbis Restauratores; unde Aristi-

In orat. de
Smyrn.

des ad Cæsares ait, cum *Lyzimachum, Alexandrum Theseum fabulas, vos vero conditores urbis estis, vos novam rursus erigitis.* Nil mirum igitur si Smyrnæi omnibus fere Imperatoribus nummos percusserint.

In Felix seu.

In hoc maximo Alex. Severum sub Solis effigie, & Mamæam sub Lunæ imagine exhibent, hoc lemmate filium & matrem ita orbi Romano esse utiles, quantum illa lumine humano generi videntur necessaria, demonstrantes: nam extincto impurissimo, & crudelissimo Imperatore, successerat Princeps omni laudum genere dignus & Mamæa Mater, fortissima scœmina: Imperatori autem acclamabant Romani apud Lampridium: *Felices nos imperio tuo, Felicem Rempublicam.*

Sim. Gbifo
Roma.

Smyrnæi, Asiæ primatum quem sub Caracalla obtinuerunt, usque ad extrema tempora servaverunt, ut & tertium Neocoriam, sicut nos docent Valeriani numismata, quæ illis has dignitates, ut isti, adhuc tribuunt: dicuntur autem Neocori Augustorum ad distinctionem aliorum nummum. Nam Ephesii se Artemidis etiam Neocoros inscribunt, ut habet ille perrarus Caracallæ ΕΦΕΣΙΩΝ ΔΙΟΝ ΝΕΟΚΩΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. Nummus vero hic Smyrnæus præfert, ΕΠ. ΣΤ. ΠΟΛΕΙΤΟΥ. forsitan ΙΠΠΟΛΕΙΤΟΥ: sed constanter ita legitur.

C. JULIUS VERUS MAXIMINUS.

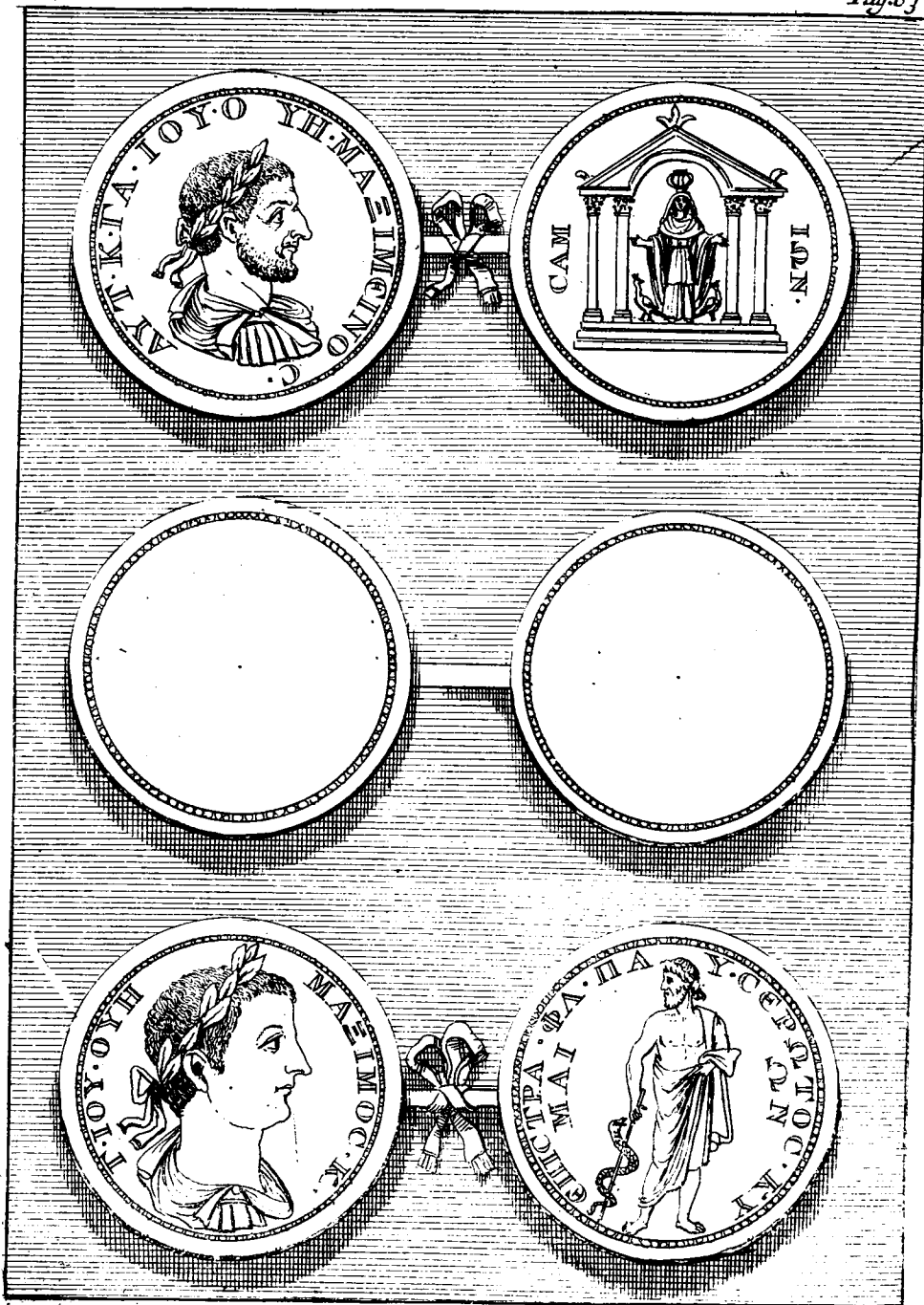
Maximinus Thrax primum gregarius miles, post à Septimio Severo inter custodes corporis allectus, tandem ad Imperium post Alexandri Severi cædem ascendit: sed à Senatu hostis ob crudelitatem declaratus, à militibus tandem occisus est, regnavit annos tres integros & aliquot dies, intra quos Samii suos ei nummos signarunt, quod forsàn iis libertatem quam ab Augusto acceperant, conservasset. Junonem autem Pronubam in templo tetrastylo nubentis habitu stantem sæpe in iis repræsentant, quod, ut refert D. Athanasius, vestiendi rationem invenisset. Illius signum, opus aiunt Smilidis Æginetæ Euclidis F. fuisse, qui Dædalo æqualis; unde maxime priscum autumabant, Deamque apud eos adolevisse, & Jovi nupsisse narrant. Pro pedibus illius hinc & inde Pavo conspicitur, quod illi primum ex Junonis Samiæ templo editi & educati, ex Athenæo.

Diolib. pag.

Orat. contra gentes.

Lib. 14. cap. 20.

Pag. 83

C. JULIUS VERUS MAXIM~~IN~~US.

MAximus Maximini Imperatoris ex Paulina filius, eximia formositatis adolescens à patre factus est Cæsar : in hoc Cumæorum nummo lauream in capite præfert, & in quibusdam aliis raris nomen *αυτοκρατωρος* gerit, cujus rationem reddit Maximinus in epistola quadam *Ego propter affectum, quem pater filio debet, Maximum meum Imperatorem appellare permisi.* Cuma Æolicarum urbium maxima & præstantissima fuit, à Pelope unâ cum Magnesia anno mundi 3150. condita est : si Isidoro fides : porrò ab Amazone ejus nominis dictam refert Strabo. A Pergamo distat xxvi milliaribus, ex qua Æsculapii cultum accepisse videtur, apud eos enim famosum fuit illud Æsculapii templum toto terrarum orbe decantatum, nummus Cumæ fuit percussus, ΕΠΙ ΣΤΡΑ. ΦΛ. ΠΑΥ. ΣΕΡΩΤΟΣ. Sub Prætorè Flavio Pausania Serotis filio.

Capitolin.
In ejus vita.

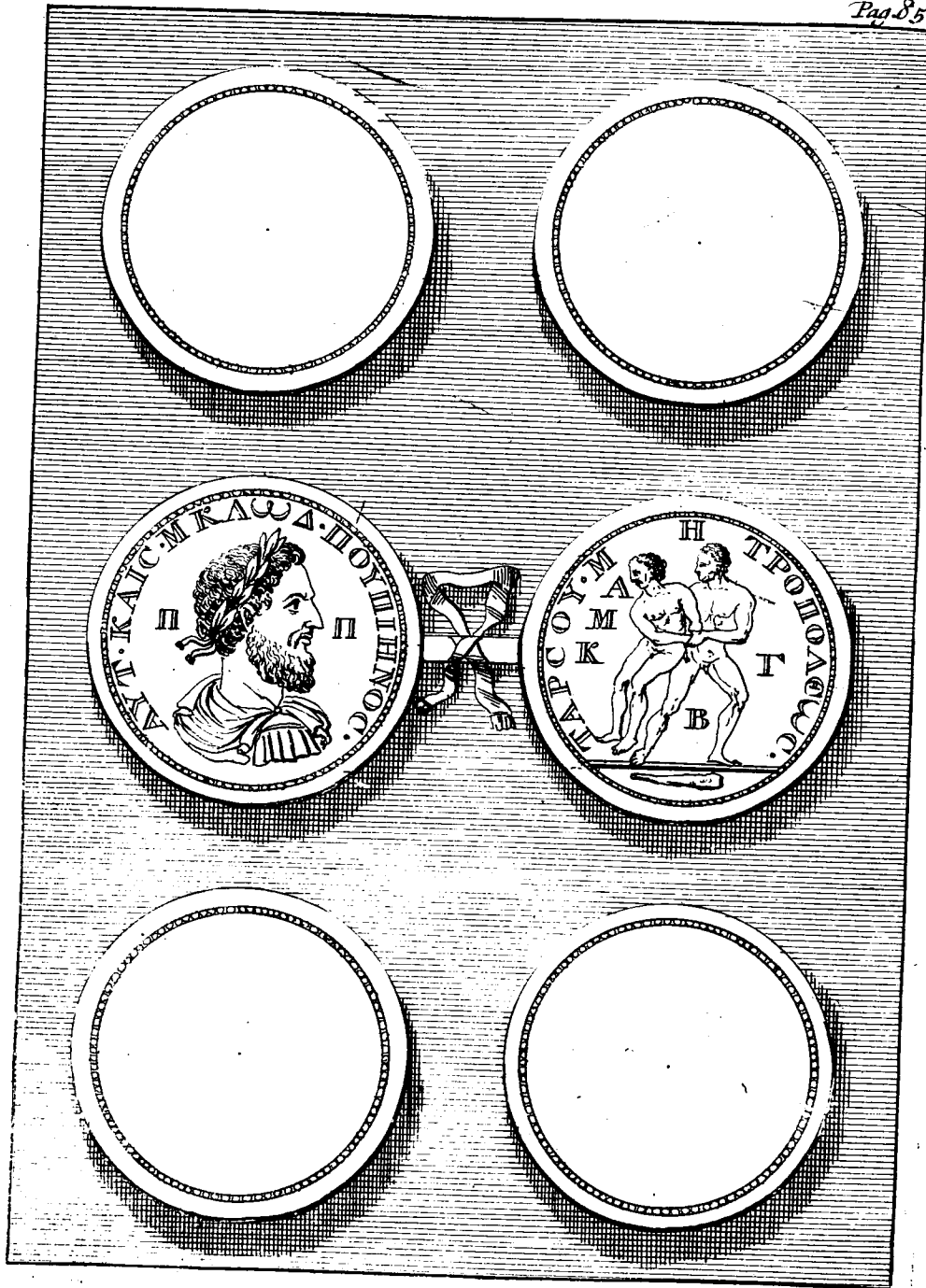
Lib. 13. p.
622.

M. CLODIUS PUPIENUS.

Pupienus & Balbinus contra Maximinum hostem P. R. declaratum Imperatores appellati sunt, integrum annum non explevere, si quidem eorum nummi Latini tribunitiam potestatem secundam non scribant: ideò Græci ex iis perpauca occurrunt, solam Tarsum reperimus, quæ Pupieno suos dedicavit & quidem plurimos: unde illum aliquando Ciliciæ præfuisse suspicari aliquis posset: qua de causa hæc urbs huic Imperatori devota, aliorum Principum, quæ asciverat nomina, in nummis proferre desit.

Tarsus inter alia numina à Dione Chryf. *relata. In Tarsic. priore.*
Age vero per Herculem quæso & Persea & Apollinem & Minervam, aliosque quos colitis Deos. Herculem non modo selegit, quem in Pupieni nummis signaret, sed inter alios hujus Dei labores, illum cum Antæo luctantem expressit, forsan non sine causa: nam Pupienum Herculi, qui Antæum gigantem oppressit, comparaverunt: Maximinus enim tanta proceritate eminebat, ut alter gigas videretur, Capitolinum audias de illo loquentem. *In Maximino.*
Longitudine autem corporis & vastitate & forma, atque oculorum magnitudine & candore inter omnes excelleret: bibisse autem illum sæpe in die vini Capitolinam amphoram constat: comedisse & XL. libras carnis, etiam LX.

Pag. 85

Artemid.
lib. 2.

Antæus verò Neptuni filius erat, qui hospites secum palæstra dimicare compellens, occidebat. Hercules cum eo luctari coactus, sublimem illum è terra ulnis elisum interemit. Maximinus quemque nobilem interficiebat, Pupienus contra eum tanquam alter Hercules à Senatu missus est.

Tom. 2. p.
168.

Literas A. M. K. supra interpretati sumus πρώτη μεγάλης Κιλικίας. *Prima magnæ Ciliciæ* cum primatum provinciæ obtinuisset à Severo. Reliquas Γ. Β. explicamus. Γνομη Βελῆς, ut in libro nostro Præstantiorum numismaeum jam diximus, & non *anno secundo*, ut quidam dixerunt. Has autem literas apposuit Tarsus, cum libera sub Severo iterum pronunciata est, ut deinceps ex Senatus sui decretis, se cuncta agere denotaret.

M. ANTONIUS GORDIANUS.

I.

Gordianus occisis Balbino & Pupieno solus Imperium tenuit, exortoque Persico bello, ad illud profectus est: at cum adlocutiones militares fierent, tum ante prælium, cum post victoriam, quibus vel præmia, vel laudes distribuerent. Hæc post devictos Persas à Gordiano facta videtur, cum ille plurima militibus distribuerit, & ut narrat Capitolinus, *laudatis* In Gordian. *pro concione victoribus*. Cujus rei memoriam non modo Senatus in tanti Principis, cui triumphum decreverat, in nummis consignavit: sed ipse Gordianus in maximis, ad gloriam suam cudi curavit.

II.

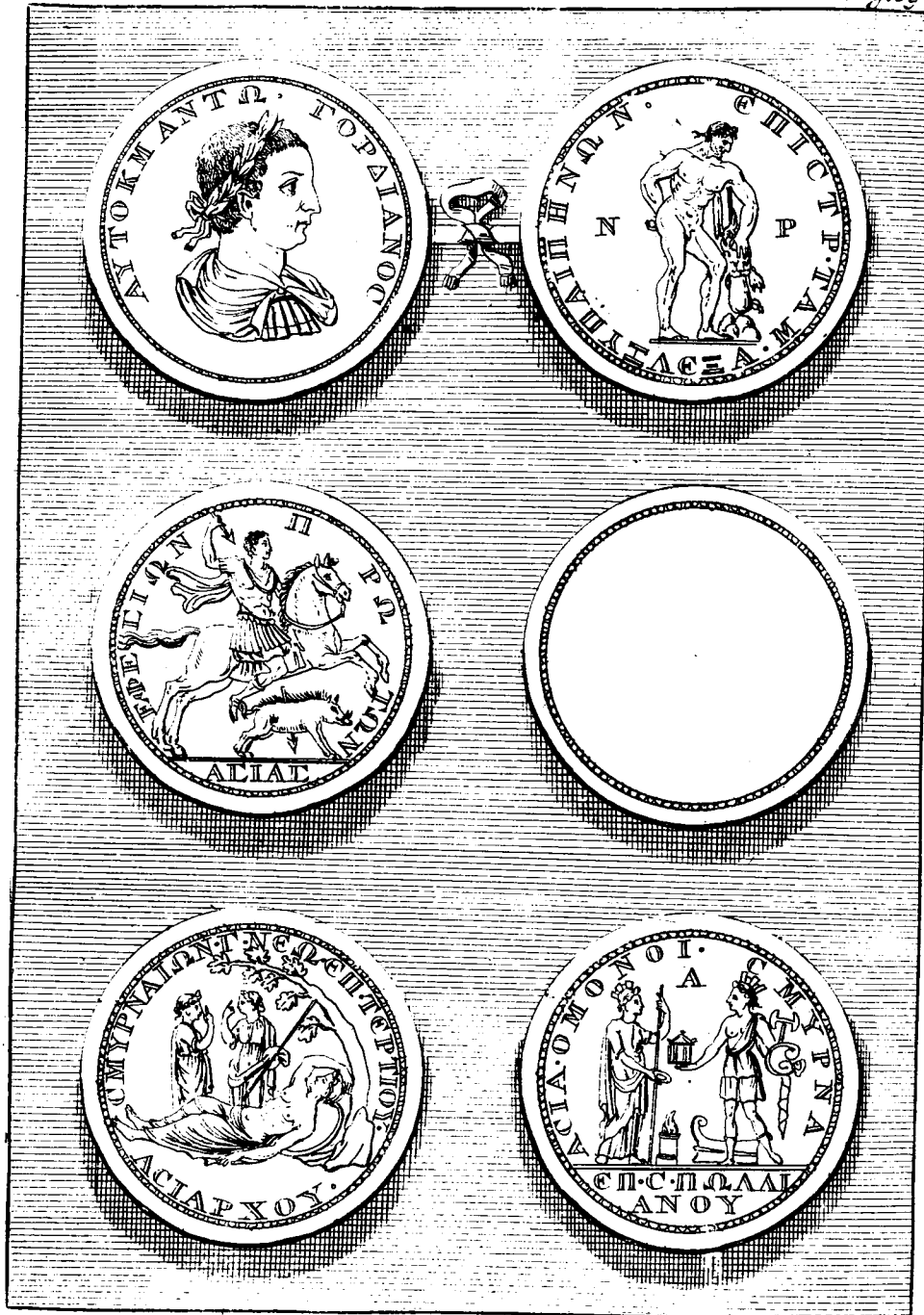
Ad bellum Persicum spectat hic nummus, cum Gordianus ad illud proficisceretur mare conscendit; de quo Capitolinus. *Fecit iter per Mœ-* Ibid. *siam; inde per Syriam in Antiochiam venit*. Trajectus ille ex Mœsia in Syriam triremi peractus est: unde in aliis cum eodem typo occurrit epigraphe FELICITAS AUGUSTI, ad denotandam bonam Principis fortunam, qua Persas & Barbaros devicturus est. Triremis signatur, quæ remis tan-

tum, nec ullo velo utitur, ad demonstrandum Gordiani felicem, nullisque tempestatibus agitatum ejus trajectum, & cum ille à militibus populo & Senatu, ingenti amore, studio & cura haberetur: nil mirum si trajectus ejus memoria tanquam omnibus grata in ære consignetur.

I I I .

Moneta Romani Imperatoris demortui jactationem in populo non amplius habebat, ad usum autem ejus restituendum, Senatus decreto opus erat pro æreis, & Principis novi rescripto pro aurea & argentea: nam ab Augusto æræ cudendæ facultas Senatui, tanquam potestatis umbra relicta erat: Hadrianus tandem æreos sibi maximos attribuit: ideo plurimi Imperatores tres monetas exhibuerunt, ut penes se summum jus ex omni materia cudendorum nummorum esse denotarent. Epigraphe *Æquitas Augusti*, eorum ex proba, & non ex adulterina materia in nummis cudendis æquitatem demonstrat: unaquæque bilancem tenet, pro justo nummi pondere arguendo.

IV.

Mars præcipuè à Romanis cultus est, quòd Romuli Conditoris pater crederetur, quem modò Bellatorem, modò Pacatorem appellabant: hujus templum erat intra urbem ad ejus custodiam, alterius in via Appia, cujus prospectus hic esse videtur: extra urbem nempe ad arcendos hostes, ei Imperatores, bella facturi sacra faciebant: ideo Gordianus ante ejus templum sacrificat, togatus quidem, cùm adhuc in urbe moraretur: assistunt sacerdotes & ministri, Popa pro victima bovem malleo feriente, & Victimario eum jugulatur. In aditu templi stat Mars galeatus, hastâ insignis, cujus cognomen in Zephoro, scriptum est, ὀπλοφόρος, idest, *armiger*, quòd ferat arma, quin & Orphæo ὀπλοχῆρις, qui *armis leatur*.

V.

Hypæpa Lydiæ urbs inter Tmolum montem & Caystrum fluvium sita, ab Ovidio parva dicta.

Illinc parvis finitur Hypæpis.

Metam. 2.

nummos cum Herculis quiescentis effigie, ad arguendum suum versus Gordianum obsequium, sub Prætorè Tito Antonio Alexandri filio vel pro aliquo accepto beneficio, cùm & Tranquillinæ ejus uxori etiam percussisset, cùm Imperator

ad bellum Persicum proficisceretur, quippe eques in barbaros decurrens exhibetur. Hercules clavâ innixus est, qua pro armis utebatur, eam in Nemæa sylva ad Leonem occidendum sibi comparaverat.

*Artemidor.
lib. 2.*

VI.

Gordianum venationi deditum, & in ea illius dexteritatem & peritiam nos edocent nummi frequentes in plurimis Græciæ urbibus percussi: en Ephesus telo aprum ab eo transfixum nobis exhibet, ut & alter Hypepæ signatus idem factum representat; in aliis Diana Venatrix & Meleager aprum palo transfossurus, tanquam Dii venationibus præsidēs, in gratiam Imperatoris obsignantur. Ephesii se primos Asiæ inscribunt, quam dignitatem præ aliis ambibant.

VII.

Plurimæ urbes Græciæ nummos Gordiano cuderunt, cum ille esset, teste Capitolino, *amatus à populo & Senatu & militibus, ita ut nemo Principum.* Inter eas Smyrna Ioniæ civitas splendidissima restorationis suæ ab Alexandro M. memoriam ei exhibet. Heros ille dormit sub Platano, cui in somnio Nemeseis urbis Præsides illius instaurationem monent, ut nos docet Pausanias, sicut jam retulit Abbas Nicasius, & cuius meminit Aristides: *Atque Alexandri quidem somnium quoddam fertur, in quo inerat fundandi præmium* Isque erat tertius Restaurator: nam addit: *Altera ferebatur laus, Theseus autor & Smyrnæ nomen.* Ter autem situm mutavit terræ motibus concussa.

*Achaic. pag.
404. De
Num. Pamb.
Palinod. de
Smyr. Ibid.*

VIII.

Smyrnæi in superiore nummo Alexandrum urbis in loco novo restorationem suscepisse demonstrant: in hoc verò, ad majorem antiquitatem, Smyrnam Amazonem exhibent Conditricem, & fœdus initum cum Asiæ urbibus: earum Genius stat pro sacris faciendis. Iones cum ex Attica sub Codri filiis in Asiam transfissent, plurimas urbes condiderunt, alias invaserunt, & tunc eorum conventus ex duodecim constitit, Smyrna postea inter illas recepta est, teste Strabone. *Postea temporis assumpta in eorum conventum est etiam Smyrna auctoribus Ephesiis. Quod confirmat Pausanias. In sequentibus deinde temporibus concilii sui ejus cum Smyrnæis Iones communicarunt.* Amazon turrita est tanquam urbis fundatrix, templum Romæ dicatum, quod gerit prima illi extruxerit ex Tacito. Bipennem & clypeum pro armis tenet. Prora vel ad mare situm, vel in veteris victoriæ de Chiis relatæ signum ex Aristide denotat.

Lib. 14.

Achaic. pag.
404

Annal. 4.

Orat. ad M.
Aur.

FURIA SABINA TRANQUILLINA.

I.

Non inanis conjectura Seguini fuit, qui Tranquillinam sub Proserpinæ effigie à Sardianis repræsentatam putavit in nummo maximo, quem disertè exposuit, & consule: nam observata paululum attentius mulieris imagine, nemo est qui Tranquillinam non agnoscat; nonne Faustina junior sub eodem ΚΟΡΗΣ nomine à Cyzicenis supra prodiit? adde quod idem Sulpitius Hermophilus primus Pontifex Sardianorum si- ^{Occo pag. 437.} milem Proserpinæ à Plutone raptus typum Gordiano ejus conjugii percussit: imò in altero Tranquillinæ dicitur *Αρχιεγυς ἂ τὸ Β'*. cum ludis Chrysanthinis. Proserpinæ cultum apud Sardianos indicant plurimi nummi cum ejus deæ effigie, ut ^{pag. 87. v.} & inscriptio apud

ΘΕΑΝ ΚΟΡΗΝ ΣΑΡΔΙΑΝΟΙΣ Λ. ΑΥΡ. ΣΑ-
ΤΥΡΟΣ ΑΠΕΛ. ΣΕΒΑΣ. ΑΝΕΘΗΚΕΝ.

Tot Gordiano & Tranquillinæ uxori nummi, non sine aliquo beneficio à Sardianis percussi videntur, sed illos à munificentissimo Principe ut tertium Neocori essent, accepisse, ipsi nos edocent: cum primam ab Hadriano Neocoriam, & secundam à Caracalla habuissent. Hic nummus sub Sulpitio Hermophilo primo Pontifice signatus est:

sub Pontificibus suis, & non sub aliis magistratibus nummos cudere solent. Plutoni volunt nuptam Proserpinam Cereris filiam, quæ ut seges terræ mandata centuplum profert, & sic cum inferis partim, & cum superis degere refertur apud Apollodorum.

*Eulgent.
Myth.*

Ibid.

I I.

Eadem Tranquillina sub Proserpinæ imagine iterum prodit in altero maximi moduli nummo sub Prætoze Rufino. Græci quidem nummi Tranquillinam sæpius Furiam nominant, Latini verò Sabiniam. Sardiani se ter Neocoros, ut in superiore nummo inscribunt: quæ dignitas urbibus tantum celebribus concessa videtur; at Sardis se Metropolim & Primam Asiæ, Lydiæ & Græciæ vindicat: Cræsi olim Regis sedes fuit, cujus domum Sardiani civibus ad requiescendum otio seniorum collegio Gerusiam dedicaverunt apud Vitruvium.

Lib. 2.

Jupiter in Sardonorum nummis frequens, ejus cultum in urbe denotat; sed in hoc maximo inter Zodiaci circulum, tanquam inter deos primarius sedens reponitur, de quo inquit Macrobius: *In duodecim Zodiaci signis certa certorum numinum domicilia creduntur.* Jupiter victoriam dextrâ gerit, tanquam Gordianus sub ejus protectione victoriana de Persis relaturus sit.

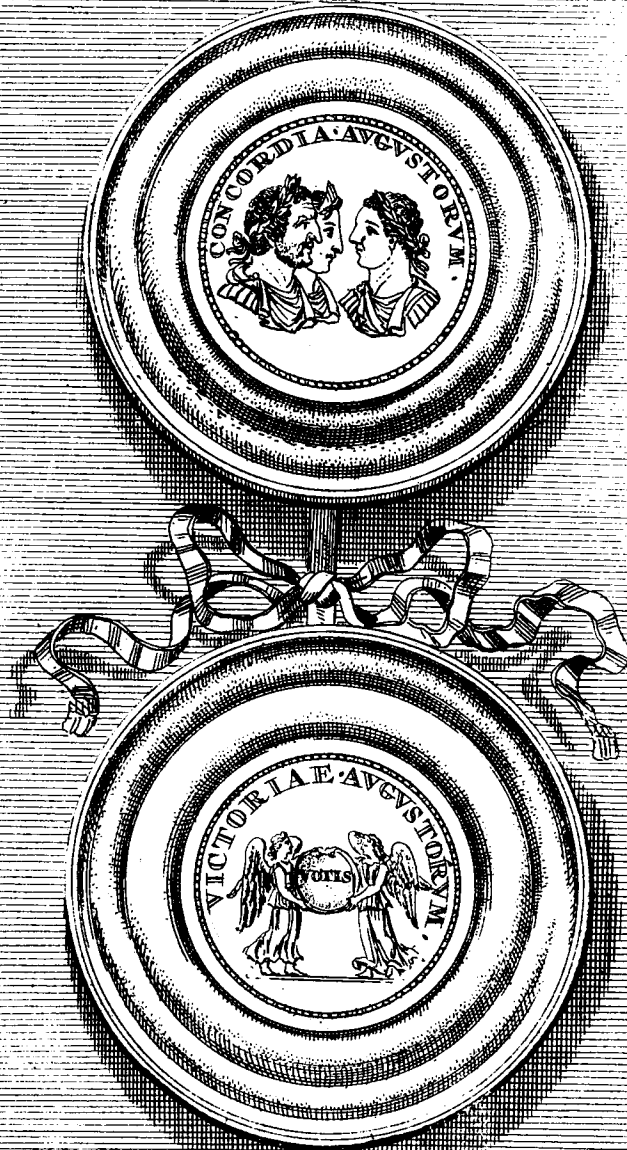
M. JULIUS PHILIPPUS

I.

Philippus humillimo loco ex Arabia oriundus, virtute tamen rei militaris clarus, ex Præfecto Prætorii ad Imperium, Gordiano ejus artibus occiso, & à Senatu ipsius literis decepto, confirmatus pervenit: uxorem duxerat Marciam Otaciliam Severam, ex qua M. Julium Philippum habuit filium, quem primum dixit Cæsarem, & ut familiæ obscuritatem tegeret appellavit Nobilissimum, adinstar Commodi, in cujus nummis signatur NOBILITAS AUG. Philippus autem pater, ut se à Senatu confirmatum intellexit, filium in itinere Imperii participem fecit, de quo Aur. Vict. *Sumpto in consortium Philippo filio, rebus ad Orientem compositis, conditoque apud Arabiam Philippopoli oppido, Romam venit.*

De Cæsarib.

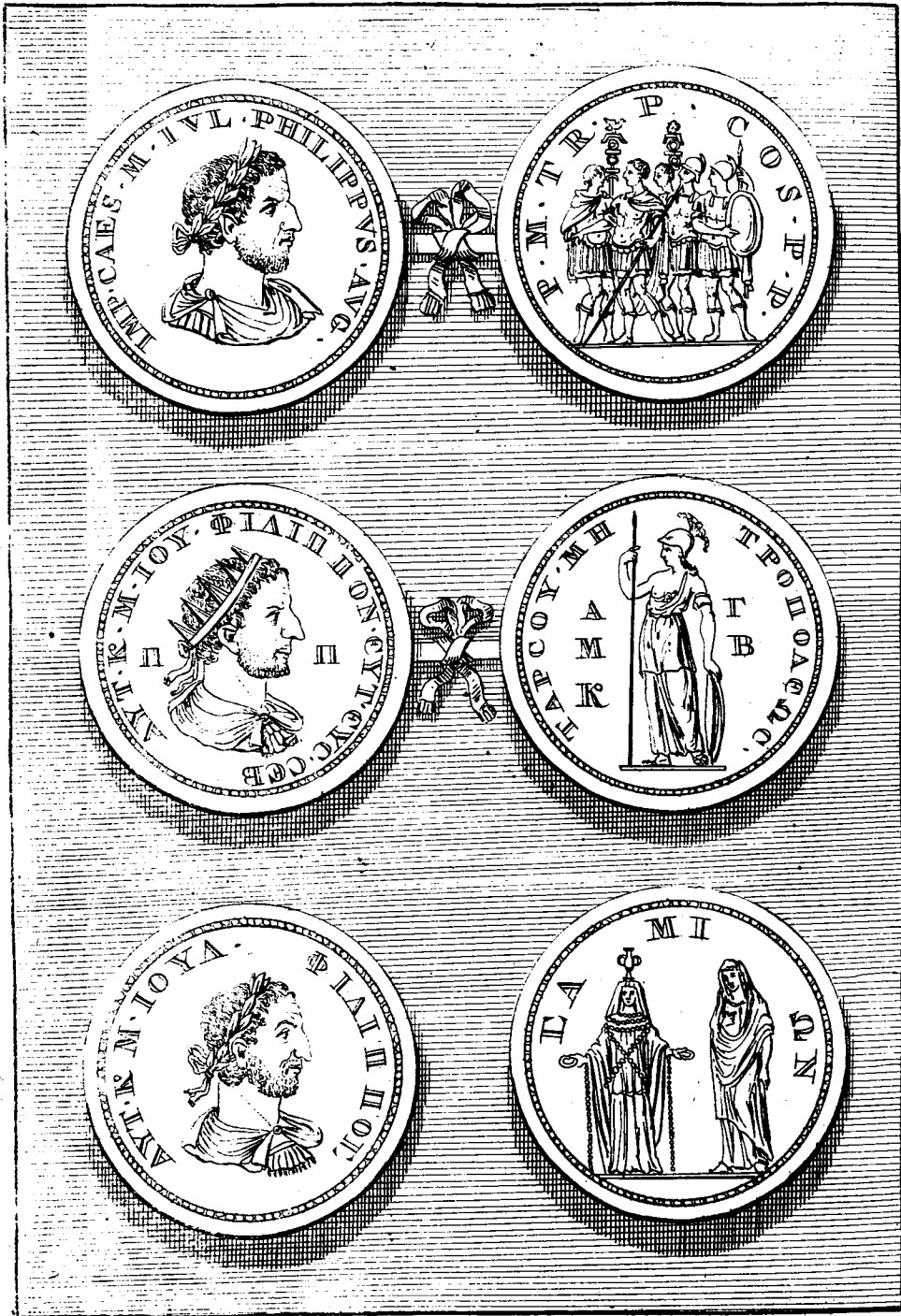
En tota Philippi familia in hoc maximo nummo, sub concordia Augustorum epigraphe, exhibetur, pater capite jugato cum Otacilia conjuge ab una parte; ex adversa Philippus filius laureâ insignis, conspiciuntur: qui quidem nummus videtur signatus postquam Philippus filio Imperium communicavit, ob lauream qua caput hujus cingitur: Cæsares enim illa non erant redimiti.

*In Maximo
& Balbino.*

Pars averſa exhibet duas victorias clypeum ſuſtinentes in quo VOTIS, in memoriam victoriæ Carpicae ſub utroque relatæ. Carpi Capitolino teſte, Scythico bello principium dedere: hi à Gordiano tertio repulſi, dum contra Perſas bellum gereret, illud reſtaurarunt; ſed Philippus poſtea eos vicit & proſtigavit: unde in ejus nummo argenteo VICTORIA CARPICA.

Hæc victoria initio anni v. Philippi Imperii reportata videtur v. c. 1001. vox autem VOTIS in clypeo, vota pro felici Auguſtorum reditu ſoluta eſſe denotat, in quorum memoriam clypeus votivus templo appendebatur, quem gerunt Victoriæ.

II.

Philippus senior stat paludatus, filius ei à dextris adstat, eos Præfectus pratorio, & duo legionum Tribuni comitantur, Pater in actu loquendi depingitur, militibus velut gratiam agens, quod sibi Imperium detulissent, de quo ait Zosimus, *Philippum ex composito purpura vestiunt.* Ideo Philippus in suggestu non exhibetur, ut solebant Imperatores pro bello alloquentes, amplis largitionibus milites remuneravit, Romamque misit, literis ad Senatum missis Gordianum morbo extinctum esse, & exercitum eum Imperatorem renuntiasse, quem Senatus de Gordiani morte mœrens comprobavit, & filio Cæsari facto nummos, cum titulo Principis juventutis, percussit.

In Philipp.

III.

Tarsus Ciliciæ Metropolis, Syriæ contermina, in qua Philippus erat Imperator electus, ut suum novo Principi obsequium significaret, nummos ei signavit, in iisque Minervam præcipuum urbis numen expressit, ut loquitur Dio Chrysostomus. *Age vero per Herculem quæso, & Persea, & Apollinem, & MINERVAM, aliosque quos colitis deos.* Tarsenses Minervam selegerunt, tanquam ejus ope Philippus profligasset, & ad pacem iniendam coëgisset, ut ejus ex argento nummus denotat,

In Tarsic.

Lib. 1.

cum epigraphe, PAX FUNDATA CUM PERSIS, quod confirmat Zosimus. *Is sacramentis intervenientibus amicitia cum Sapore constituta, belloque sopito Romam proficiscitur.* Tarsus Philippo per nummos blanditur, ut ab eo immunitatum confirmationem, quam acceperat à tot Augustis, quorum nomina tulit, obtinere queat.

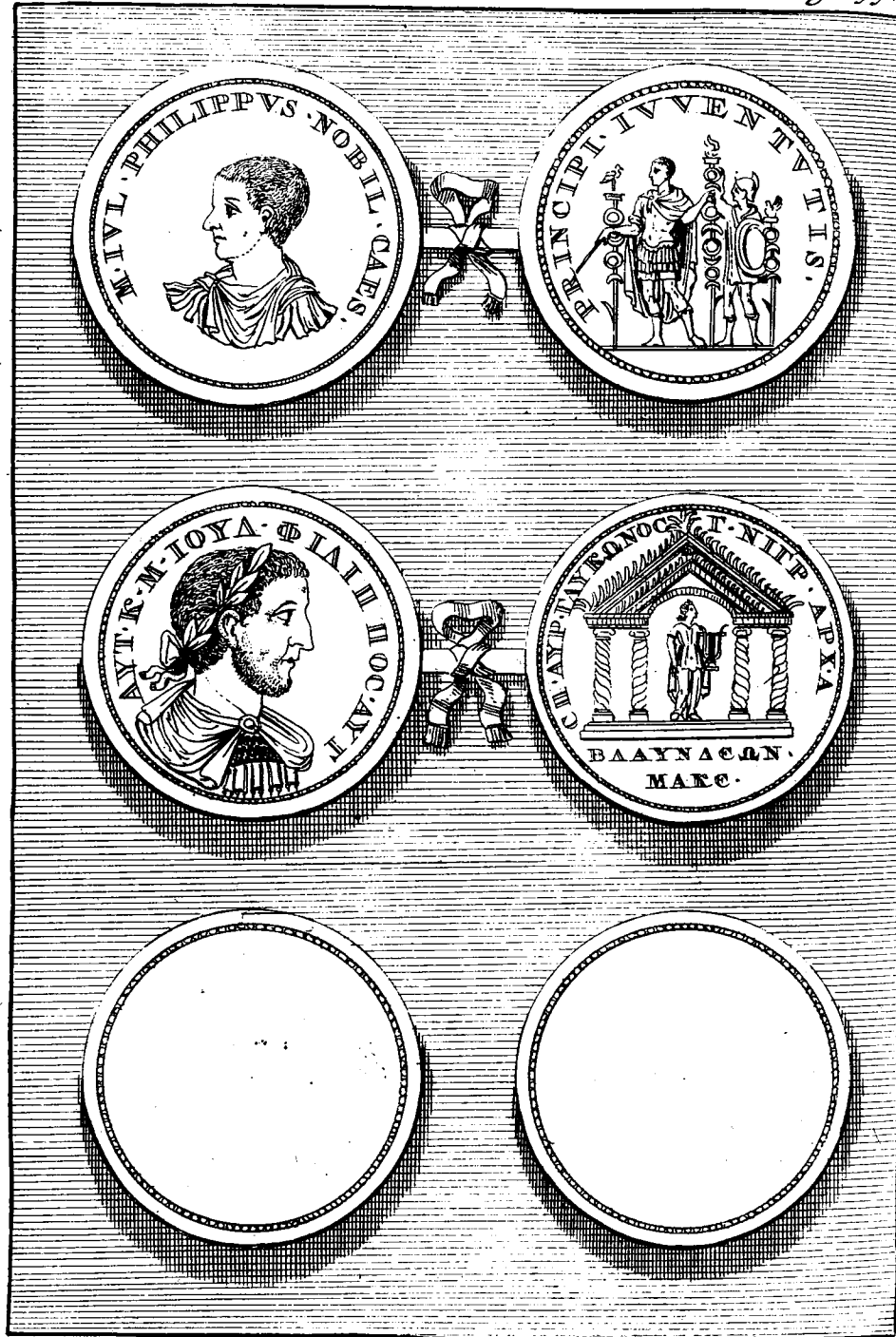
Samii suos etiam nummos Philippo dedicant, cum ille forsan in urbem suam appulisset, Imperator in Syria appellatus, Romam proficiscens: vel cum libertatis ab Augusto acceptæ confirmationem accepissent. In iis Junonem & Pudorem exhibent; de Junone, quæ apud eos adoleverat & Jovi nupserat, diximus: ipsa nubentis ritu prodit, habitu nempe sumptuosissimo, ornatu supra caput fœminis opportunissimo, quem *Pu- lionem* vocabant, quo altiores & pulchriores viderentur, ut nunc nostræ, capillis in altum erectis ad gratiam, conspiciuntur. De Pudore pauca supersunt dicenda. Pudorem apud Athenienses cultam narrat Pausanias, apud Samios nummus, quam ita describit Alciatus.

Attic. pag.
19. Lib. Em-
blem.

*Ergo sedens velat vultus, obnubit ocellos,
Ista verecundi signa Pudoris erant.*

Pudor à Græcis muliebri effectus est formâ propter Penelopes fabulam: nam cum illa faciem velasset coram patre, signum Pudoris, ea in viæ parte dicenda, dedicasse aiunt.

Pausan.
Lacon.

M. JULIUS PHILIPPUS.

I.

Philippus Philippi & Otaciliae filius, septennis a patre Imperatore Caesar factus, mox Princeps iuventutis Romae a Senatu renunciatus est, quod futurae successionis symbolum fuit: unde nummorum cudendorum mos cum Caesarum imaginibus, ob facti illius rationem, quae eorum erat prerogativa. Troiae ludi in memoriam Ascanii, qui primus omnium in Italia eos celebraverat, a pueris maioribus & minoribus edebantur: illis vero qui praesidebat, Princeps iuventutis appellabatur: quo deinde titulo usus est Augustus, ut Caium & Lucium Agrippae generi filios a se adoptatos, cum Caesarum appellatione, pro designatis Imperio haeredibus adferret, quem in reliquis dein Caesaribus & in Philippo factum docent numismata. Tenet signum militare, adsunt & alia cum milite stante, ad denotandum Philippum juniorem non solum a patre, sed ab omni etiam exercitu Principem iuventutis declaratum esse. Occisus est Romae cum duodecimum annum ageret, postquam Veronae pater interfectus esset a militibus.

Blaundus urbs Lydiæ est, de qua Strabo. τῆ
 πρὸς Λυδίαν αἰεὶ Βλαῦδον. *Quod versus Lydiam apud*
 Lib. 12. p. 567. *Blaundum est.* Illam magis deturpat Ptolemæus
 Lib. 5. cap. 3. Βλαυδεὸς *Bleandrus.* Helias Episcopus Blandi
 Lydiæ, Ἡλίας Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Βλαυδῆς Λυδίας subscrip-
 sit Act. 2. Conc. Chalcedonenfis: in iis omnibus
 urbis nomen corruptum: ita se habet nummi
 epigraphæ ΕΠΙ: ΑΥΡ. ΓΛΥΚΩΝΟΣ, Γ. ΝΙΓΡ. ΑΡΧ.
 Α. ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ. ἐπι Αὐρηλίου Γλυκωνὸς Γαίης Νίγηρος
 ἀρχιερέως πρώτης Βλαυδεῶν Μακεδόνων, *Sub Aurelio*
 Glycone Cæii Nigri filio Pontifice primo Blaunde-
 ōrum Macedonum. Blaundeī, ut se Macedones in-
 scribunt, sic eorum urbem à Macedone quodam
 conditam nos docent, sicut in hoc tractu Doc-
 imum à Docimo Macedone Antigoni duce urbem
 nomen habuisse augurantur alii: liceat etiam
 mihi, Blaundum quemdam Macedonem urbi ap-
 pellationem etiam dedisse suspicari, cum in num-
 mo ΒΛΑΥΝΔΟΣ cum herois laureati effigie & in
 altera parte ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ cum Apollinis imagine
 occurrat, ut in Cimelio Regio visitur ΔΟΚΙΜΩΣ,
 cum capite laureato, in cuius posticâ parte ΔΟ-
 ΚΙΜΕΩΝ, cum Æsculapio.

Apollo frequens in Blaundeorum nummiis, non
 modo sui cultum, ut aliorum deorum in urbe; sed
 insigne illius templum, tutelare & præcipuum
 civitatis numen fuisse nos edocet.

M. QUINTUS TRAJANUS DECIUS.

I.

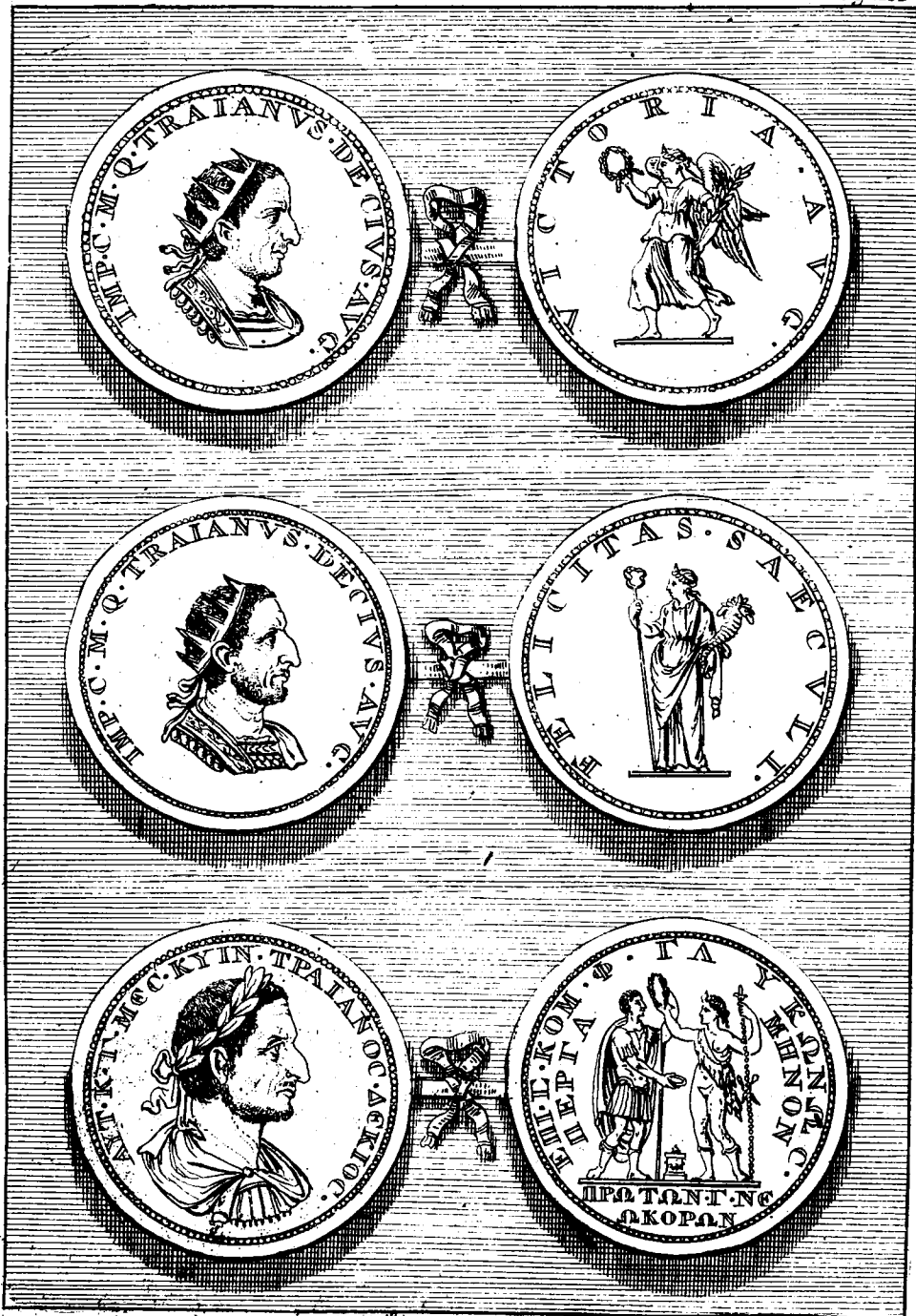
TRajanus Decius contra Marinum à Philippo missus, illo occiso ab iis Imperator electus est invitus, de quo Zosimus. *Amictum purpura Decium & sibi etiam metuentem, ad procuracionem rerum vel invitum compellunt.* Philippus mox ei occurrit in campis Veronensibus, ubi à Decianis etiam si numero imparibus, sed Ducis peritiâ fidentibus victus est, & occisus. Nuntio Romam allato, hic nummus in monumentum victoriæ percussus est: nam Decius ob vitæ præstantiam omnibus carus, à Senatu subito acclamatus est. Nihil ille cupiebat agere, nisi quantum Senatus juberet, ei censuram remisit, jus quintæ relationis & proconsulare imperium nec non jus tribunitiæ potestatis Senatus populi que Romani arbitrio permisit: unde in ejus nummis nulla TR. P. nota, & in maximis S. C. quasi Senatui reddidisset potestatem eorum cudendorum, quam Hadrianus sibi arrogaverat.

I I.

Felicitas Sæculi in Decii nummis meritò designatur, nam erat, ut refert Victor, *Vir, artibus cunctis virtutibusque instructus, placidus & communis domi: in armis promptissimus.* Ideo bonitate Trajano adæquatus, nomen Optimi Principis, judi-

Hist. Aug.
epit.

N 3

Lib. 1. cio Senatus meruit. Nihil mirum igitur si Romanus orbis Sæculi felicitatem, sub ejusmodi Principe, tantopere jactet. Felicitas caduceum dextrâ gerit, ut pacis insigne, nam tunc temporis, teste Eutropio, *bellum civile, quod in Gallia motum fuerat, oppressit.* Sinistra cornucopiæ tenet, frugum abundantiam ex pace procuratam demonstrans.

III.

A Pergamenis cufus est nummus Trajano Decio, hi se primos Asiæ scilicet, & ter Neocoros inscribunt, non quidem ab hoc Principe factos, cum vix triennium Imperii inchoaverit, sed hos titulos ab aliis Augustis, ut supra dictum est, acceperant. Typus exhibet Imperatorem sacra facientem, in ejus ad Urbem adventum, dum è Syria rediret, aut illam properaret contra Priscum Philippi fratrem, qui Imperium arripuerat, de quo Sext. Aur. Victor. *Simulque per eos dies Lucio Prisco, qui Syromacedonas prædiatu regebat, delata dominatio. Qua de causa Decio quam potuit maturrimè Roma digressio.* Ideo paludatus sacrificat ante Bacchum, qui ut Orientis Victor, Decio coronam porrigit.

Hist. August.
Synce 1.

IV.

Samiï plurimos cuderunt Decio nummos ob illius in urbem appulsum, ut videtur, cum è Syria rediret: in hoc Pudorem & Pietatem exhibent forores, de quibus in Lilio Giraldo

Synt. I.

Pietasque Pudorque.

Pudor jam prodiit à Samiis in Philippi nummis depicta, Pietas etiam velo ornata exhibetur, ut sacra faciens: idèò dextrâ pateram tenet, sinistrâ matrem, quam in carcere aluerat. Samiï hoc lemmate videntur Etruscillæ ejus conjugis virtutes expressisse, Pudicitiam nempe Augustæ, cum ejus laudem Fœminæ Principes imprimis ambi- rent, ut videtur infra in ejus nummis Romanis: Pietatem verò Etruscillæ qua in parentes usa.

V.

In altero nummo Samiï Neptunum & Jovem præcipua sua numina repræsentant. Neptuni templum in urbè Samo memorat Strabo *Ἐχει δὲ νεῶν Ποσειδῶν, templum habet Neptuni*, nam Ancæus Neptuni filius ex Same Cephalleniaque urbe, contractis undique colonis, urbem condidit ex Jamblichò, quod confirmat Hyginus. *Ancæus alter Neptuni filius matre Altachæsti filia, ab Imbraso insula quæ Parthenia appellata est, nunc autem Samos.* Quoad Jovis in hac urbe cultum, colossicam ejus statuam M. Antonius sustulit, quam Augustus in Capitolium comportari præcepit, teste Strabone.

Lib. 14.

Philadelphenses Lydiæ nummum Decio signarunt concordiam cum Ephesiis juncti; ideo apud se Dianæ Polymammæ cultum receperunt, cui templum, cujus iconem exhibet nummus, extruxerunt, fœderatæ enim urbes omnia debent habere communia ex Aristide. At liceat mihi hoc Philadelphensium cum Ephesiis fœdus conciliante Etruscilla pactum augurari, cum sub urbis genio Ephesiæ Dianæ signum in novum templum ferre videatur adstantibus Decio conjuge & Herennio filio, quorum statuarum deorum instar nudæ, solo ornatae ad distinctionem paludamento, in templo ad perpetuam rei memoriam collocandæ, Aur. Rufinus perhibetur Sacerdos primus Philadelphensium, qui se Neocoros inscribunt, nempe sub Hadriano factos.

HERENNIA ETRUSCILLA.

VII.

Etruscilla diu pro Volusiani uxore habita, tandem Decio conjugi legitima ex eorum nummis reddita est: in hoc signatur sub deæ Pudicitiae effigie, cum Augustæ præsertim pudicæ existimari vellent, sedens velo caput obducit, ut diximus supra apud Alciatum.

Pudor & Pudicitia idem erat numen, quam Romani à Græcis mutuati sunt ex Penelopes fabula apud Pausaniam: porrò Romæ Pudicitia duplex, una Patricia, altera Pebleia ex Livio.

HOSTILIANUS

Emblem.

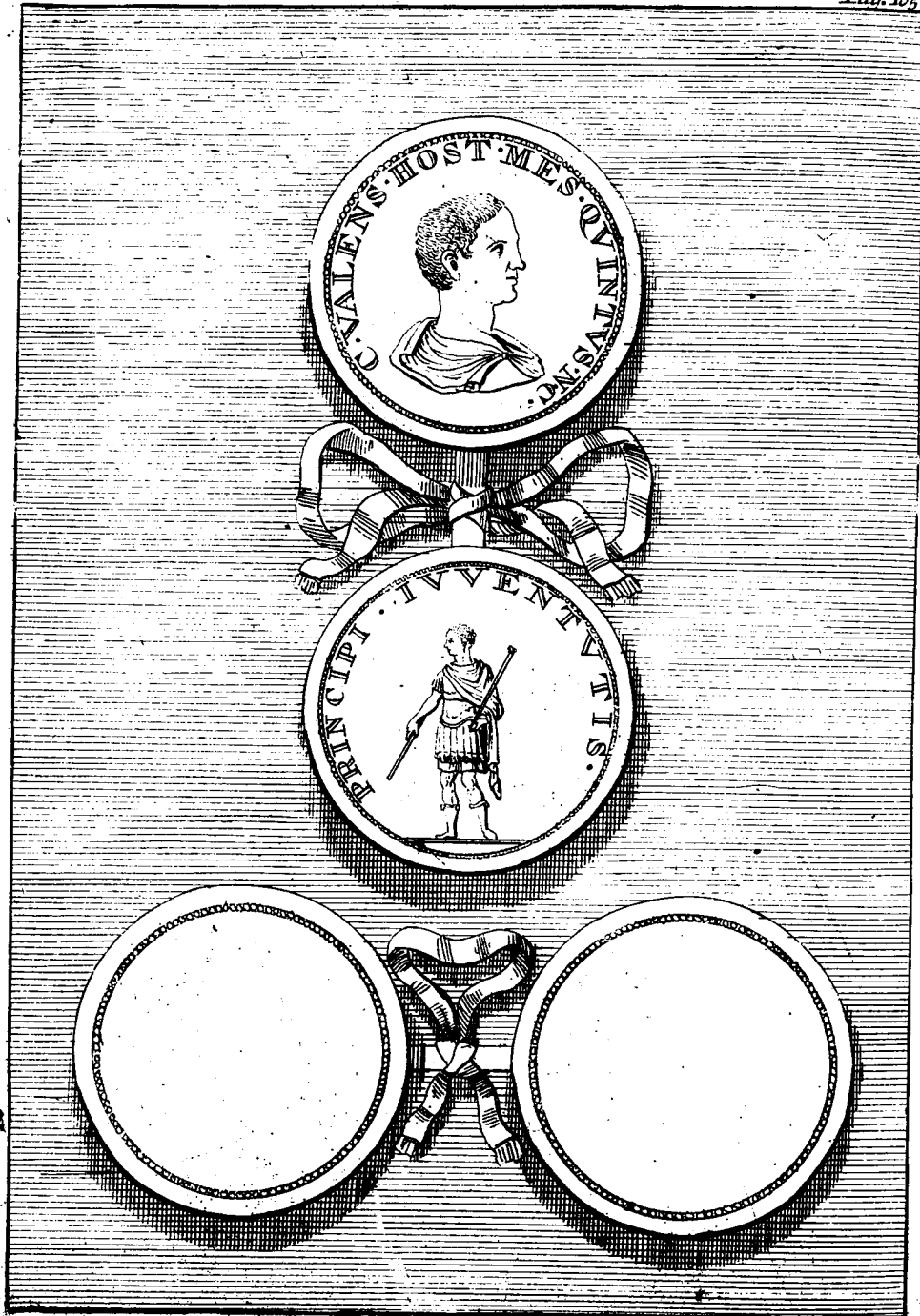
*Lib. 3. pag.
202.
Dec. 1. lib.
10.*

C. VALENS HOSTILIANUS.

I.

Tristanus Hostilianum Hostiliani, à Senatu post Gordiani tertii necem ad Imperium electi filium, ipsumque à Trajano Decio adoptatum existimat. Alii Quintum Herennium & Caium Valentem Hostilianam ambos ex uxore Decii, filios arbitrantur: discrepantia Herennii, & Hostiliani nomina, prioris quidem à matre, posterioris verò à patre, ut se invicem distinguerent, mihi penitus suadent, ut Tristano assentiar: mutila adeò est ejus temporis historia & obscura, hæc enim Decii uxor ignorabatur, & Sallustia Barbia Orbiana, pro Herennia Etruscilla habebatur; unde eorum filius Decius, Herennii nomen, & Etrusci cognomen accepit: plurimi etiam Scriptores de uno tantum Decio loquuntur, nec nummi sententiæ nostræ ullo modo refragantur: eos quidem ambos cum capite adverso exhibent: quid tum? Drusus Tiberi filius & Germanicus ab eo adoptatus, nonne ita depinguntur: imo ΑΔΕΛΦΟΙ in illis appellantur: Hostilianus verò Messiaë gentis nomen, ad adoptionem indicandam, assumpsit.

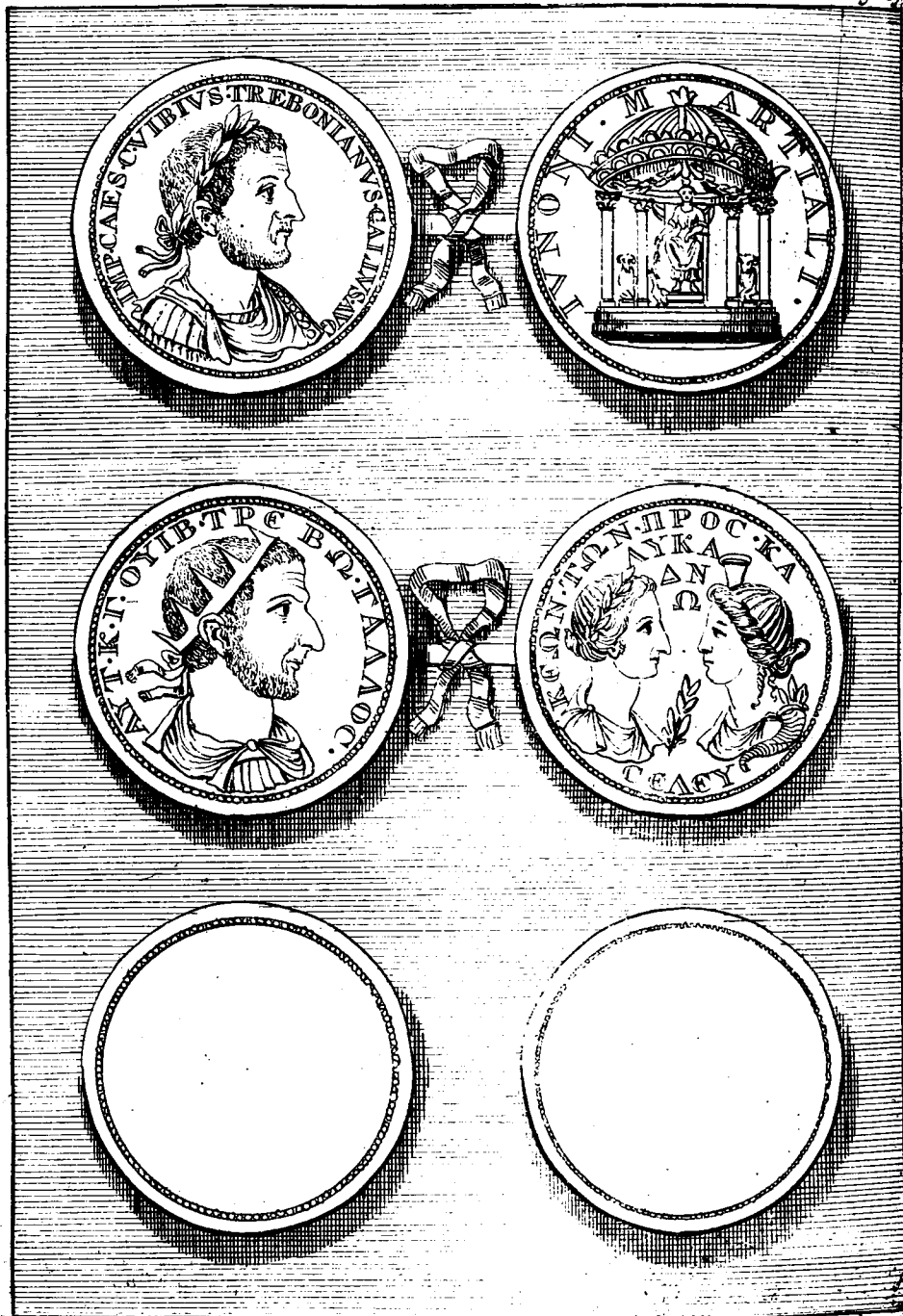
Alii inquirunt, Decius, cum ei jam esset filius, ut prius habuerat Philippus, cur Hostilianum adoptasset? sed ille, ut Senatus P. Q. Romani gratiam sibi conciliaret, id facere potuit: nam

*In Rom. Hist.
Comp.*

si Pomponio Laeto credimus, arbitrio eorum jus Tribunitiæ potestatis, quæ nulla in ejus nummis signatur, Censoriam dignitatem, quæ Valeriano delata est, jus quintæ relationis & proconsulare Imperium: imò ut nummi maximi Senatusconsulto iterum cuderentur, sicut videre est in suis, permisit. Vel cum multi Tyranni in plurimis locis Imperatores se appellarent, & Barbari provincias popularentur, ne Romæ alius Augustus, cum foras esset, crearetur, Hostilianum Imperatoris jam à Senatu proclamati filium adoptasse videtur: nam Decio patre & ejus filio in bello occisis, Senatus, cum Gallo quem milites Imperatorem elegerant, Hostilianum conservavit.

Prima Cæsarum dignitas, erat Princeps juventutis, non hæc quidem propriè magistratus: sed tamen ad eos capiendos ita designabantur, hicque mos ab Augusto, qui Caium & Lucium Cæsares adoptaverat, introductus est, cum ad eos Imperium transferre illorum patres destina-
verant: de quo passim apud Historiæ scriptores. Itaque Hostilianus stat paludatus dextra pilum, sinistra hastam in averfa parte gerens depingitur cum epigraphe PRINCIPi JUVENTUTIS, quod ita à Decio fuerat declaratus.

C. VIBIUS TREBONIANUS GALLUS.

I.

Gallus, Decio & Herennio ejus filio in acie contra Scythas occisis, arripuit Imperium, Senatus electionem confirmavit, & primus Imperator constituto barbaris tributo, Romam venit: ad res civiles mox & Urbis ornamentum applicuit, cujus rei testis est hic nummus, qui ab eo templum Junoni Martiali constructum vel restauratum nos edocet: id in *VIRI*. regione Urbis collocatur à Sex. Rufo, de quo in nummis ante hunc Imperatorem nulla mentio. Sedet dea in aditu templi, dextra duas hastulas, Sabinorum lingua *cures* appellatas gerit; unde *Curitis* illa Juno à Romanis appellata: eadem videtur quæ Martialis, quod fortes viros in genituris ominetur, quia summa armorum & Imperii hasta est. Pavo pro pedibus, deæ insigne est: hinc & inde bovis signum, aut ad templi ornamentum, vel pro ejus dedicationis sacrificiis. Vide Tristanum.

De reg. urb.

Tom. 2. pag. 668.

II.

Seleucienſes Ciliciæ aſperæ ad Calycadnum flu-
vium, Gallo tanquam novo Imperatori nummos
dedicarunt, & ſe his vocibus *προς τῷ Καλυκάδῳ*,
ab aliis Seleucienſibus diſtinguunt, nam teſte Ap-
piano, Seleucus Syrii Imperii fundator *ἐνεία*
δ' ἐπωνύμιος ἑαυτῷ, novem à ſe Seleucias urbes condi-
dit, in hanc Holmi urbis incolas tranſmiſit, ſi
Straboni fides.

Syriaci.

Lib. 14. p.
670.

In poſtica nummi parte, duo conſpiciuntur
capita adverſa: dexterius, Apollinis eſt laurea in-
ſignis, ante quod lauri ramus, ejus ſymbolum:
alterum urbis Genii calathò inſignis eſt, ad cujus
dextrum latus cornucopiæ. Apollo quidem à Se-
leucienſibus, in gratiam Seleuci Conditoris cul-
tus, qui ſe Apollinis filium jactabat, ut Juſtinus
refert. *Siquidem Laodice cum nupta eſſet Antiocho,*
claro inter Philippi duces viro, viſa eſt ſibi per
quietem ex concubitu Apollinis concepiffe.

Lib. 15. cap.

4.

Lib. 16.

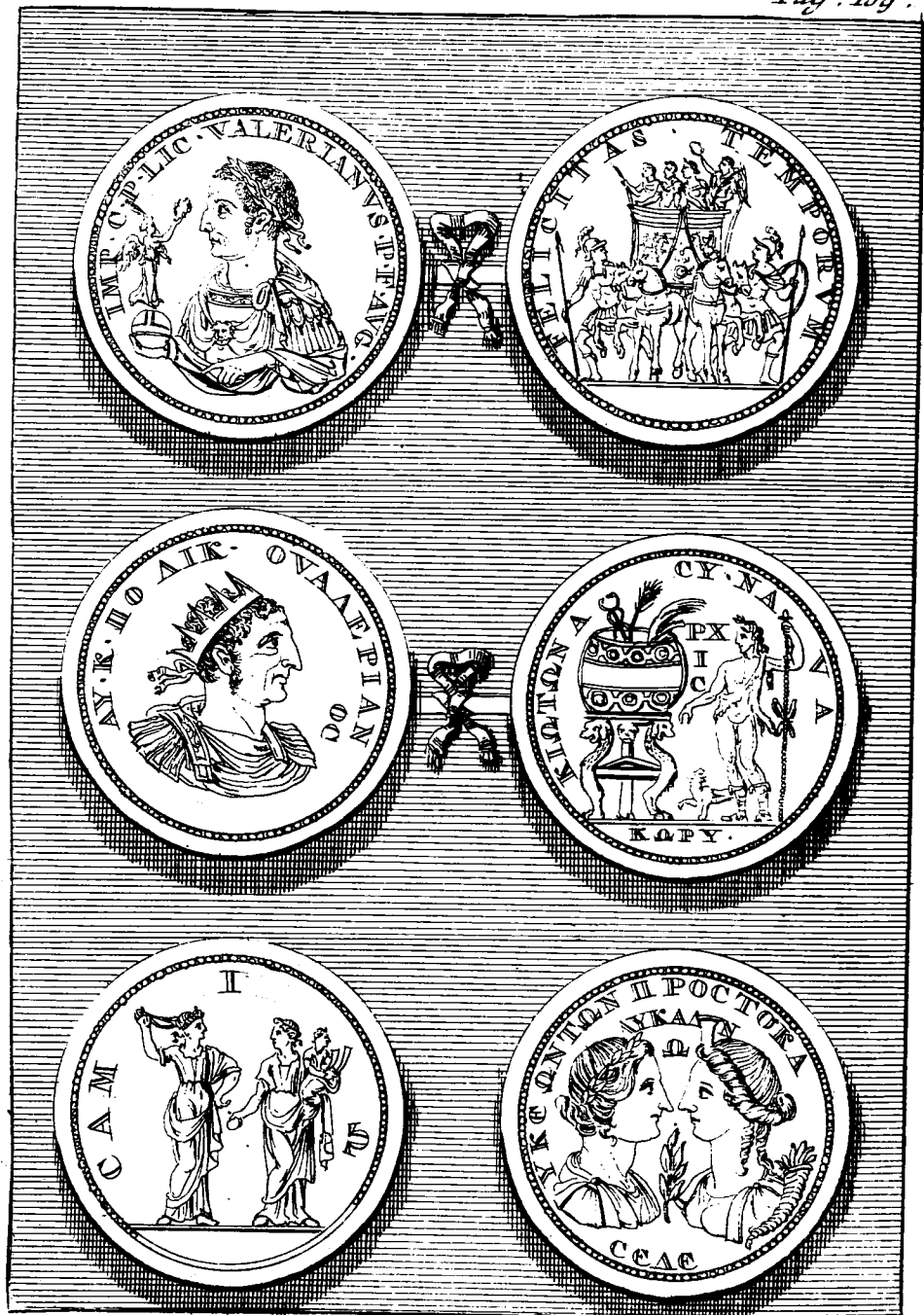
Genius urbis per cornucopiæ, indicat frugum
in agris Seleuciæ abundantiam, quam Calycad-
nus procurat: de quo Ammianus; *Iſauria pari*
ſorte, uberi palmitè vivet & frugibus multis, quam
navigabile flumen Calycadnus interſcindit.

P. LICINIUS VALERIANUS.

I.

Contra Gallum insurrexerat Æmilianus, sed vix Imperium occupavit, cum Valerianus à militibus electus est, & occiso ad Spole- tum Æmiliano, ad eum transiit ejus exercitus, ne se civili bello consumerent: Romam venit Va- lerianus, ab omnibus exoptatus, ut narrat Tre- bellius Pollio. *Per omnes dignitatum gradus ad maximum in terris culmen ascendens, vita lauda- bilis; in eam conscenderit gloriam, ut per omnes honores & magistratus insigniter gestos, Imperator fieret, non ut solet tumultuario populi concursu, non militum strepitu, sed jure meritorum & quasi ex totius orbis vera sententia.* Anno sequente iterum Consul cum Gallieno filio renunciatur, & in hoc nummo maximo consularem processum cudi cu- ravit, in quo uterque Consul & Saloninus qui Cæsar factus est, cum pater Gallienus dictus est Consul: unde felicitas temporum, cum tot Imperii heredes simul denuntientur.

In Valeriana.

II.

Corycus urbs Ciliciæ maritimæ nummos Valeriano cudit, cum in portum suum appulit bellum Persis illaturus. Se asylum & Navarchidem inscribit, imò & suis legibus utentem: ludos etiam seu certamina ΘΕΟΤΑΜΙΑ Proserpine dedicata, in honorem Bacchi exhibet: quæ certamina alter Valeriani nummus, Nysæ Caria edita profert. Nysæ autem educatus est Bacchus, unde dictus est Dionysius a diis & Nysæ: ut inquit Sabinæ nummus in quo Bacchus stat cum epigraphæ ΝΥΣΑΕΩΝ ΔΙΟΝΥΣΟΣ. Corycus autem ludos Proserpine, & Bacchi cultum à Nysæ urbe proxima, ejus fortè colonia, accepisse videtur. In urna conspiciuntur caduceus, spica, & palmae ramus; hic victoris præmium; spica, quod eo die spicæ ferebantur ad sacrarium, teste Festo; caduceus, quod Athletæ in ejusmodi ludis eo utentur, de quo Dio. *Ferebat etiam calathum quale Mercurius solet.*

Ex Museo nostro.

Cimel. Reg.

Lib. 72. pag. 225.

VI.
III.

in ois...
Sami Pudicitiam & Pietatem, quas in nummis Decii velo obductas signarant, in hoc Valeriani aperto capite exhibent: eadem nempe ratione in gratiam Augustæ Imperatoris conjugis: hæ autem Fæminis Principibus maxime conveniunt Pudicitia & Pietas sorores. Pudicitia velum ex collo supra caput attollit, quod thesistrum pudicitia, aut virgineum flameum vocabatur. Hujus deæ duo erant templa, vetus pro patriciis in foro boario, & novum in vico longo, pro plebeis, exorta inter eas contentione. Pietas tenet pateram ob sacrificia, sinistrâ matrem gerit, pietatis symbolum, ut in nummis Catenensium & aliis: sed de Pietate Romana. Vide Plinium.

Lib. 7. cap. 35.

IV.

Seleucienſes Ciliciæ typum, quem Decio ſignarant, eundem etiam Valeriano percutiunt, nempe Apollinis & urbis Genii capita adverſa: Apollinem, ut tutelarem oppidi deum, quem in memoriam Seleuci Conditoris, qui ſe Apollinis filium prædicabat, colebant; pariter venerabatur Genium urbis, quem calathò ornant Serapidis inſtar, cui tribuitur, ut ait Macrobius, ob ſolis altitudinem & potentiam capacitatis: unde in Seleucienſium in agris abundantiam denotat, cujus cornucopiæ ſymbolum eſt.

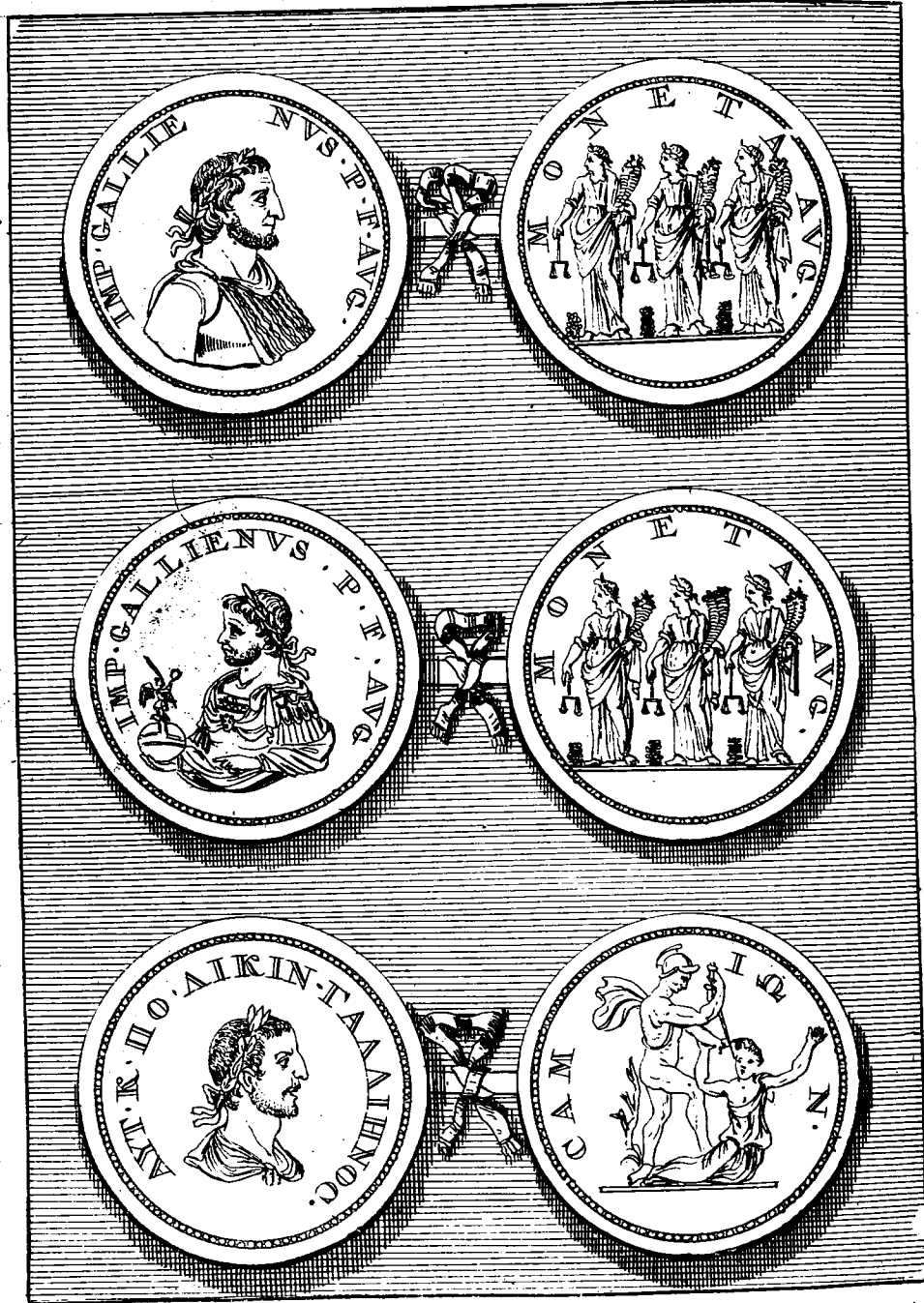
Saur. 1.

P. LICINIUS GALLIENUS.

I. & II.

Gallienus à patre Cæsar, mox Imperii confors factus, cum à Sapore captum redimere parum curavit, sed se deliciis & voluptatibus immergens solus Imperavit: frequens autem monetarum typum percussisse videtur, cum plurimi Romanas occupassent provincias tyranni, & signata eorum effigie in moneta, se Imperatores prædicarent; nam certa erat supremæ potestatis nota, quam omnes percutere diligenter procurabant, ut se meritò ac jure declaratos esse denotarent, de quo Vopiscus. *Scis enim, mi Basse, quanta nobis contentio proxime fuerit cum amatore M. Fonteio, cum ille diceret FIRMUM, qui Aureliani temporibus Ægyptum occupaverat, latrunculum fuisse, non Principem: contra ego, mecumque Ruffus, Celsus, & Ceionius Julianus, & Fabius Sossianus contenderent, dicentes illum & purpurâ usum & percussa MONETA Augustum esse vocitatum, quin etiam nummos ejus Severus Archontius protulit.* Sed Gallienus per hos ejus molis, quæ pro monetæ usu non adhibebantur, se solum esse Romanum Imperatorem denotare existimabat, & cum Odenato, & Aureolo participasset Imperium & cudendæ monetæ jus permisisset, maximos nummos sibi retinuisse videtur.

Pag. 113

Quest. Grac.

Samii, ut Valeriano patri, sic Gallieno ejus filio nummos signarunt: sed hic typus, quam historiam exhiberet, ancipitem me aliquandiu tenuit: cum autem urbes inter se de antiquitate plurimum decertarent, ad veterem Samiorum aliquam spectare illam existimavi, quam Plutarchus nobis indicare videtur per Bacchum Amazonem interficientem. *Amazones, inquit, Bacchum fugientes è ditione Ephesia, in Samum evaserunt, ille navibus constructis, transfretavit, conseroque prælio, multas in eo loco concidit: quem spectantes à copia fluentis sanguinis Panæma appellarunt ex admiratione.* In nummo Bacchus vel Phlous, nam id alii ad Phloum revocant galea insignis, bellatoris & herois ornatu, strophio supra capulas volitante, Amazonem humi prostratam, capillis sinistra arreptis, erigit, quam pugione confossurus est: Amazon dignoscitur ex tunica, quæ aperit & demonstrat mammam exustam, ne impedimento esset ad pugnam conferendam. Amazonum ossa in hac insula diu demonstrata fuisse tradunt. Truncus arboris locum indicare videtur, ubi res gesta fuit.

M. CASS. LATIENUS POSTUMUS.

Postumus Transrhenani limitis dux & Galliae, praeses à Valeriano factus est, quo à Sapore capto, Gallienus ejus filius Saloninum suum Postumo educandum, & ad res militares formandum misit: sed cum Celtæ puerum apud se Imperare ferre non possent, illo occiso, Postumum appellarunt Imperatorem. Gallienus contra eum movit, sed frustra, fortissimus erat dux, & ut se ob virtutem à Gallis electum denotaret, nummum percussit cum epigraphe *VIRTUS AUG.* Stat juvenis militari habitu galeatus, dextra hastam gerens, sinistra clypeo innixa, quem Romani sub Virtutis imagine venerabantur. *Pollio In ejus vita.* Postumum hoc elogio à Valeriano datum scribit, *ut qui locum Principis mereatur jure.* Porro à Gallis rerum novarum cupidis Læliani & non Lolliani interventu, post decem annos, occisus *Ex nummis.* est.

CLAUDIUS GOTHICUS.

Claudius, Gallieno Heracliani & Marciani infidiis prope Mediolanum occiso, ab exercitu Imperator factus est, & Gothicis qui Provincias undique vastabant devictis nutantem Rempublicam conservavit, sed cum pecunia tot bellis civilibus & Gallieni impensis immoderatis esset exhausta, & ad Gothicum bellum confi-

ciendum necessaria, non modo imminuta est argenteæ materia, ut probant nummi: sed ærea primi moduli suppressa, & frequens ex minimo, & rarò ex mediocri signata est: unde in nummis non amplius nota S. C. cui forsàn Senatus ad res restituendas, consensit: porrò Imperator nummos maximos non ad usum, sed amicis donandos, & ad Imperii splendorem aliquot percussit.

M. ANNIUS FLORIANUS

FLorianus Imperium, quod frater à Senatu consentientibus militibus receperat, & quo per sex tantum menses erat potitus, tanquam hereditarium arripuit: sed cùm accepisset Probum à militibus electum, fortitudine illi impar, venas sibi secari iussit, cùm nollet privatus vivere; alii à militibus occisum narrant. Licet autem duos tantum menses imperasse dicatur Florianus, nummi ejus maximi non admodum perrari sunt, sed tantum cum trium monetarum typo, quod illa ex tribus metallis auro nempe, argento, & ære signaretur: ideò tres fœminas repræsentabant bilancem ex una manu, & cornucopiæ ex altera gerentes: bilancem quidem quod moneta pondere certo constare deberet: cornucopiæ verò, ad indicandum ex moneta rerum omnium abundantiam conciliari: pro pedibus earum monticuli, seu metalli cujusque acervus.

M. AVRELIUS PROBUS.

I.

Probus tot egregia belli facinora sub Valeriano, Gallieno, Claudio, & Aureliano Principibus ediderat, ut Senatus illum à militibus electum mox confirmaverit; itaque Romam iter acceleravit, ut in Gallias cum ingenti exercitu proficisceretur contra barbaros, qui post Aurelianum, Romanas civitates occupaverant: ubi plurimi reguli illius potestati subjicientes se, tributum solvere polliciti sunt; in cujus rei memoriam maximum hunc nummum signari jussit, cum alloqueretur cohortes, præmia belli iis distribuens, præsentibus quos subjugarent, regulis: quem typum valde illustant Vopiscus verba: *Quandiu reguli novem ex diversis gentibus venirent: atque ad pedes Probi jacerent.*

In Probo.

I I & I I I.

Romani Principes, infimi, ut vocant, Imperii, à Claudio inchoantes, nummos maximos frequenter cum *tribus monetis* percusserunt, ut penes se jus omne signandæ pecuniæ denotarent: interea observarunt Antiquarii, cum nummi primæ magnitudinis, in quibus res Principis memoriâ dignas exhibere solebat Senatus, in usu monetæ non amplius essent, Imperatores aliquando gesta sua militaria clypeis insculpsisse? an quod illi, ut mos erat antiquitus, in templis etiam num appenderentur?

In superiore Probi clypeo depingitur ipse jaculo barbarum impetens, ut in nummis Cæsarium supremi Imperii effingi solebant Imperatores cum victoriâ per aëra volitante, & coronam ipsis præbente. In secundo, tanquam ex bello rediit exhibetur hastam gerens, præeunte aut Roma, aut Felicitate: pro pedibus captivus. In tertio, ejus in urbem adventus Pacificatoris habitu, dextram elevans præeunte Roma, quæ videtur galeata, & subsequente milite, cum ab exercitu electus fuisset.

CARUS ET CARINUS.

Carus, Probo bellum Persicum meditante insidiis quorundam militum occiso, ab exercitu Imperator est appellatus; cum autem bellum contra Persas suscipere vellet, filios fecit Cæsares, ut narrat Vopiscus, *Bellum Persicum quod Probus parabat, aggressus est, liberis Cæsaribus nuncupatis.* In Carini Cæsaris à patre Caro creati gratiam videtur cusus hic maximus nummus, quod exhibeatur cum parente. Epigraphe SÆCULI FELICITAS per quatuor puerulos anni tempora designantes, abundantiam sub iis principibus per omnes anni tempestates non defuturam denotat, Ver enim canistrum floribus refertum gerit, Æstas falcem ad segetes secandas tenet, Autumnus per Leporem dextra, tempus venationibus aptum indicat, & læva maturos fructus in canistro ostendit. Hyems vestibus contra frigus munitur, dextra pedicam ad capiendas aves, & læva jam captas præ manibus demonstrat. Sic felix sæculum sub Caro & filiis: quibus alludit Calpurnius

*Sed hæc quibus aurea possint
Sæcula cantari.*

NUMERIANUS.

M. Aurelius Numerianus Cari Imperatoris filius junior, patrem ad Persicam expeditionem Cæsar ab eo factus, sequutus est: dein-

Pag. 119

.14

no stalloqto dinnon a

de in Mesopotamia Imperator ab eo acclamatus, Augusti nomen accepit, eumque barbaros profligasse indicant ejus nummi obvii, cum epigraphæ MARS VICTOR & JOVI VICTORI. Quod confirmat ejus imago sub clypeo depicta in barbaros equo decurrens, quos jaculo impetit, dum victoria per aëra volitans ipsi coronam porrigit. Nummus autem hic maximus insigni arte cælatus Romæ percussus videtur Numeriani jussu, amicis distribuendus, cum ad urbem properaret, sed in itinere Apri Soceri insidiis interfectus est.

C. VALERIUS DIOCLETIANUS.

Diocletianus, Caro Imperatore mortuo & Numeriano ejus filio, à militibus Imperator appellatus est, quod cum Romæ Carinus Numeriani frater major accepisset, adversus Diocletianum cum exercitu progressus est, sed ab eo in Mœsia victus occiditur; itaque Diocletianus in Urbem venit magno honore à Senatu acceptus: ubi præter nummos ad usum publicum, maximos pro donativo percussit; at cum mos invaluisset id initio fieri, & nihil adhuc præclarum gessissent Imperatores, monetarum typum exhibebant. Liceat nos hic tyrones monere hunc Principem nummos ex ære medios restituisse vel frequentiores reddidisse, & argenteos post tot sæcula ex argento puro cudisse, & ne quis monetam adulteraret, graves pœnas instituisse: unde *sacra* in ejus nummis appellata est. M.

M. AUR. VAL. MAXIMIANUS. 121

INsurgentibus Tyrannis Maximianus à Diocletiano Cæsar factus est, deinde Augustus, & Imperii particeps. Cum ille bello strenuus esset, sed natura ferox & immitis, supremum adeptus fastigii insigne, nummos cum monetarum typis percussit, ut penes se esse etiam jus monetæ cudendæ argueret. Diocletianus quidem dictus est Jovius : Maximianus vero, Hercules, quasi Diocletianus, alter esset Jupiter, Herculis pater. Ut Julii & Augusti temporibus, pro moneta signanda erant Triumviri monetales, sub his Principibus dicebantur Procuratores monetæ, seu Præpositi monetæ, ut eos vocat Ammianus.

Lib. 22. 6, 17.

C. GAL. VAL. MAXIMIANUS.

GAlerius à Diocletiano & Maximiano Cæsar creatus est cum Constantio Chloro: in affinitatem etiam ambo vocati sunt, ut firmiora inter eos essent vincula: Galerius Valeriam Diocletiani filiam in uxorem accepit, & Constantius Theodoram Maximiani; & quasi inter omnes divisum esset Imperium, Illyrici oræ ad usque Pontifretum, Valerio commissæ sunt; unde ipsis etiam tantum Cæsaribus jus monetæ cudendæ communicatum est, ut indicat maximus ille nummus, in quo tres fœminæ solito modo exhibentur; quod jam Gallieni ævo, in Salonino ejus filio receptum observamus, ut penes Cæsares hæc supremi fastigii nota, jam esset.

MEL. JULIUS CRISPUS.

Crispus Constantini ex Minervia priore eius uxore filius, à patre Decennalia Imperii peragente cum Constantino juniore ex Fausta fratre, Cæsar dictus est: in cujus memoriam videtur cusus hic maximus nummus, denotans eum ad summum Imperii fastigium per concessum cudendæ monetæ esse designatum: unde in nummis ejus ævi: SACRA MONETA AUGG. ET CAESS. NOSTR. *Sacra moneta Augustorum & Cæsarum nostrorum.* In hoc autem dicitur MONETA URBIS VESTRÆ. ad indicandam monetam in aliis etiam urbibus esse concessam à tempore quo Claudius existimatur signandi potestatem Senatui ademisse: de quibus vide Ducangium in Historia Byzantina, & in Dissertatione de inferioris ævi Numismatibus.

Q2

FL. CLAUD. CONSTANTINUS JUN.

Constantinus junior Constantini M. ex Faustina filius natus major, cum Crispo ex priore patris uxore Minervia fratre, dum Decennalia celebraret, Cæsar factus est; cujus memoriam in clypeo renovat per has voces vot. x. id est *Votis decennalibus*. Cum igitur illi per Cæsaris dignitatem ad Imperium designati essent, res à patre gestæ iis communicantur & sicut Victoria in Constantini M. nummis ita in iis exhibetur. Victoria clypeum tenet, in quo VICTORIA AUG. & circa, VOTIS MULTIS X. modo in Constantino juniore scribitur VICTORIA BEATISSIMORUM CAESS. ob ereptas Licinio Provincias, postquam eum Constantinus pater ad Cibalim viceret. Beatissimi titulus Diocletiano & Maximiano primum datus est, quòd feliciter Barbaris & Tyrannis devictis Imperium per tot annos administrassent: deinde Constantino patri, post ejus victorias, concessus: unde Cæsares illius filii, etiam BEATISSIMI nominantur.

FL. JULIUS CONSTANTIUS.

I.

Constantius Constantini M. secundus ex Fausta filius, primum à patre Cæsar factus est, & eo mortuo Augustus & Imperator cum aliis fratribus, cui in divisione Imperii, Oriens cessit. Persas in Mesopotamiam irrumpentes, repressit; unde Constantinopolim reversus, percussus est hic maximus nummus cum epigraphe VICTORIA AUG. Victoria sub Genii urbis forma exhibetur, corona turribus ornata, ad denotanda illius amplissima mœnia à patre Constantino extructa: pede dextro proræ imposito, ad arguendum ejus ad mare situm: dextrâ palmæ ramum gerit, solenne victoriarum insigne: lævâ cornucopiæ tenet, ad denotandam soli fertilitatem & abundantiam.

II.

Cæsaris tantum titulo insignitur Constantius in hoc nummo, quam dignitatem à patre Constantino recepit, cum Vicennalia sua & Crispi Constantinique junioris filiorum Decennalia celebraret, qua de re Aur. Victor inquit, *Namque ea tempestate Imperatori nostro Constantio insigne Cæsaris datum.* Pro cuius Constantii dignitatis Decennio, Nicomediæ ipsi concessæ acta sunt vota, & cufus est hic nummus, in quo Victoria scribit in clypeo VOT. X. id est *Vota Decennalia.* Victoria autem dicitur Beatissimorum Cæsarum, quod Delmatius Constantii patruelis, Cæsar à Constantino Magno etiam factus, Calocerum in Cypro res novas molientem debellarit: inde percussus nummi inter Cæsares in communis victoriæ signum, & in nummis Delmatii Victoria cum corona, apud Spanhemium occurrit.

De Cæsaribus.

*Dissert. 6.
p. 601.*

III.

Constantius cum Augusti titulo prodit iterum, patre nempe mortuo: nam sub eo Cæsaris tantum dignitatem obtinuit. Nummus aliquam ex victoriis ejus indicat, quam ob illius forma, cum Romæ percussus sit, ex Magnentio qui Constantem Constantii fratrem dolo interfecerat, relatum auguramur. Nam postquam ille Constantem in tentorio occiso purpuram assumpsisset, Constantius ad vindicandam fratris necem, contra eum movit, & memorabili prælio ad Mursiam devicit: sed cum Magnentius bellum rursus reparasset, ad Lugdunum iterum Constantius illum superavit, & in urbe se gladio transfigere coëgit, anno ætatis 40. Constantius sic Occidentem recepit, solusque Imperio potitus est: sed cum nullum haberet filium, Juliano ejus patrueli illum tandem cessit.

IV.

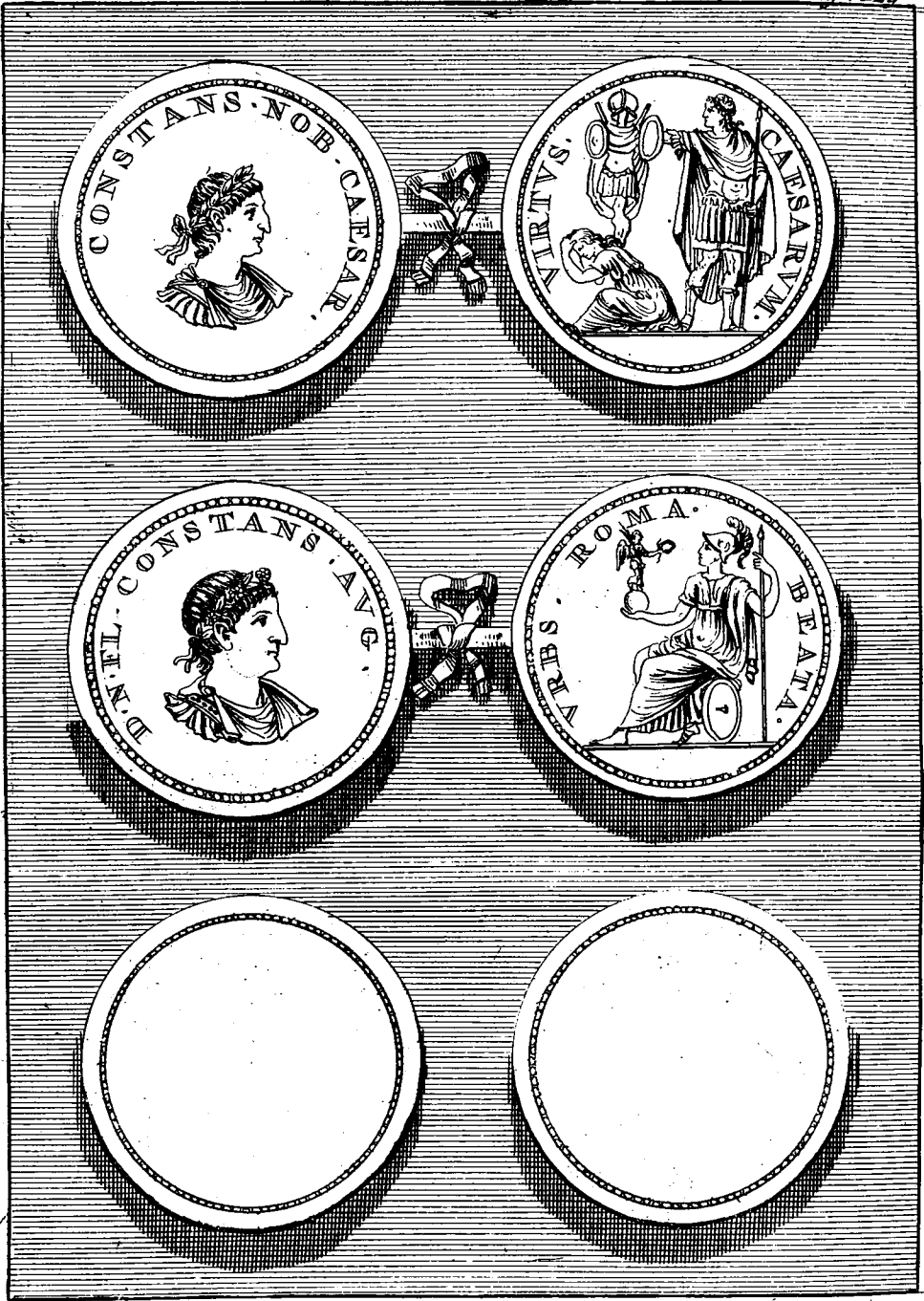
Constantii nummi in ordine haud sunt collocati, sed ut ad seriem accedere, scalpti; nam hic Cæsaris titulum præfert, & ideo ante eos qui Augusti dignitatem habent, præponendus. Constantius à patre cum Cæsar factus esset, mox ei percussi sunt nummi & iidem tituli, quibus pater ornatus est, attributi: sic Victoria in ejus nummis, quæ ad Constantinum M. Gothis debellatis spectat cum epigraphe G L O R I A R O M A N O R U M percussa est. Vox *Gloria* cum sit frequens de aliquo fama cum laude, primùm sub Constantino Magno, qui tot egregia edidit facinora, usurpata est; unde in præclaro ejus numismate dicitur, G L O R I A SÆCULI, VIRTUS CÆSARIS. Novus honoris titulus patri datus, totam Romanorum Gloriam in Constantino Magno designans, filio etiam communicatur, tanquam esset jam *Romanorum gloria*.

I.

FLAVIUS JULIUS CONSTANS.

Constans tertius Constantini M. ex fausta filius, à patre Cæsaris titulo donatus est, cum vota celebraret Triennalia, de quo ait Aurelius, *De Cæsarib.* Victor. Et interea Gothorum Sarmatarumque strata gentes, filiorumque cunctorum minor, Constans nomine, Cæsar fit. Tunc decimum sextum agebat annum: quo titulo, tanquam ad Imperii successionem cum fratribus vocatus, nummi & quidem maximi, ei percussi sunt: hic præfert epigrammæ VIRTUS CÆSARUM, in quo Constantinus pater Paludatus stans manum imponit trophæo, quod in Sarmatia Gothis devictis illi erectum est. Provincia lugubris & mœsta in imo trophæi caput sustentans, tanquam subdita depingitur: ut sic per patris victorias, filiorum virtus emicaret, quos habuisset in bello comites, & quorum hac expeditione maxime enituerat fortitudo.

R.

I.I.

Augusti, id est, Imperatoris titulo ornatur Constans; post mortem scilicet patris, anno secundo postquam Cæsar ab eo appellatus esset ipsi autem in divisione Imperii cum fratribus Constantino & Constantio, Italia, Africa cum insulis, Illyricum, Dalmatia, Macedonia, Achaia, Peloponnesus, & Græcia cessit. Ideò Roma in ejus nummis galeata, ut solet, repræsentatur, cum Beatæ elogio, quod sibi tribuit, cum se felicem sub Constante existimet. Diocletiano & Maximiano ejus collegæ Beatissimi nomen datum fuisse primum supra diximus: qui sint autem beati dicendi declarat, his verbis Seneca. *Hoc nos docet beatum, non eum esse, quem vulgus appellat, ad quem pecunia magna confluit, sed illum cui bonum omne in animo est erectum.* Roma ergo non videtur se Beatam appellare, quod divitiis, ut Caput mundi, abundet; sed quod Constantem habeat Imperatorem: si quidem Eutropius narrat de ejus Imperii initio. *Constantis Imperium strenuum aliquandiu & justum fuit.* Deinde Constantini fratris morte tumidior, ad scelera se convertit.

Lib. Epist. 6.

Lib. 30.

MAGNENTIUS.

IN Gallia Magnentius ex barbaris parentibus natus, Comes tandem ordinum factus, occiso artibus suis Constante, purpuram Augustoduni, cum Imperatoris nomine assumpsit: rebus deinde Galliae constitutis in Italiam transit, ut Constantis Imperium sibi vindicaret; Nepotianus interea ex Eutropia Constantini Magni sorore filius, qui Imperii haeredem ideo se existimabat, ne Magnentius, illud vacuum occuparet, Romae se Imperatorem vocavit: sed post 28. dies Magnentiana factione extinctus est: Magnentius fratrem Decentium creat Caesarem Mediolani, & Romam progressus, Decentium ad tutandas Gallias, & ad novas copias colligendas mittit: pacata tandem Italia contra Constantium in Pannoniam profectus est: ubi ab eo profligatus, in Italiam se recepit, & ut a fratre copiarum auxilium acciperet, eum confortem Imperii fecit, Augustumque nominavit, ut nos docet hic nummus cum epigraphe VICTORIA AVGVSTORVM, qui videtur cufus, cum plures eum incautus prosequentes, circa Ticinum profligavit.

MAGNUS DECENTIUS.

Decentius nomen Magni quod ferebat ejus pater, dictus Magnus, assumpsit, à quo etiam Magnentius frater appellatus videtur. Cæsar Mediolani factus est, cum Magnentius accepisset Constantium, patruelem Gallum Cæsarem creasse, ut Orientem in officio contineret, & à fratre cum hac dignitate ad conservandas Gallias missus est. Augusti titulum recepisse videtur postquam Magnentius à Constantio ad Mursiam victus est, ut ipsi copias duceret, quibus se contra eum tutarentur: qua de re eques hostem jaculo impetens exhibetur cum epigraphe VIR-TUS AUGC. quasi virtute eorum communi, hostes essent debellaturi. Enituerat haud dubie Decentii in bello fortitudo, siquidem dictus erat cum nobilissimo Cæsarium frequente titulo, *Fortissimus*, ut nos docent ejus nummi: sed cum audisset fratrem Lugduni, post victoriam à Constantio relatum, manus sibi violentas attulisse apud Senonas, laqueo vitam finivit.

FINIS.

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

- A**
A	Cilius Glabrio Consul cum Commodo, pag. 48.	Germania per Duces retulit. 79
Acræus	Jovis cognomen. 18	de Persis ipse reportavit. 81
Actæa,	Cereris cognomen. 29	Sub Solis effigie in nummis. 82.
Actia	certamina Perinthi celebrata. 69	Amazonum ossa in Samo servata. 114
Actium	urbs Epiri. 53	Anazarbus, Ciliciæ urbs. 59
Actium	certamen in Augusti honorem institutum. 77	Ancaeus Sami fundator. 163
Adventus	Augusti, Pacificatoris habitu. 118	Ancyranum Lunum deum colunt. 19
Ædes	Faustinae Juniori decretæ. 35	Annona Populo à Commodo procurata. 47
Ælius	Capitolinus Byzantii Prætor. 72	Antæus ab Hercule oppressus. 85
Æmilianus	contra Gallum purpuram assumpsit. 109	Antinous Hadriani Imp. amantissimus. 9
Ænobarbus	Domitiæ gentis cognomen. 9	Antiochia urbs Syriæ. 71
Ænum	Thraciæ urbs. 58	Antiochius Syriæ Rex à Romanis victus. 71
Æquitas,	cur in monetis appositæ. 88	Antonius Triumvir è Samo Jovis statuam sustulit. 103.
Æsculapius	Docimi cultus. 100	ad Actium cum Cleopatra devictus. 78
Magnesiæ.	84 Pergami. 67.	Apamea urbs Syriæ. 56
Thyatiæ.	55	Aper Numeriani focer. 220
Agrippæ	filiæ ab Augusto adoptati. 99	Apollo, juvenis depingi solet. 20
Agrippina	Germanici, simulandi nefcia. 7	cognominatus Actiacus. 53
Albinus	in Gallia occisus, 62	Palatinus appellatus. 53
Alexan.	Severus victoriam in	Blaundi Lydiæ cultus. 100

R. 3011

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

Apud Seleucienſes Ciliciæ.	Radiato capite exhibitur. 5
108	Fulmen ut Jupiter gerit. 6
In urbe Tarſo. 85	Avidii Caſſii rebellio ſub M.
Apollonia urbs Ioniæ. 70	Aurelio. 32
Apolloniienſes, in quam urbem conveniebant. 70	Aurelius Barbarus Thyatiræ Prætor. 55
Apuleius conſul cum Auguſto V. 4	Aurelius Geminus Smyrnæ Prætor. 67
Aqua marina pro luſtratione. 42	Aurelius, Glycon, primus Blaundi ſacerdos. 100
Aquila Imperii inſigne. 25. Jovis. 56. Legionis. 74	Aurelius Philadelphenſium primus Sacerdos. 104
Arcadius Ciliciam in duas provincias diviſit. 59	Aureolus Imperii particeps à Gallieno factus. 113
Archelaus Cappadociæ Rex ultimus. 64	B
Arcus M. Aurelii, & L. Veri, Romæ. 32	B Acchus juvenis ſemper depictus. 21
Argæus Cappadociæ mons altiffimus. 64	Unde Dionyſius appellatus. 100
Ariarathes Eufebes Cappadociæ Rex. 61	Amazonas proſtigat. 4
Aries Mercurio ſacer. 19	Apud Coryciotas Ciliciæ cultus. 110
Arma, quibus utebantur Britannii. 48	A Pergamenis. 102
Armeniacy nomen L. Vero datum. 38	Balbinus cum Caracalla conſul. 65
Armiger, Martis cognomen. 89	Barbia Orbiana Alex. Severi uxor. 105
Aſcanius Æneæ ex Creuſa filius. 99	Beatiffimi titulum, quis primus uſurpavit. 124
Aſiani, Romæ templum primi erexere. 39	Beatus, qui jure dici meretur. 130.
Aſiarcha, primus Aſiæ ſacerdos. 27	Bella ſub Hadriano Imp. pauca. 17
Athenodorus, Auguſti præceptor. 40	Bellator, Martis cognomen. 89
Attalus, Smyrnæ Sophiſta. 33	Bellum Britannicum ſub Commodo. 50
Auguſtus Statuam Jovis quam Antonius è Samo ſuſtulerrat, in Capit. poſuit. 103.	Parthicum, quandiù duravit. 58
	Bilanx, monetæ ſymbolum. 116

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

Bipennis Amazonum inſigne. 92	Carpi Sarmatiæ Europææ populi. 96
Bithynia Hadriani provincia. 22	Carus poſt Probum Imperator 119.
Bithynium, urbs Bithyniæ. 29	In Meſopotamia mortuus. 120.
Blaundus, Lydiæ urbs. 100	Caſtor Jovis ex Leda filius. 49
Blaundus Heros quiſnam. <i>ibid.</i>	Cenſoria dignitas Senatui remiſſa. 106
Bos Herculi immolatus. 26	Centauri, quibus utebantur armis. 25
Britannia ſub Commodo rebellat. 48	Cerealiam quando Romæ recepta. 24
Britannici nomen Caracallæ datum. 65	Quomodo Græcè dicta. 64
Byzantium fame expugnatum. 72	Cæremonia pro Auguſtarum conſecratione. 30
C.	Ceres Proſerpinæ mater. 36
C. Litera inverſa, Centuriæ nota. 74	Serendi frumenti inventrix. 10
Cæreas Atrali F. Pergami Prætor. 66	A Romanis ab antiquo culta. 24
Cæſarauguſta urbs Hiſp. Tarraconenſis. 1	Certamen Olympicum in Elide primum inſtitutum. 77
Cæſarea urbs Cappadociæ metropolis. 64	Certamina, quæ vocata Φιλαδέλφεια. 69.
Cæſares nudum caput gerebant. 95	Byzantii, Antoniana Auguſta. 72
Caduceus, ludorum præmium. 110	Cervus Dianæ ſacer. 35. 56
Caligula ſe Dominum appellari juſſit. 11	Æternitatis ſymbolum. 35
Calocerus, res novas in Cypro movet. 126	Cibalis, urbs Pannoniæ inferioris. 124
Calycadnus Ciliciæ fluvius. 108	Cilicia in magnam & parvam. 59
Canis Hylam ſequutus. 63	Circenſes Agrippinæ à filio conceſſi. 7
Caracalla Germanici nomen aſſumit. 65	Cius, urbs Bithyniæ. 22
Togatus ſacra facit. 70	Claudius Gothicus poſt Gallienum. 115
Alter dictus Alexander. 65	Claudius Fronto Aſiarcha. 27
Carinus à patre Cæſar factus, 119	Claudius Miletopolis Prætor. 76

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

Claudius Rufinus Smyrnæ Prætor. 60	ni pater. 121
Clypei votivi templis appensi. 96.	In Britannia mortuus. 122
Clypei Augustorum res gestas quando præferebant. 118	Constantinus Junior ex Faustâ F. 122
Codrus Atheniensium rex ultimus. 92	Constantius Junior secundus ex Faustâ F. 125
Colonia Romulensis in Hispania. 3	Quando Cæsar factus. 126
Patrensis sub Augusto deducta. <i>ibid.</i>	Quando Augusti titulo ornatus. 127
Coloniis cudendæ monetæ potestas concessa. 3	Cornelia Paula Elagabali uxor. 78.
Colonus ut plurimum velatus. 52.	Cornucopiæ, Symbolum abundantiæ. 10
Colophon urbs Ioniæ. 71	Concordiæ deæ in signe. 5
Commodus cur Ælius appellatus. 43	Coronalaurea quibus concessa. 2.
Cum patre triumphavit. 44	Quercea, quibus data. 7
Annonam populo procuravit. 47	Corycus urbs se asylum vocat. 110.
Sub Her culis imagine cultus. 54.	Cræsus Lydiæ rex. 94
Spoliis Leonis amictus. 52	Crispina Commodi uxor. 43
Concordia Principum exoptata. 40.	à marito relegata, deinde occisa. 45
Laodiceæ cum Epheso. 56	Crispus Constantini ex Minervia F. 123
Constans tertius Constantini Magni F. 129	Cumæ, Æolicarum urbs maxima. 84
Ad scelera se convertit. 130	Curitis, Junonis cognomen. 107
In tentorio occisus. 131	Cybele, eadem quæ Rhea, & Ops. 15
Constantinopolis à Constantino M. vocata. 120	Smyrnæ tutelaris dea. 33.60
Constantinus M. quando Cæsar factus. 122	Cydnus Ciliciæ Fluvius.
Gothos in Sarmatia devicit. 129.	Cyziceni quando Neocori primum. 36
Constantius Chlorus Constanti-	Quando, bis Neocori facti. 16.
	Cyzicus urbs Hellepontis celeberrima. 63

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

D.

	vero. 79
D acia sub Commodo sedata. 50	Diocletianus contra Carinum Imperator factus. 120
Dædalus faber Atheniensis. 83	Alter vocatus Jupiter. 121
Daduca Cereris sacerdos. 29	Diomedes Pythia certamina instituit. 66
Dalmatæ à Tiberio victi. 5	Docimum urbs Phrygiæ magnæ. 100.
Decebalus Daciæ rex. 13	Docimus, Macedo, Antigonidux. 100
Decennales ludi, à quo instituti. 49.	Domitianus Dominum se appellari iussit. 11
Decennialia Commodi, quando suscepta. <i>ibid.</i>	Se Palladis filium jactabat. <i>ibid.</i>
à Constantino M. soluta. 123	Drusi senioris statua in templo Concordiæ. 5
Decentius Magnentii frater. 132.	Drusus Tiberii filius. 105
Apud Senonas laqueo vitam finiit. <i>ibid.</i>	
Decius contra Philippum Imperator factus. 101	E.
cur Hostilianum adoptaverit. 105.	E lagabalus, Solis erat Sacerdos. 78
Delmatius Constantini M. nepos. 126	Emesa urbs Syriæ. 63
Demetrius Apellas Apolloniæ Prætor. 71	Epigonius Colophonis urbis tyrannus. 72
Dextrarum junctio, fidei symbolum. 45	Ephesii Asiæ primatum obtinere. 90
pro matrimonio contrahendo. <i>ibid.</i>	Quando Neocori bis dicti. 61
Concordiæ symbolum. 78	Augustorum & Artemidis Neocori. 82
Diana, cognominata Lucifera. 35.	ut soli primatum haberent, obtinere à Macrino. 76
Polymamma apud Ephesios. 56.	Ephesus Ioniæ urbs. 56
Eadem Philadelphiæ culta. 104.	Epidaurus urbs Peloponnesi. 79
Venatrix appellata. 90	Etruscilla Decii, & non Volusiani uxor. 104
Dindimus Phrygiæ magnæ mons. 28	Evander Arcadiæ rex. 24
Dio consul iter. cum Alex. Se-	Euhippa Amazon. Thyatiræ fundatrix. 55
	Eusebia Cappadociæ urbs. 64

I N D E X

VERBORUM ET RERUM.

Eutropia Constantini M. foror. 131.	Genius montis Argæi pro Deo habitus. 75
F.	Germania à Tiberio vastata. 5
F Alxætatem designat. 110	Germanicus à Tiberio adopta- tus. 105
Faufa, Constantini M. uxor fecunda. 113	Germanicus Commodi cur co- gnomen. 44
Fauftina junior parum pudica, 35.	Gerufia fenum Senatus. 94
Sub Dianæ Luciferæ effigie. <i>ibid.</i>	Geta Severi F. minor. 73
Sub Proferpinæ nomine. 36	Gloria Romanorum quando in nummis. 128
93	Gordianus tertius venationi de- ditus. 90
Sub Veneris appellatione. 36	ad bellum Perficum pergit. 90.
Fauftina senior, quando mortua. 29.	Perfas proffigat & vincit. 87
Fefla pro Decennialibus cele- brata. 49	H.
Fides exercitus Commodoprae- fita. 50	H Adrianus fe Nervæ nepo- tem fcripfit. 15
Fimbria Romanorum dux. 67	Princeps munificus. 17
Firmus sub Aureliano tyrannus. 113.	Minervam praefertim coluit. <i>ibid.</i>
Flavius Paufanias Magnesiæ Prætor. 84	Olympium fe appellavit. 18
Flores ver denotant. 119	Helias Blaundi urbis Epifcopus. 100.
Florianus Taciti frater, Impera- tor. 116	Helvius Pertinax cum Commo- do confil. 52
Fœdus Ephesiorum cum Phila- delphenfibus. 114	Hercules bibax. 24
Fortiffimus, Cæfaris epithetum.	clava pro armis utebatur. 90
G.	Midæi tutelaris deus. 63
G Alienus filium Poftumo educandum tradidit. 115	Philippopolis Thraciæ cul- tus. 66
Heracliani & Marciani infi- diis occifus eft. <i>ibid.</i>	Tarfi Ciliciæ. 85
Gallus poft Decii mortem Im- perator factus. 107	Herculis facrificium ad aram maximam. 23
	cum Antæo gigante lucta. 86
	Herculius cognomen Maximi- niani. 121

I N D E X

VERBORUM ET RERUM.

Herennius Decii & Etrufillæ F. 104	Julia Augufti sub Pietatis imagi- ne. 3
Hippius Bithyniæ Fluvius. 22	Julia Severi; ex Emefa urbe. 63
Hispaniæ divifio ab Augufto fa- cta. 1	Julia Paula Elagabali uxor
Holmus Ciliciæ Afperæ urbs. 108	Julius Marcus Pergami Prætor. 77.
Homadus Centauri nomen. 25	Julius Paulus Prætorio præfe- ctus. 78
Horti Elyfii. 42	Juno Pronuba apud Samios ado- levit. 98
Hoftilianus à Senatu contra Phi- lippum Imperator appellatus. 105	ab iis magnopere culta. 83
Hoftilianus ejus F. à Decio ado- ptatus. 106	Jupiter, unde cognominatus Victor. 39
Hygæ Æfculapii filia. 72	Amicus appellatus. 68
Hylas Theodamantis filius. 63	Laodiceæ cultus. 33. Sami. 103. Smyrnæ. 33
Hypæpa Lydiæ urbs ad Cayf- trum. 89	Jus monetæ cudendæ Cæfaribus conceffum. 121
I.	L.
I berus Hispaniæ fluvius. 1	L ampadum dies Cereri dica- ta. 30
Imber divinitus exortus. 31	Laodice Seleuci Regis Syriæ uxor. 17
Immunes Colophonii facti. 71	Laodicea Phrygiæ urbs ad Ly- cum. <i>ibid.</i>
Imperatores pro bello fufcipien- do facra faciebant. 39	Lauri ramus pro luftratione. 42
ante bellum alloquebantur milites. 97	Laurus Apollini facer. 103
Dii Romani à Græcis appel- lati. 81	Lectifternia, unde dicta. 38
Imperii quæ pars Constanti ces- fit. 130	Legio iv. Scythica. 1
Imperium sub Diocletiano divi- fum. 120	VI. Ferrata. <i>ibid.</i>
Ion Xuthi filius. 80	X. Fretensis. <i>ibid.</i>
Iones ab eo dicti. <i>ibid.</i>	Minervia à Domitiano infi- tuta. 12
ab Achæis ejecti. 79	XXII. Primigenia. 3
Jovius Diocletiani cognomen. 121	Leo Herculi facer. 54
Ifauria regio Afici minoris. 108	Licinius ad Cibalim devictus. 124
	Livia pro Junone culta. 30
	S ij

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

Sub Justitiæ nomine.	3	Marciana Trajani foror.	13
Lucilla L. Veri uxor.	42	Marinus sub Philippo tyrannus.	101.
Quot habuerit filios.	42	Mars præcipuè à Romanis cul-	89
Ludi Apollinares Romæ editi.	54.	tus.	89
	54.	Matrimonium Commodi cum	43
Cereri quando facti.	24	Crispina.	43
Chrysanthemi Sardibus ce-	93	Martialis cognomen Junonis.	107
brati.	93		107
Circenses Castori & Polluci di-	49	Maxentius Val. Maximiani F.	122.
cati.	49		122.
Pythii in Apollinis honorem.	65.	Gal. Maximianus, Cæsar fac-	120
	65.	tus.	120
Troia in memoriam Ascanii.	99.	Val. Maximianus laqueo vitam	122
	99.	finiit.	122
Ludorum Actiacorum præ-	80	Maximinus ad imperium per-	83
mium.	80	venit.	83
Pythiorum.	65	Maximus Maximini Imp. F.	84
Lugdunum Gallia Celtica	127	Mazaca Cappadocia urbs pri-	64
urbs.	127	maria.	64
Luna eadem quæ Diana.	35	Medicina deus Apollo.	53
Lupa cum puerulis.	47	Meleager Oenei Calydonia re-	90
Lustrationis puerorum modus.	42.	gis F.	90
	42.	Memmius Ædilis Romanus.	24
Lysimachus Thracia Rex.	55		24
M.			
M acrinus Diadumenia-		Mercurius Miletopolis tutela-	76
num F. Cæsarem facit		ris deus.	76
Magnentius inter barbaros na-	131	Midæum Phrygia urbs.	63
tus.	131	Midas Phrygia rex.	ibid.
Constantem dolo interfecit.	127.	Miletopolis Mysia urbs.	76
	127.	Milvius pons supra Tiberim.	122
Ad Murfiam à Constantio		Minerva cognominata pacifera.	53.
devictus.	ibid.	appellata Victrix.	ibid.
Magnesia Asia minoris urbs.	84	Domitiani tutelaris dea.	11
Magnus Decentii nomen.	132	Tarsi culta.	85
Mamæa Alex. Severi mater.	82	à Vulcano pro uxore postu-	23
Manus. Manipulorum symbo-	74	lata.	23
lum.	74	Minervæ imago in Domitia-	

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

ni nummis.	12	Media formæ frequētiore	120
Minervia Constantini M. uxor.	123.	facti.	120
	123.	Nundina dea, unde nominata.	42.
Mithridates Ponti Rex.	76		42.
Mæsia Europæ provincia.	120	Nysa urbs Caria.	110
Moneta supremæ potestatis no-	113		
ta.	113	O.	
cur sacra appellata.	120	O ctavia Claudii Imperato-	
pondere certo constare debet.	116	ris filia.	9
	116	Octavius Herennius Romæ	25
Murfia inferioris Pannonia	127	templum Herculis erexit.	25
urbs.	127	Odenatus Imperii particeps à	113
Mystæ Cereris sacerdotes.	29	Gallieno factus.	113
		Oliva pacis symbolum.	49
N.			
N avarchis facta urbs Cory-	110	Olympia certamina Pergami fa-	77
cus.	110	cta.	77
Nemeses Smyrna tutelares deæ.	67.	Olympus Bithynia mons.	22
	67.	Omphale Lydia regina.	28
Urbis restorationem Ale-	91	Origo urbis Tarsi incerta.	46
xandro suadent in somno.	91	Otacilia Severa Philippi Imp.	35
Neocori Augustorum populi.	64	uxor.	35
Neocoriam Cæsarienses obti-	64	Ovatio M. Aurelii.	31
nent.	64		
Neocorias quot Smyrna habue-	61	P.	
rit.	61	P acator, Martis cognomen.	89.
Nepotianus purpuram Romæ	131	Pallas Thyatira culta.	55
assumpsit.	131	Pamphilia Populo data.	22
Neptuni signum in portu Of-	10	Pandataria Mediterranei maris	7
tienfi.	10	insula.	7
Neptunus maris deus.	84	Pannonia sub Commodo paca-	51
Sami præcipuè cultus.	103	ta.	51
Nero à Claudio adoptatus.	9	Panthera vino gaudet.	21
Portum Ostiensem perfecit.	19.	Baccho sacra.	19
	19.	Parthici nomen L. Vero datum.	28
Numerianus Cari F. junior.	119		28
Perfas profligavit.	120	Patræ, urbs Achaia.	3
Nummi maximi non ad usum	116	Paula Elagabali uxor.	73
monetæ.	116		

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

Paulina Maximini uxor.	84	occidit.	114
Pavo Junoni facer.	83	Pietas à Samiis culta.	103
Pelopea Amazon Thyatiræ fundatrix.	55	Pinaria gens Romana.	23
Pelops Tantali Phrygiæ regis F.	84	Pithyreus Proclis pater, Epidaurus.	80
Penelope Icari filia, Ulyssis uxor.	98	Plautius Quintillus consul cum Commodo.	44
Pergamus se primam Asiæ appellat.	59	Plotina Trajani uxor.	13
Quando Neocoriam accepit.	67	Pluto Proserpinam rapuit.	24
Perinthii à Severo Neocori facti.	80	Polemo Smyrnæ Sophista.	33
ab Elagabalo bis.	78	Hadriano Imperatori gratus.	18.
Perinthus Epidaurus Perinthus urbis conditor.	79	Pollux Jovis F. ex Leda.	49
Perinthus Thraciæ urbs.	65	M. Porcius consul Romanus.	69.
Perseus, ut deus Tarfi cultus.	85	Portus Ostiensis à Cludio inceptus.	9
Pertinax filius, non Cæsar à patre factus.	57	Postumus in Galliis Imperium arripuit.	115
Pescennius in Syria Imperator vocatus.	59	interventu Læliani occisus est.	<i>ibid.</i>
Pestis sub M. Aurelio Romæ.	38	Potitia gens Romana.	23
iterum sub Commodo grassata est.	53	Prima Cæsarum quæ dignitas.	106
Philadelphenses Neocori sub Hadriano.	104	Princeps juventutis, successionis symbolum.	99
Philadelphia Lydiæ urbs.	<i>ibid.</i>	Priscus Philippi fr. purpuram in Syria post ejus mortem assumpsit.	102
Philaethes, Jovis cognomen.	18	Probus à militibus Imperator electus.	116
Philippopolis urbs Thraciæ.	65	Processus consularis Commodi.	48
Philippus Macedoniæ rex.	24	Alexandri Severi.	79
Philippus Arabs, Imperator factus.	97	Procles Pithyrei F. Ionum dux.	<i>ibid.</i>
Pacem cum Persis facit.	98	Proserpina Cereris filia.	24-94
Carpos proffigat.	96	à Plutone rapta.	36
In campis Veronenfibus devictus.	101	Sardibus culta.	93
Philippus Jun. Cæsar à Patre factus.	99	Prusias Bithyniæ rex.	22
Phlous Amazonem in Samo			

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

puđicitia, Romæ gemina.	104	tor.	89
à Principibus Fœminis optata.	111	Herculis cultum è Græcia cepit.	26
Pudor apud Athenienses colitur.	98	Ruffinus Sardinum Prætor.	94
apud Samios pariter.	<i>ibid.</i>		
cum Pudicitia, numen idem.	104.	S.	
Pueri alati pro maribus habiti,	42.	Sabina Hadriani Imp. conjux.	15
Pullio capitis ornatus.	98	Nova Ceres vocata.	30
Pupienus cum Balbino Imperator.	85	Sabini inter Latium Hetruriamque contenti.	107
Pythia certamina in honorem Apollinis instituta.	66	Sacra Cereris quomodo celebrata.	29
erant novennialia.	69	Sacra, ante certamina fiebant.	80.
eorum præmium, poma.	80	Salduba Hispaniæ Tarraconensis urbs ad Iberum.	1
Q.		Saloninus Gallieni Imp. F.	115
Quadorum rex in nummis prostratus.	31	Samos urbs insulæ Sami præcipua.	83
Quadrigæ pro consulatus processu.	4	Sangaris Asiæ minoris fluvius.	28.
Quatuor puellæ, anni tempestatenotant.	61	Sapor Perfarum rex.	113
Quinquatria Minervæ à Domitiano celebrata.	12	Sardiani à Gordiano Neocori terfacti.	93
		Sardis urbs Lydiæ primaria.	28
R.		Se metropolim Asiæ, Lydiæ & Græciæ vindicat.	94
Roma cognominata Victrix.	47	Sarmatici cognomen Commodo datum.	44
hostium spoliis frequens infidet.	32	Scipio eburneus in sine consularis.	4
sub Commodo colonia facta.	52	Scythæ, borealis Europæ populi.	107
Romani ex urbe Sophistas ejecerunt.	60	Securitas quid denotat in nummis.	9
Romulus urbis Romæ conditor.		Seleucia urbs Ciliciæ asperæ.	108.
		Seleucus novem urbes de suo	

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

nomine Seleucias appellavit. <i>ibid.</i>	accedebant. 60
Senatus monetam æream Romæ signari curabat. 88	Sulpitius Hermophili F. Sardis urbis primus sacerdos. 93
Senones Galliæ populi. 132	T.
September mensis à Caligula in memoriam Germanici appel- latus. 7	T arentum urbs Italiæ. 11
Septemviri Epulorum unde di- cti. 38	Tarcenses Severi beneficiis astricti. 62
Serapis cur calathò ornatus. 112.	cur Minervam coluerunt. <i>ibid.</i>
Perinthi tutelaris deus. 69	Tarsus Ciliciæ campestris urbs. 85
Severi in Parthos profectio. 62.	Libera sub Severo facta. 86
Signum Domitiani antiquum. 11.	Prima provinciæ vocata. 59
Smilis Æginæta, Junonis Samiæ iconem fecit. 83	Imperatorum nomina fre- quens cepit. 15
Smyrna Amazon, Smyrnæ urbis fundatrix. 92	Tatianus Trajani Imp. amicus. 75
Smyrna Ioniæ urbs celebris. 18.	Tatius Sabinorum rex. 27
Ab Alexandro M. restaurata. 91.	Taurus Apollini facer. 19
Inter Ionicas urbes recepta. 92.	Neptuno. 20
Asiæ primatum à Caracalla ob- tinuit. 82	Teium urbs in Bithyniæ Pa- phlagoniæque confinio. 21
Terræ ornamentum & Græ- ciæ theatrum dicitur. 81	Telephorus sanitatis Deus. 72.
cum Pergamo foedere juncta. 56	Telluris stabilitæ typus. 51
Smyrnæsi Tiberio templum ere- xere. 69	Templa Antinoo dicata. 19
De Chiis victoriam retule- runt. 92	Templi Dianæ Ephesiæ prospe- ctus. 58
omnibus fere Augustis num- mos cudere. 82	Templum Æsculapii Pergami. 66.
Sophistæ ad Præturæ munus	Thyatiræ. 55
	Apollinis, apud Blaundeos Lydiæ. 100
	Augusti, Pergami. 70
	Concordiæ, Romæ. 5
	Herculis Victoris Romæ. 25.
	Jovis Capitolini, Romæ. 32
	Junonis

INDEX

VERBORUM ET RERUM.

Junonis Pronubæ, Sami, 83	Trajanus etiam Decius appel- latus. 101
Martis, in via Appia. 89	Tranquillina Gordiani III. u- xor. 89
Romæ, Smyrnæ. 92	à Græcis dicta Furia. 94
Romæ & augusti. In urbe. 39.	sub Proserpinæ effigie. 93
Tiberii, Smyrnæ. 69	Triennalia Constantini M. sus- cepta. 127
Vulcani, Romæ. 83	Triumviri monetales, Præpo- siti monetæ deinde appella- ti. 120
Theodamas ab Hercule occi- sus. 63	Triumphus Parthicus L. Vero concessus. 37
Theodora Constantii Chlori uxor. 121	Gordiano tertio decretus. 87
Theogamia certamina, Pro- serpinæ dicata. 110	Trophæa ex quo ligno con- fecta. 59
Theristrum pudicitæ? quid. 111.	Turiaso urbs Hispaniæ Tarraco- nensis. 6
Theseus Ægei regis Athenarum F. 81	V.
Smyrnæ urbis restaurator. 91.	Valeria Gal. Maximiani uxor. 121
Thyatira Lydiæ civitas. 55	Valerianus contra Æmilianum Imperator vocatus. 121
Ab Amazone ejus nominis condita. <i>ibid.</i>	à Sapore captus. 113
Thyrus Bacchi insigne. 21	Valerius Maximianus Cæsar à Diocletiano factus. 121
Tiberius Claudius Myro, Colo- phonis Prætor. 72	Verus in Aureliam gentem a- doptatus. 27
Tiberius Imp. Cappadociam, in provinciam redegit. 64	Vestæ templum Romæ à Nu- ma extructum. 41
Ticinum Italiæ fluvius. 131	Vestalis pollutæ, quæ pœna. <i>ibid.</i>
Titus Antonius Hypæpæ Præ- tor. 89	Vestalium numerus. <i>ibid.</i>
Tomes urbs ad Pontum Eu- xinum. 57	Vicennalia à Constantino M. soluta. 126
Milesiorum colonia. 58	Victoria Britannica sub Com- modo. 48
Trajanus à Nerva adoptatus. 13.	
Germanici cognomen, dein- de Dacici habuit. <i>ibid.</i>	
à Pergamenis deus servator dictus. 68	

I N D E X

V E R B O R U M E T R E R U M .

Carpica in nummis argenteis.	96		27		
contra Quados à M. Aurelio relata.	46			Urnæ, ludorum præmia.	80
Ulpius, Marcellus Commodi legatus.	48			Vulcanus Junonis filius.	23
Vologæsus Parthorum rex.	37			Uxori Pertinax, Augustæ nomen negavit.	57
Urbes appellatæ sorores.	56				
Neocoræ factæ.	61		Z.		
terræ motu in Asia disjectæ.				Z odiacus, duodecim signa continet.	94

F I N I S .

